Український державний університет залізничного транспорту

Кафедра фінансів, обліку і аудиту

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Пояснювальна записка і розрахунки
до магістерської кваліфікаційної роботи

МРЕ 294.01.04 ПЗ

Виконав:
студент групи: 213-ФС-Д23
спеціальності 072«Фінанси,банківська справа та страхування» (роботу виконано самостійно,
відповідно до принципів академічної доброчесності)
Романенчук О.Р.

Керівник: доцент, канд. екон.наук
Карачарова К.А.

Рецензент: професор, доктор екон.наук
Овчиннікова В.О.

2024

АНОТАЦІЯ

Магістерська кваліфікаційна робота містить 118 сторінок пояснювальної записки формату А4, 11 рисунків, 28 таблиць і 80 використаних джерел.

Актуальність теми. Управління фінансовим потенціалом визначає здатність підприємства виконувати поточні зобов'язання, підтримувати виробничу діяльність та фінансувати обґрунтовані зміни. За нестійкого попиту й обмежених джерел фінансування особливого значення набувають строки обороту запасів, своєчасність розрахунків із покупцями та обсяг платіжного резерву. Дослідження цих характеристик дає змогу встановити фінансові обмеження розвитку підприємства й оцінити доцільність заходів щодо використання його ресурсів.

Мета роботи полягає в дослідженні теоретико-методичних засад управління фінансовим потенціалом підприємства та обґрунтуванні заходів щодо його зміцнення з урахуванням фінансової стійкості, потреби в оборотному капіталі й завдань сталого розвитку.

Об'єктом дослідження є процеси формування, використання та управління фінансовим потенціалом підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні положення, методи фінансової діагностики та управлінські інструменти, спрямовані на підвищення фінансової спроможності підприємства.

Методами дослідження є наукове узагальнення, порівняльний і структурний аналіз, коефіцієнтне оцінювання ліквідності та фінансової стійкості, аналіз оборотності активів, бюджетування, сценарне моделювання, дисконтування грошових потоків і графічний метод.

Інформаційну базу дослідження становлять наукові праці українських і зарубіжних учених, нормативно-правові акти, галузеві матеріали та оприлюднені фінансові показники ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА» за 2021–2023 роки. Прогнозні параметри управлінської програми подано окремо від звітних даних.

Ключові слова: ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ, ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ, ЛІКВІДНІСТЬ, ОБОРОТНИЙ КАПІТАЛ, СТАЛИЙ РОЗВИТОК, БЮДЖЕТУВАННЯ, ІНВЕСТИЦІЙНА ЕФЕКТИВНІСТЬ.

ABSTRACT

The master's qualification thesis comprises 118 A4 pages of explanatory material, including 11 figures, 28 tables, and 80 references.

Relevance of the topic. Managing financial potential determines an enterprise's ability to meet current obligations, maintain production activities, and finance economically justified improvements. Under unstable demand and limited access to funding, inventory turnover, timely collection of receivables, and sufficient cash reserves become particularly important. Examining these factors helps identify financial constraints on enterprise development and assess measures aimed at improving resource utilisation.

The aim of the thesis is to examine the theoretical and methodological foundations of enterprise financial potential management and substantiate measures to strengthen it, taking into account financial stability, working-capital requirements, and sustainable development objectives.

The object of the research is the process of forming, utilising, and managing an enterprise's financial potential.

The subject of the research comprises theoretical principles, financial diagnostic methods, and management instruments intended to enhance an enterprise's financial capacity.

The research methods include scientific generalisation, comparative and structural analysis, financial ratio analysis of liquidity and financial stability, asset turnover analysis, budgeting, scenario modelling, discounted cash-flow analysis, and graphical methods.

The information base of the research consists of publications by Ukrainian and international scholars, regulatory documents, industry materials, and publicly available financial data of Agro Car Ukraine LLC for 2021–2023. Forecast assumptions used to evaluate the proposed management programme are distinguished from reported figures.

Keywords: FINANCIAL POTENTIAL, FINANCIAL STABILITY, LIQUIDITY, WORKING CAPITAL, SUSTAINABLE DEVELOPMENT, BUDGETING, INVESTMENT EFFICIENCY.

Український державний університет залізничного транспорту

Факультет економічний
Кафедра фінансів, обліку і аудиту
Освітній рівень магістр
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітня програма «Управління фінансами, банківська справа та страхування»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри,
професор, д-р екон. наук
_____О.Г.Кірдіна
«30» вересня 2024 року

ЗАВДАННЯ
НА МАГІСТЕРСЬКУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
Романенчуку Олегу Романовичу

1 Тема роботи: «Управління фінансовим потенціалом підприємства в контексті забезпечення його сталого розвитку». Керівник – Карачарова Катерина Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент. Тему затверджено розпорядженням по економічному факультету від «21» жовтня 2024 року № 21/24.
2 Строк подання студентом закінченої роботи: «10» січня 2025 року.
3 Вихідні дані: законодавчі та нормативні документи України; наукові публікації з фінансового менеджменту, управління фінансовим потенціалом і сталого розвитку; фінансова звітність ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА» за 2021–2023 роки; матеріали про фінансові результати, активи, капітал і оборотні кошти; методичні джерела з бюджетування та оцінювання інвестиційної ефективності.
4 Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): дослідити фінансовий потенціал і його зв'язок зі сталим розвитком; визначити методи оцінювання; проаналізувати активи, капітал, фінансові результати, ліквідність і оборотність ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА» за 2021–2023 роки; запропонувати заходи з бюджетування та управління оборотним капіталом; оцінити ефективність і ризики програми.
5 Перелік графічного матеріалу: структура фінансового потенціалу

підприємства; фінансове забезпечення сталого розвитку; послідовність фінансової діагностики; динаміка чистого доходу й собівартості реалізації, запасів, дебіторської заборгованості, власного капіталу та зобов'язань; зміна чистого фінансового результату; цикл управління фінансовим потенціалом; методика вивільнення оборотного капіталу; алгоритм оцінювання ефективності програми та графік її чистої теперішньої вартості.

6 Дата видачі завдання: «30» вересня 2024 року.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів	Стан виконання етапів	Примітка
Вибір теми та підготовка до затвердження	02.10.2024-10.10.2024	
Підбір літератури та статистичних матеріалів	11.10.2024-17.10.2024	
Консультація з керівником щодо організації роботи	18.10.2024-26.10.2024	
Огляд джерел інформації	27.10.2024-31.10.2024	
Написання чернетки першого розділу дипломної роботи	01.11.2024-07.11.2024	
Аналітична обробка інформації та написання чернетки другого розділу роботи	08.11.2024-15.11.2024	
Обробка матеріалу для написання аналітичних розрахунків третього розділу роботи	16.11.2024-27.11.2024	
Аналітична обробка інформації та написання висновків до третього розділу роботи та висновків до всієї роботи	01.12.2024-27.12.2024	
Передзахист на кафедрі. Кінцеве оформлення роботи	10.01.2025	

Студент_____

Керівник _____

Зміст

Вступ 7

1 Теоретико-методичні засади управління фінансовим потенціалом підприємства 12

1.1 Економічна сутність і структурні складові фінансового потенціалу 12

1.2 Фінансове забезпечення сталого розвитку підприємства 20

1.3 Методи оцінювання й управління фінансовим потенціалом 28

Висновки до першого розділу 40

2 Дослідження фінансового потенціалу ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА» за 2021–2023 роки 42

2.1 Організаційно-економічна характеристика та інформаційна база 42

2.2 Аналіз активів, капіталу і фінансових результатів 45

2.3 Ліквідність, фінансова стійкість і використання оборотного капіталу 53

Висновки до другого розділу 69

3 Напрями удосконалення управління фінансовим потенціалом 71

3.1 Фінансова стратегія, бюджетування та управління ризиками 71

3.2 Програма поліпшення оборотного капіталу й фінансових результатів 77

3.3 Сценарна оцінка ефективності й фінансових обмежень програми 83

Висновки до третього розділу 98

Висновки 100

Список використаних джерел 103

Вступ

Актуальність теми. Управління фінансовим потенціалом підприємства набуває особливого значення в умовах нестабільного попиту, обмеженого доступу до кредитних ресурсів і зростання вартості фінансування господарської діяльності. Стан фінансового потенціалу визначає можливості підприємства виконувати договірні зобов'язання, підтримувати виробничу діяльність, здійснювати капітальні вкладення та реагувати на зміни економічного середовища. Наявність активів і власного капіталу ще не гарантує достатності коштів для поточних розрахунків. Важливого значення набувають оборотність ресурсів, структура джерел фінансування, якість дебіторської заборгованості та здатність підприємства формувати позитивні грошові потоки.

В умовах воєнного стану фінансові можливості українських підприємств зазнали істотних змін. Порушення логістичних зв'язків, збільшення тривалості розрахунків, коливання закупівельних цін та обмеження інвестиційної активності позначилися на господарських процесах у промисловості. Підприємства, діяльність яких пов'язана із сільськогосподарською технікою, додатково залежать від сезонності попиту, платоспроможності аграрних виробників та строків постачання комплектувальних виробів. Значні кошти можуть накопичуватися у виробничих запасах і готовій продукції. За таких обставин навіть прибуткова операція здатна створювати тимчасову нестачу оборотного фінансування.

Забезпечення сталого розвитку підприємства потребує узгодження поточних фінансових потреб із довгостроковими господарськими цілями. Оновлення обладнання, раціональне використання матеріальних ресурсів, підвищення безпечності праці та підтримання виробничої спроможності супроводжуються відповідними витратами. Можливість їх фінансування залежить від фінансової стійкості підприємства, прогнозованості надходжень і прийнятного рівня ризику. Виникає потреба у визначенні тієї частини

фінансового потенціалу, яка може бути спрямована на розвиток без порушення встановлених строків виконання зобов'язань.

Дослідженню фінансового потенціалу та управління фінансовими ресурсами присвячено праці вітчизняних науковців. Н. Ковальчук розглядає ресурсний, концептуальний та інтегральний підходи до визначення фінансового потенціалу підприємства [24]. Р. Юрків досліджує чинники його формування та можливості використання у фінансуванні інвестиційної діяльності [65]. Питання забезпечення фінансової стійкості й платоспроможності висвітлено у працях Р. Августина та І. Демківа [1; 2]. Дослідження Т. Мулик присвячені аналізу грошових потоків та їх значенню для оцінювання фінансового стану суб'єктів господарювання [38; 39].

У наукових публікаціях запропоновано різні підходи до вимірювання фінансового потенціалу. Значна частина методик ґрунтується на аналізі ліквідності, рентабельності, структури капіталу та фінансової незалежності. Проблемним залишається використання отриманих оцінок під час прийняття конкретних рішень щодо фінансування запасів, управління дебіторською заборгованістю та відбору інвестиційних заходів. Особливої уваги потребує узгодження показників фінансової звітності з майбутніми грошовими платежами за умов обмеженої інформації про внутрішні господарські процеси. Вирішення зазначеного питання становить основу дослідження фінансового потенціалу ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА».

Метою магістерської кваліфікаційної роботи є дослідження теоретико-методичних засад управління фінансовим потенціалом підприємства та розроблення практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності його використання в контексті забезпечення сталого розвитку ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА».

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких завдань:

- дослідити економічну сутність фінансового потенціалу підприємства, визначити його структурні складові та чинники формування;
- узагальнити наукові підходи до управління фінансовим потенціалом і

встановити його зв’язок із фінансовим забезпеченням сталого розвитку;

- розглянути методи оцінювання фінансового потенціалу, обґрунтувати склад показників і послідовність їх використання у фінансовій діагностиці;

- надати організаційно-економічну характеристику ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА» та дослідити результати його господарської діяльності за 2021–2023 роки;

- проаналізувати структуру активів і капіталу, динаміку фінансових результатів, показники ліквідності, фінансової стійкості та оборотності коштів;

- визначити фінансові обмеження діяльності підприємства та можливості поліпшення використання оборотного капіталу;

- розробити пропозиції щодо вдосконалення бюджетування, управління запасами, дебіторською заборгованістю та фінансовими ризиками;

- провести сценарне оцінювання запропонованих заходів, визначити їхній можливий вплив на фінансові результати, ліквідність та інвестиційну спроможність підприємства.

Об’єктом дослідження є процеси формування, використання та управління фінансовим потенціалом підприємства в умовах забезпечення його сталого розвитку.

Предметом дослідження є теоретичні положення, методичні підходи та практичні інструменти управління фінансовим потенціалом підприємства, пов’язані з формуванням капіталу, використанням оборотних активів, підтриманням платоспроможності та фінансуванням розвитку.

Методи дослідження. Теоретичні положення роботи сформовано із застосуванням методів наукового узагальнення, аналізу та синтезу, які використано під час дослідження економічної сутності фінансового потенціалу й систематизації підходів до його оцінювання. Горизонтальний і вертикальний аналіз застосовано для дослідження динаміки та структури показників фінансової звітності ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА» за 2021–2023 роки. Коефіцієнтний метод використано для оцінювання ліквідності, фінансової стійкості, прибутковості та оборотності активів. Метод порівняння дозволив

установити зміни фінансових показників протягом досліджуваного періоду. При обґрунтуванні управлінських заходів застосовано бюджетування, сценарне моделювання, розрахунок потреби в оборотному капіталі та дисконтування грошових потоків. Табличний і графічний методи використано для узагальнення результатів аналізу й представлення запропонованих рішень.

Елементи наукової новизни одержаних результатів полягають в уточненні методичної послідовності оцінювання фінансового потенціалу підприємства через узгоджене використання показників ліквідності, фінансової стійкості, оборотності активів та інвестиційної спроможності. Запропоновано підхід до фінансового обґрунтування управлінських заходів, який передбачає окреме визначення впливу на прибуток, вивільнення оборотного капіталу та майбутні грошові потоки. Його використання дає змогу оцінювати фінансові наслідки альтернативних рішень з урахуванням обмежень платоспроможності та ризиків їх реалізації.

Інформаційну базу дослідження становлять законодавчі та нормативно-правові акти України, наукові праці вітчизняних і зарубіжних авторів, монографії, навчальні видання, статті у фахових наукових журналах, матеріали міжнародних організацій з питань сталого розвитку, відкриті реєстраційні відомості та фінансова звітність ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА» за 2021–2023 роки. Розрахунки виконано за зіставними показниками відкритої звітності. Прогнозні параметри запропонованих заходів мають сценарний характер і потребують уточнення за даними внутрішнього фінансового та управлінського обліку підприємства.

Практичне значення отриманих результатів полягає в розробленні пропозицій щодо організації бюджетного контролю запасів, дебіторської заборгованості та поточних платежів ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА». Запропоновані розрахункові моделі можуть використовуватися під час визначення потреби в оборотному фінансуванні, оцінювання резервів підвищення ліквідності й вибору економічно прийнятних інвестиційних заходів. Застосування рекомендацій передбачає попередню перевірку фактичних витрат

на їх упровадження, строків надходження коштів та виробничих обмежень.

Магістерська кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків і списку використаних джерел. У першому розділі розглянуто теоретичні положення та методи управління фінансовим потенціалом. Другий розділ присвячено оцінюванню фінансового стану ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА» за 2021–2023 роки. У третьому розділі обґрунтовано управлінські заходи, виконано сценарні розрахунки їх ефективності та визначено фінансові обмеження реалізації запропонованої програми.

1 Теоретико-методичні засади управління фінансовим потенціалом підприємства

1.1 Економічна сутність і структурні складові фінансового потенціалу

Фінансовий потенціал підприємства характеризує наявні фінансові ресурси, можливості їх залучення та здатність забезпечувати фінансування поточної діяльності й подальшого розвитку. Його формування залежить від величини власного капіталу, результатів господарської діяльності, доступності позикових коштів та ефективності використання активів. Оцінювання фінансового потенціалу потребує врахування структури ресурсів, умов їх залучення і можливостей своєчасного виконання фінансових зобов'язань.

Особливе значення має ліквідність активів підприємства. Значна частина капіталу може бути зосереджена в основних засобах, виробничих запасах або дебіторській заборгованості, що обмежує можливості його використання для поточних розрахунків. Наприклад, накопичення готової продукції за уповільнення її реалізації збільшує потребу в оборотному фінансуванні. Фінансова спроможність підприємства за таких умов визначається строками надходження коштів від покупців, обсягом майбутніх платежів та доступністю додаткових джерел фінансування.

У статті Н. Ковальчук зіставлено ресурсне, концептуальне й інтегральне трактування фінансового потенціалу [24]. Ресурсне відображає вже залучені кошти, концептуальне пов'язане з можливостями їх мобілізації, а інтегральне поєднує фінансові результати з оцінкою стану. У прикладному аналізі ці рівні розглядаються окремо. Управлінське рішення слід обґрунтовувати послідовно, визначаючи доступні ресурси, обмеження їх використання та наслідки фінансування. Розрахунок загального індексу без розкриття складових приховує причини зміни потенціалу. Керівництву потрібні показники, які допускають перевірку за балансом, звітом про фінансові результати й календарем платежів.

Формування фінансового потенціалу залежить від здатності підприємства

генерувати власні джерела фінансування. Нерозподілений прибуток здатний збільшувати власний капітал. Його бухгалтерська величина відрізняється від залишку коштів, доступних для фінансування діяльності.

Грошові надходження від реалізації використовуються для оплати матеріалів, праці, послуг, податків і фінансових зобов'язань. Наявність позитивного результату не усуває можливості касового розриву між витратами на виробництво та оплатою готової продукції. Виробничий графік слід погоджувати з прогнозом надходжень.

Дослідження Т. Мулик пояснюють призначення аналізу грошових потоків та відмінність між обліковою результативністю й рухом коштів [38; 39]. У сфері виробництва сільськогосподарської техніки витрати на комплектацію замовлень можуть випереджати отримання виручки через тривалі строки постачання та передпродажної підготовки. Оцінювання фінансового потенціалу охоплює прибуток, достатність операційного грошового потоку та можливості поновлення ресурсів. Періоди збільшення запасів потребують окремого бюджетного пояснення. Списання витрат на виробництво не гарантує зменшення поточної потреби у фінансуванні.

Фінансова стійкість описує співвідношення власних і залучених джерел капіталу, а також можливість зберігати прийнятну структуру фінансування. Її не можна прирівнювати до платоспроможності в конкретний день, оскільки капітал відображає залишкову величину майнових прав.

За надмірної залежності від короткострокової кредиторської заборгованості збільшується потреба в безперервному поновленні відстрочок. Раптова зміна умов постачання може порушити фінансовий цикл навіть за позитивного власного капіталу. Аналіз строковості боргу необхідний для висновку про наявний потенціал. Р. Августин та І. Демків вивчають інструменти управління фінансовою стійкістю і платоспроможністю підприємства [2]. Підхід передбачає поєднання стратегічних рішень про структуру джерел із тактичними діями, спрямованими на підтримання ліквідності. Обидва рівні розглядаються за їх фінансовими наслідками.

Власний капітал підтримує здатність підприємства покривати ризики. У фінансовій діагностиці співвідношення боргу й капіталу доповнюють аналізом процентних платежів та умов продовження договорів. Високий коефіцієнт автономії може формуватися за незначних за обсягом активів, тому його інтерпретують разом із масштабом діяльності.

Слід відрізняти фінансовий ресурс від фінансової можливості. Ресурс перебуває у розпорядженні підприємства або забезпечений чинним договором. Фінансова можливість залежить від умов, які ще мають скластися. У роботі ці поняття розділені з метою запобігання завищенню доступного капіталу за рахунок непідтверджених кредитів і очікуваних платежів.

Структурні складові фінансового потенціалу та обмеження його використання узагальнено на рисунку 1.1.

Рисунок 1.1 – Структура фінансового потенціалу підприємства

Наведена схема розмежовує ресурсну базу, здатність підтримувати платоспроможність, формувати фінансовий результат і фінансувати вкладення. Кожна складова залежить від строків виконання зобов’язань та вартості залученого капіталу. Тому оцінювання потенціалу передбачає спільний аналіз

прибутковості, обороту коштів і допустимого фінансового ризику.

Ліквідність характеризує потенційну спроможність активів перетворюватися на гроші в межах певного строку. Показники поточної, швидкої та абсолютної ліквідності відображають різні рівні доступності оборотних ресурсів. Їх застосовують у комплексі з оцінкою якості дебіторської заборгованості. Запаси потребують реалізації або виробничого використання, дебіторська заборгованість залежить від дисципліни покупців, а грошові кошти доступні для розрахунків за умови відсутності обмежень їх використання. Середня ліквідність активів може змінюватися без відповідної зміни загальної вартості майна.

Дослідження Ю. Нікольчук та О. Лопатовської [43] наголошує на специфіці аналізу фінансового стану за воєнних умов, коли нормативні оцінки потребують пояснення економічного середовища. Повне покриття поточних зобов’язань оборотними активами не є гарантією своєчасної оплати кожного рахунку.

Фінансова служба має поєднувати коефіцієнтний аналіз із платіжним календарем, реєстром дебіторів і строками обігу товарно-матеріальних запасів. Застосування одного нормативного порога для всіх підприємств сільськогосподарського машинобудування не враховує сезонної структури запасів і договірні умови розрахунків. Інвестиційна складова фінансового потенціалу відображає спроможність підприємства здійснювати вкладення без втрати фінансової рівноваги. У практиці виробників техніки інвестиції можуть стосуватися інструментів, обладнання, складської інфраструктури та інформаційних систем управління замовленнями.

Джерелом фінансування стають власні накопичення, позики, лізингові угоди або поєднання цих способів. Порівняння варіантів потребує обчислення грошових потоків із урахуванням початкового авансу, щорічних платежів і ліквідаційної вартості активу. Фінансовий потенціал не можна визначити за сумою доступного кредитного ліміту.

Р. Юрків розглядає фактори формування фінансового потенціалу

інвестиційної діяльності [65]. Його науковий зміст для підприємства полягає у встановленні зв’язку між ресурсною базою, доступом до фінансування та здатністю реалізувати проєкт. Очікувані вигоди необхідно співвідносити з ризиком.

У розрахунковій частині інвестиційні пропозиції оцінюються за NPV та строком окупності. Допустимий обсяг початкових платежів визначається також запасом ліквідності. Модельні ставки дисконту не повинні видаватися за встановлену фактичну вартість капіталу підприємства. Фінансовий потенціал має часову характеристику, оскільки ресурси й можливості їх мобілізації змінюються протягом господарського циклу. Порівняння показників лише на дві балансові дати може приховувати сезонні коливання виробничої діяльності та платежів.

Висока потреба в запасах перед початком сільськогосподарського сезону може мати економічне обґрунтування, якщо замовлення підтверджено договорами. У разі невизначеного попиту ті самі запаси збільшують витрати зберігання та створюють ризик знецінення. Оцінювання потенціалу повинно враховувати очікуваний час реалізації ресурсів.

Застосування оборотності запасів і дебіторської заборгованості дозволяє оцінити, як швидко вкладений капітал повертається у грошову форму. Вибір чисельника та знаменника має залишатися однаковим у досліджувані роки. Оборотність запасів розраховують за собівартістю реалізації та середньою вартістю запасів.

Підприємству варто формувати календар потреби в коштах із розподілом за замовленнями й очікуваними надходженнями. За рахунок цього можна встановити, чи виникає нестача фінансових ресурсів через низьку рентабельність або через довгі строки обороту активів. Авторська позиція ґрунтується на тому, що фінансовий потенціал має оцінюватися через здатність підприємства виконувати конкретну програму діяльності. Однакова структура балансу може забезпечувати різну фінансову спроможність залежно від портфеля замовлень і строків розрахунків. Оцінювання за звітними коефіцієнтами повинно

доповнюватися прогнозом руху коштів.

Визначення фінансового потенціалу через інтегральний індекс має певну аналітичну перевагу за необхідності порівнювати підприємства різного масштабу. За експертного встановлення ваг індикаторів виникають труднощі з незалежною перевіркою інтегрального результату.

Ваги фінансової стійкості, ліквідності та прибутковості відрізняються залежно від управлінської мети. У плануванні капітальних вкладень першочерговим стає грошовий потік; під час кредитного аналізу особливу увагу приділяють спроможності погашати борг. Жодна однакова система ваг не відтворює всіх інтересів користувачів. Праці О. Андренко, І. Краївської та С. Мордовцева присвячені інтегральній оцінці фінансового стану із застосуванням інформаційних технологій [3]. Запропоновані інструменти корисні для групування сигналів ризику, якщо метод нормування показників і джерела даних відкриті.

У дослідженні ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА» доцільно основні висновки формувати за окремими коефіцієнтами, а узагальнений профіль використовувати як допоміжну матрицю. Це дозволить пов’язувати зміну фінансового потенціалу з відповідною статтею балансу та конкретною управлінською дією.

Гнучкість джерел фінансування визначає спроможність підприємства реагувати на непередбачені витрати та зміни попиту. Значні запаси коштів можуть підтримувати платоспроможність, хоча надмірне їх накопичення знижуватиме результативність використання капіталу.

Вибір між ліквідним резервом та інвестуванням потребує зіставлення ймовірних майбутніх платежів. Позики здатні прискорювати розвиток, формуючи при цьому фінансові витрати й договірні обмеження. Пошук оптимальної структури залежить від стійкості операційного доходу. Дослідження Т. Клочко [21] розглядає фінансову безпеку в контексті стійкості підприємства. В економічному аналізі фінансового потенціалу безпеку доцільно трактувати як межу допустимого ризику, а не окремий ресурс. Її рівень визначається спроможністю фінансувати зобов’язання за несприятливих

обставин.

У фінансовому плані варто визначати цільовий залишок грошових коштів, допустимий обсяг короткострокового боргу і порядок відбору інвестицій. За умови значного коливання замовлень ці нормативи потребують періодичного перегляду відповідно до прогнозу продажів і структури платежів.

Операційний потенціал тісно пов’язаний із можливістю фінансувати виробничу програму до моменту отримання оплати від покупців. У сільськогосподарському машинобудуванні потреба в матеріалах і запасних частинах визначається номенклатурою техніки та строками постачання.

Витрати можуть формуватися до появи доходу від реалізації готового виробу. Кожне нове замовлення змінює структуру капіталу, необхідного для підтримання обороту. Без фінансового планування зростання виробничої програми інколи супроводжується погіршенням ліквідності, хоча очікуваний прибуток від продажів є позитивним. І. Перевозова та Г. Павлова [45] аналізують управління оборотними активами та їх видами. Застосування відповідних положень до технічного підприємства потребує окремого контролю матеріалів, готової продукції, розрахунків за договорами й грошових коштів. Кожна група має власний горизонт перетворення на платіжний ресурс.

Обсяг доступного фінансового потенціалу слід визначати після розрахунку мінімальної потреби в оборотному капіталі. Скорочення необґрунтованих залишків створює передумови для вивільнення коштів. Обсяг фактично доступного резерву визначають за можливістю реалізувати запаси або скоротити майбутні закупівлі.

Прибутковість, ліквідність і фінансова стійкість мають взаємозв’язок, хоча їхні значення можуть рухатися в різних напрямах. Висока маржа сприяє накопиченню капіталу. За тривалого відтермінування розрахунків підприємство все одно може зіткнутися з нестачею коштів. Нерозподілений прибуток підтримує фінансову незалежність. Готовність до своєчасних платежів залежить від структури оборотних активів. Тому зміна одного коефіцієнта не є достатньою підставою для висновку про поліпшення фінансового потенціалу. Необхідно

перевіряти узгодженість підсумкових показників.

У дослідженнях О. Приймак та О. Волкової [48] фінансова стійкість представлена як предмет системної діагностики в конкурентних умовах. У цьому дослідженні поєднано аналіз структури капіталу з оцінюванням результативності його використання.

Відбір напрямів зміцнення потенціалу доцільно проводити після порівняння вартості альтернатив, строки їх фінансування та ймовірний вплив на майбутній грошовий потік. Виробнича програма має коригуватися не за одним узагальненим індексом, а за реальними фінансовими обмеженнями.

Доступність зовнішнього фінансування залежить від кредитоспроможності, історії платежів і можливості надати належне забезпечення. Прибуткова діяльність зміцнює довіру контрагентів. Кредитор також перевіряє строки погашення боргу та структуру активів позичальника. Короткострокові ризики аналізують за показниками ліквідності. Структура капіталу характеризує запас покриття можливих збитків. Існує ризик заміщення довгострокового фінансування короткостроковими відстрочками. У разі погіршення ринку боргова залежність звужує можливості стабілізації виробничої діяльності.

О. Панічук [44] досліджує обліково-інформаційне забезпечення управлінського аналізу кредитоспроможності бізнесу. Додаткову вагу має якість фінансової інформації, її своєчасність та можливість перевірити причини зміни показників. Навіть за достатнього співвідношення активів і боргу непрозорість облікових даних збільшує кредитний ризик.

У межах розроблення фінансової стратегії слід передбачити регулярне документування фінансових результатів, розрахунок необхідного обсягу коштів і оцінювання різниці між договірною та реальною вартістю залученого ресурсу. Остаточні рішення про позику потребують перевірки прогнозу надходжень.

Розмежування складових фінансового потенціалу, необхідне для подальшого дослідження, узагальнено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Складові фінансового потенціалу та інформаційні джерела

Складова	Зміст	Показники	Обмеження
Ресурсна	Наявні активи й капітал	Баланс, структура оборотних активів	Вартість не дорівнює ліквідності
Результативна	Формування прибутку	Рентабельність, витратомісткість	Залежність від разових операцій
Ліквідна	Покриття поточних платежів	Коефіцієнти ліквідності, грошовий резерв	Потрібна строковість боргів
Фінансова стійкість	Структура джерел ресурсів	Автономія, боргове навантаження	Відсутня оцінка кредитних умов
Інвестиційна	Можливість підтримати розвиток	NPV, грошові потоки, окупність	Залежить від прогнозу
Ризикова	Стійкість за відхилень	Стрес-тести, платіжний календар	Сценарії не є прогнозами

1.2 Фінансове забезпечення сталого розвитку підприємства

Поняття сталого розвитку підприємства об’єднує економічну результативність, відповідальне використання ресурсів та здатність підтримувати діяльність у довгостроковому горизонті. Фінансова складова визначає можливість реалізувати екологічні й соціальні заходи без порушення умов платоспроможності.

Енергоощадні технології, підвищення безпеки виробництва й оновлення робочих місць формують різні потреби у фінансових вкладеннях. Інвестиція стає стійкою за умови достатнього грошового ефекту та збереження здатності своєчасно виконувати зобов’язання. Указ Президента України про Цілі сталого розвитку до 2030 року встановив національну рамку відповідних орієнтирів [68]. На рівні підприємства відповідні орієнтири потребують конкретизації у

вимірюваних фінансових рішеннях.

Розроблення програми має містити суму вкладень, очікувані операційні вигоди, строки їх отримання та індикатори використання ресурсів. Перелік екологічних заходів без оцінювання джерел фінансування не може вважатися завершеною фінансовою стратегією сталого розвитку.

Економічна стійкість бізнесу залежить від збалансованості попиту, виробничої програми та ліквідності. Продажі з тривалими відстрочками підвищують обліковий дохід і одночасно збільшують потребу в оборотному капіталі.

Підприємства сільськогосподарського машинобудування залежать від інвестиційної активності аграрних клієнтів. Коли покупці відкладають придбання техніки, тривалість реалізації запасів зростає, а витрати на їх утримання можуть збільшуватися. Фінансове планування повинно враховувати цю залежність. О. Головня та Ю. Чемерис досліджують чинники формування національного ринку сільськогосподарської техніки, зокрема імпорт, експорт та конкурентну структуру [10; 11]. Їхні результати свідчать про різні канали впливу ринкового середовища на виробників та постачальників.

У фінансовому плані варто передбачити декілька сценаріїв із різними строками продажів і закупівель. Потреба у запасах визначатиметься підтвердженими замовленнями, а її надлишок оцінюватиметься за вартістю фінансування та витратами зберігання.

Зв’язок фінансового потенціалу із завданнями сталого розвитку підприємства представлено на рисунку 1.2.

Фінансова рівновага формує передумови для підтримання діяльності, відтворення активів і відповідального використання ресурсів. Наявність джерел фінансування ще не підтверджує досягнення екологічних чи соціальних результатів. Оцінювання цих результатів спирається на натуральні показники та підтверджені витрати відповідних заходів. Екологічна результативність промислового підприємства пов’язана з ресурсомісткістю виробництва, енергоспоживанням і поводженням із відходами. За відсутності достовірних натуральних показників не можна приписувати підприємству встановлений

рівень екологічної ефективності.

Рисунок 1.2 – Фінансове забезпечення сталого розвитку підприємства

Окремі фінансові рішення здатні сприяти зниженню ресурсних втрат без потреби у великому капітальному проєкті. Наприклад, удосконалення обліку закупівель може зменшити кількість надлишкових переміщень матеріалів і витрати на їх зберігання. Реальний ефект залежить від підтверджених фізичних та вартісних показників.

Міжнародні публікації FAO про трансформацію агропродовольчих систем звертають увагу на потребу врахування економічних, соціальних та екологічних наслідків господарювання [74; 75]. Пряме перенесення показників агровиробництва на виробника техніки потребує методичного обґрунтування.

У запропонованій програмі показники ресурсоощадності мають статус цільових індикаторів, які перевіряються після впровадження заходів. Зниження матеріальних витрат потребує перевірки натурального споживання. Вартісний показник залежить від цін і структури продукції. Критерії сталого розвитку підприємства мають відповідати його виробничій та фінансовій специфіці. У звітності малого підприємства відсутність окремого екологічного показника не

означає відсутності відповідних господарських процесів. За таких обставин наукове обґрунтування повинно розмежовувати підтверджені дані та рекомендовану систему внутрішнього вимірювання.

Соціальний компонент сталого розвитку охоплює стабільність зайнятості, безпечність праці та можливість підтримувати професійні навички персоналу. Фінансовий стан впливає на доступний бюджет цих заходів. Нормативна достатність витрат встановлюється за іншими критеріями.

Утримання кваліфікованих працівників може потребувати постійних виплат незалежно від поточного обсягу реалізації. Різке скорочення персоналу знижує поточні витрати та може ускладнити майбутнє відновлення виробничих можливостей. Оцінювання економії потребує врахування майбутніх витрат повторного набору. Дослідження Ю. Грицана та співавторів [14] розглядає концептуальні положення управління сталим розвитком підприємства. У фінансовій моделі соціальні пріоритети мають відображатися через бюджетні обмеження і визначені показники результативності, а не необґрунтовані нормативи витрат.

Фінансова стратегія повинна окремо визначати обов’язкові платежі, витрати безпеки та інвестиції в розвиток персоналу. Їх скорочення заради підвищення поточного прибутку може створювати ризики для виробничої безперервності та фінансового стану наступних періодів.

Сталий розвиток потребує інформаційної прозорості, оскільки кредитори та інвестори оцінюють спроможність підприємства підтримувати діяльність за різних умов. Відомості про ризики ресурсного забезпечення, енергоспоживання та фінансове управління можуть доповнювати традиційну бухгалтерську звітність.

Запровадження додаткової звітності має бути пропорційним розміру підприємства. Збирання великого масиву нефінансових показників створює витрати на інформаційну систему та перевірку даних. Підприємству доцільно розпочинати з показників, які безпосередньо пов’язані з рішеннями про закупівлі, виробництво та фінансування. Стандарти IFRS S1 та IFRS S2 розроблено для розкриття інформації про ризики й можливості, пов’язані зі

сталим розвитком і кліматом [71; 72]. Їх застосування залежить від нормативних вимог і обраної системи звітування.

У ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА» пропонується застосовувати внутрішню матрицю фінансових і нефінансових показників. Це не передбачає обов'язкового переходу на звітність за міжнародними стандартами. Важливішою є можливість пов'язати кожний показник з відповідальним підрозділом і джерелом первинної інформації.

Економічну доцільність енергоефективних інвестицій визначають за вихідним споживанням, строком використання активу й очікуваним скороченням операційних платежів. За відсутності даних про обладнання підприємства конкретний відсоток економії має залишатися гіпотезою.

Фінансова оцінка включає початкову вартість обладнання, монтаж, навчання, поточні витрати на обслуговування та можливу залишкову вартість. Початкове вкладення відображається у бюджеті першого періоду. Економія надходить упродовж наступних років. Тому просте порівняння річних витрат недостатнє. Публікації про інвестиційну привабливість і ризики підприємства [19; 64] аргументують необхідність оцінювати прогнозну результативність з урахуванням фінансових обмежень. При виборі управлінського рішення порівнюють джерела фінансування й чутливість проєкту до цінових коливань.

У розрахунках третього розділу запропоновано модель організаційного вдосконалення контролю оборотного капіталу. Вона не передбачає непідтверджених технічних характеристик виробництва; інвестиційні витрати наведено як сценарний кошторис, який потребує перевірки комерційними пропозиціями.

У межах цієї роботи сталий розвиток трактується через тривале збереження здатності підприємства створювати фінансовий результат, виконувати свої зобов'язання та фінансувати обґрунтовані організаційні зміни. Соціальні й екологічні орієнтири враховуються як умови відбору відповідних управлінських заходів, а не як непідтверджені показники діяльності. Інвестиційна стійкість залежить від можливості продовжувати господарську діяльність після здійснення початкових вкладень. Проєкт із позитивною

приведеною вартістю може бути неприйнятним за недостатнього платіжного резерву на першому етапі реалізації.

Капітальні інвестиції слід узгоджувати з поточними платежами постачальникам, бюджетом оплати праці та податковими зобов'язаннями. Календар надходжень від покупців може суттєво відрізнятися від прогнозу доходів за методом нарахування. Фінансова стратегія враховує цей часовий розрив.

Положення про фінансове планування, узагальнені Б. Дергалюком та Н. Деркач [15], дозволяють розглядати бюджет як інструмент зіставлення ресурсів і прийнятих рішень. Його роль особливо відчутна за нестабільної структури замовлень.

Прогноз прибутку й бюджет руху грошових коштів потрібно складати окремо, з поясненням відмінностей. Рішення про вкладення доцільно затверджувати після перевірки, що проєкт не погіршує здатності підприємства виконати поточні фінансові зобов'язання. Корпоративна відповідальність впливає на взаємовідносини підприємства з персоналом, клієнтами та кредиторами. Доказовість відповідних тверджень має ґрунтуватися на документах і вимірюваних результатах, а не на загальних деклараціях.

Фінансові наслідки соціальних і екологічних заходів можуть проявлятися у зменшенні штрафних ризиків, стабільності поставок та тривалішому використанні активів. Вплив кожного заходу на прибуток визначають окремим розрахунком.

Дослідження І. Нескородєвої та С. Пустовгар присвячене впливу корпоративної соціальної відповідальності на платоспроможність українських підприємств в умовах війни [42]. Практичний висновок полягає в потребі оцінювати стійкість фінансових відносин під час реалізації відповідної політики.

Пропоновану систему сталого розвитку доцільно будувати навколо реальних фінансових можливостей. Підприємство має визначати пріоритетні цілі, вимоги до їх фінансування й порядок перевірки фактичного результату за звітними періодами. Розгляд стійкості підприємства потребує врахування зовнішніх ризиків, на які управління має обмежений вплив. Переривання

логістичних маршрутів, зміна імпортних цін, інфляційні процеси та нерівномірний попит можуть порушувати запланований грошовий цикл.

У таких умовах застосування одного прогнозу продажів дає недостатню інформацію про можливі фінансові потреби. Доцільно формувати кілька варіантів надходжень і платежів, зокрема зі сповільненням реалізації запасів або збільшенням строків дебіторської заборгованості.

В. Балдинюк та К. Мех із І. Федуловою досліджують організацію ризик-менеджменту на підприємствах [4; 34]. Їхні висновки дозволяють поєднувати оцінювання ризику з процедурами відповідальності й контролю.

Розрахункова програма повинна передбачати порогові показники запасу ліквідності та порядок реагування на відхилення. Підприємству потрібні критерії зупинення інвестиційного заходу або перегляду його обсягу в разі погіршення фінансових умов. Критерії сталого розвитку підприємства мають відповідати його виробничій та фінансовій специфіці. У звітності малого підприємства відсутність окремого екологічного показника не означає відсутності відповідних господарських процесів. За таких обставин наукове обґрунтування повинно розмежовувати підтверджені дані та рекомендовану систему внутрішнього вимірювання.

Стійкість ресурсного забезпечення може потребувати збереження страхових запасів. Його обсяг розраховують за тривалістю постачання, частотою споживання матеріалів і вимогами виробничого циклу.

За надмірного скорочення запасів зростає ризик зупинення замовлень. Безсистемне накопичення матеріалів, своєю чергою, відволікає кошти з обороту. Фінансово обґрунтований норматив спирається на дані про попит, час поповнення та вартість утримання товарів.

Публікації І. Перевозової, Г. Павлової й О. Кічук із Ю. Тарасовою [28; 45] пропонують підходи до регулювання оборотних активів, які можуть бути застосовані в системі бюджетного планування. Механізм потребує постійної перевірки фактичного обігу активів. У третьому розділі розглядається сценарне вивільнення частини оборотного капіталу. Розрахунок враховує обмеження, пов’язані з мінімальною виробничою потребою. Без інформації про структуру

запасів оцінка матиме характер фінансової межі, а не підтвердженої суми негайної економії.

Організація внутрішнього контролю пов’язана з підвищенням прозорості виконання фінансової програми. Цінність контролю визначається швидкістю отримання інформації та можливістю відповідальної особи впливати на причину відхилення.

Запізнілий звіт про перевищення витрат залишає небагато можливостей для коригування вже завершених операцій. Надмірна деталізація, навпаки, збільшує адміністративне навантаження. Підприємство має обирати обсяг даних відповідно до фінансової ваги рішення.

С. Войцехівська [7] розкриває теоретичні засади ефективного бюджетування на підприємствах. У межах сталого розвитку відповідні положення потрібні для узгодження фінансових і виробничих показників. Регламент бюджетування має встановлювати строки підготовки плану, порядок фіксації відхилень, відповідальних осіб і правила коригування. Окремі показники використання ресурсів варто пов’язувати з платежами та прибутком, зберігаючи аналітичне розмежування фінансового й нефінансового ефекту.

Відповідальне фінансування підтримує можливості підприємства виконувати зобов’язання перед контрагентами навіть за затримки продажів. У короткостроковому періоді його основою є грошовий резерв і узгоджені графіки платежів.

Висока залежність від кредиторської заборгованості може створювати приховані витрати у вигляді втрати знижок, пені чи складніших умов майбутніх закупівель. Додаткове кредиторське фінансування тимчасово підтримує ліквідність і переносить частину платежів на наступні періоди. Результати досліджень фінансової безпеки [21; 50; 51] підтверджують потребу оцінювати поточну величину позикових коштів та здатність підприємства утримувати стійкі договірні відносини.

Практичною формою управління є платіжний календар із визначенням пріоритетних витрат та резерву на непередбачені зобов’язання. Його узгодження з бюджетом запасів і прогнозом продажів дає можливість зменшувати

фінансовий ризик без перенесення платежів на необґрунтовано тривалий строк.

Можливу систему контрольних індикаторів сталого розвитку з фінансовим змістом наведено в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 – Фінансові орієнтири сталого розвитку підприємства

Напрям	Показник	Документ	Управлінське призначення
Економічна стійкість	Поточна ліквідність	Баланс	Контроль покриття боргів
Відновлення ресурсів	Оборотність запасів	Баланс, фінансові результати	Оцінка відволікання коштів
Фінансова незалежність	Частка власного капіталу	Баланс	Захист від боргових ризиків
Інвестиційна спроможність	NPV, бюджет платежів	Інвестиційний проєкт	Вибір фінансування
Ресурсна ощадність	Витрати ресурсів на виробниче завдання	Внутрішня калькуляція	Перевірка ефекту заходів
Соціальна стійкість	Витрати й результати охорони праці	Внутрішній бюджет	Підтримання безпечної діяльності

1.3 Методи оцінювання й управління фінансовим потенціалом

Методика оцінювання фінансового потенціалу має забезпечувати відтворюваність розрахунків і змістовну інтерпретацію отриманих результатів. Початковим етапом є встановлення облікових меж показників, періоду їх формування та джерел даних.

Порівнювати величини звіту про фінансові результати із залишками балансу потрібно з урахуванням відмінності між потоковими та моментними показниками. Рентабельність активів розраховують за середньою вартістю майна протягом періоду.

Публічна мала фінансова звітність забезпечує аналіз основних статей. Деталізація витрат за видами діяльності залишається обмеженою. Відсутні

управлінські дані не слід замінювати довільними оцінками. Якщо показник неможливо достовірно визначити, у таблиці потрібно зазначати обмеження. Аналітична система роботи складається з дослідження динаміки й структури фінансових величин, коефіцієнтів ліквідності та стійкості, результативності використання активів, фінансової потреби в оборотному капіталі й інвестиційної спроможності.

Послідовність застосування фінансово-аналітичних методів у дослідженні відображено на рисунку 1.3.

Спочатку перевіряють порівнянність звітних показників, після чого оцінюють динаміку, структуру, ліквідність і результативність використання капіталу. Розрахунки створюють підставу для бюджетування та вибору управлінських рішень. За відсутності внутрішньої інформації прогнозні параметри відокремлюються від підтверджених звітних величин.

Горизонтальний аналіз відображає зміну показника в грошовому вимірі та відносно базового року. Абсолютна різниця показує масштаб господарської зміни, а темп приросту дозволяє зіставляти показники, що відрізняються величиною. За різкого скорочення доходу навіть зменшення абсолютної собівартості може супроводжуватися підвищенням витратомісткості реалізації.

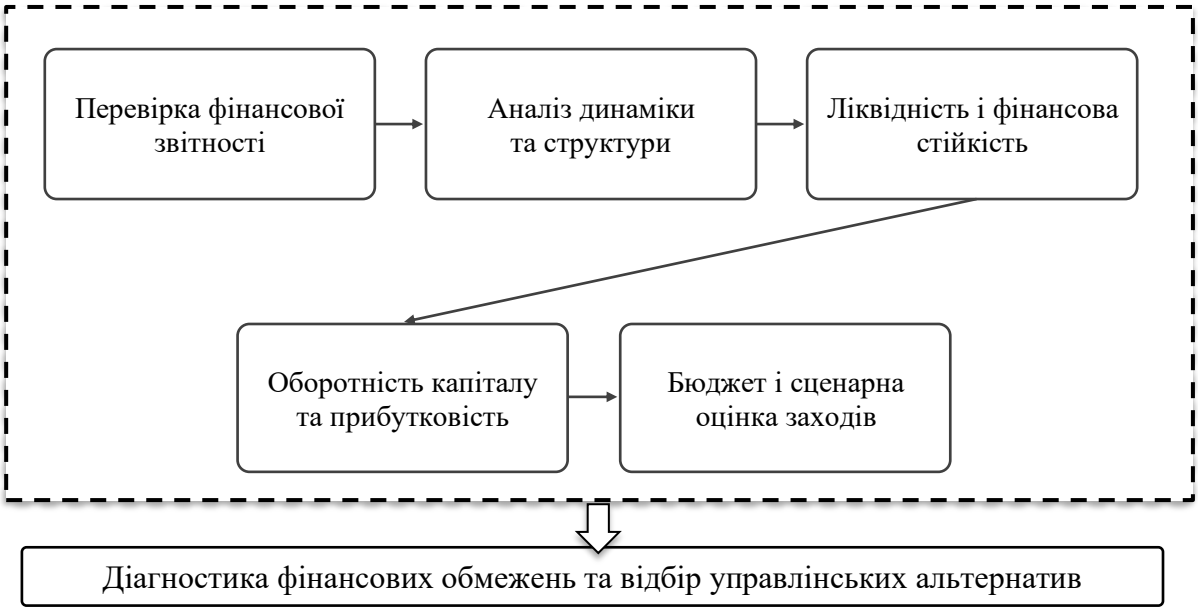

Рисунок 1.3 – Послідовність оцінювання фінансового потенціалу підприємства

Причини цієї тенденції потребують перевірки структури продажів і закупівельних цін. Формальний висновок про економію був би передчасним.

Т. Мулик [38; 39] підкреслює важливість поєднання показників результатів і потоків коштів. Динаміка доходу й прибутку характеризує формування внутрішнього джерела фінансування. Строки фактичного надходження коштів перевіряються окремо.

Під час оцінювання підприємства за 2021–2023 роки доцільно порівнювати 2022 і 2023 роки з базовим 2021 роком, доповнюючи зіставлення послідовними річними відхиленнями. Причинні пояснення потребують додаткової інформації про контракти та ринкове середовище. Вертикальний аналіз визначає питому вагу певної статті у відповідному фінансовому підсумку. У структурі активів він характеризує співвідношення необоротних та оборотних ресурсів, а в пасивах показує частку власного й залученого капіталу.

Висока частка оборотних активів не дорівнює високій ліквідності за переважання запасів або дебіторської заборгованості. Структура майна має доповнюватися оцінюванням часу реалізації та придатності активів для розрахунків.

Дослідники оборотного капіталу [25; 28; 45] звертають увагу на вплив складу активів на поточне фінансування. У діяльності виробника сільськогосподарської техніки найбільшу увагу приділяють запасам, дебіторській заборгованості й оборотності готової продукції.

Обґрунтовуючи програму оптимізації, потрібно відрізняти структурне переміщення коштів між активами від отримання прибутку. Скорочення запасів із відповідним приростом грошових коштів не збільшує суму активів, хоча покращує оперативну платоспроможність. У роботі обрано систему показників, яка не вимагає встановлювати штучні ваги за кожною складовою фінансового потенціалу. Перевагою є можливість безпосередньо пояснити, яка стаття балансу чи звіту про фінансові результати спричинила зміну коефіцієнта. Обмеженням залишається недостатня деталізація малої фінансової звітності за окремими строками й господарськими операціями.

Коефіцієнт автономії вимірює частку власного капіталу у загальній величині активів і характеризує залежність від зовнішніх джерел фінансування. Збільшення показника може створювати фінансовий резерв, якщо воно супроводжується зростанням прибутку й ліквідності.

Низький рівень автономії свідчить про значну частку зобов'язань. Їхню строковість і вартість встановлюють для оцінювання фінансового ризику. Торговельна кредиторська заборгованість має іншу економічну природу, ніж банківська позика, а їх змішування зменшує практичну цінність висновків.

Автори публікацій щодо фінансової стійкості [2; 26; 43] показують доцільність поєднання коефіцієнта автономії з аналізом грошових потоків і строків боргу. Показник не має універсального критичного значення для всіх виробничих підприємств. У межах дослідження додатково обчислюється відношення зобов'язань до власного капіталу. Динаміка показника зіставляється зі зміною прибутковості, оборотних активів і потреби в короткостроковому фінансуванні.

Поточна ліквідність визначається через співвідношення оборотних активів і поточних зобов'язань. Коефіцієнт характеризує бухгалтерський запас покриття боргів оборотними ресурсами. Грошовий залишок на дату платежу визначають за платіжним календарем.

Швидка ліквідність виключає запаси з чисельника, а абсолютна враховує грошові кошти та відповідні еквіваленти. Різниця між трьома показниками відображає структуру оборотних активів та можливий часовий ризик покриття короткострокових зобов'язань.

Дослідження Т. Мулик, Л. Гуцаленко та Я. Мулик [40] висвітлює обліково-аналітичне забезпечення управління ліквідністю за умов цифровізації. Аналіз ґрунтується на перевірених джерелах інформації та даних про строки розрахунків. Результат оцінювання ліквідності має використовуватися при розрахунку фінансових потреб програми розвитку. За недостатнього запасу коштів навіть інвестиція з додатною NPV може потребувати розподілу платежів між кількома періодами.

Чистий оборотний капітал відображає різницю між оборотними активами і поточними зобов'язаннями. Позитивне значення відображає перевищення оборотних активів над короткостроковими боргами. Якість такого покриття залежить від складу активів.

Збільшення показника через накопичення неліквідних запасів не створює негайної платіжної спроможності. Відповідно, потрібно оцінювати зміну чистого оборотного капіталу поряд зі швидкою та абсолютною ліквідністю і періодом реалізації товарів.

У торговельно-виробничому підприємстві потребу в капіталі, пов'язану із запасами й дебіторською заборгованістю, визначають з урахуванням відстрочки платежів постачальникам. Грошовий цикл може змінюватися незалежно від загального обсягу продажів. Підготовка управлінської програми передбачає оцінювання резервів прискорення обороту й визначення способу використання вивільнених коштів. Погашення частини короткострокових зобов'язань покращує структуру фінансування, а їх збереження в грошовій формі підвищує абсолютну ліквідність.

Порядок розрахунку економічного ефекту передбачає відокремлення трьох змін. Скорочення операційних витрат впливає на прибуток, прискорення обороту запасів може вивільняти кошти з обороту, а капітальні вкладення створюють початковий грошовий відтік. Їх безпосереднє підсумовування призводило б до методичної помилки.

Оборотність активів характеризує обсяг чистого доходу на одиницю середньої величини активів. Високе значення можливе за результативного використання ресурсів або внаслідок скорочення виробничої бази. Тому динаміку показника перевіряють за складовими.

Тривалість обороту запасів залежить від собівартості реалізації й середньої величини запасів за період. Порівняння кінцевих залишків із річним доходом без перевірки вихідних даних може спотворювати результат за сезонних коливань. Структура основних та оборотних активів виробника сільськогосподарської техніки може суттєво змінюватися під впливом замовлень. Тому коефіцієнти

оборотності мають тлумачитися разом із динамікою продажів і рентабельності.

Результатом аналізу має стати визначення статей, що створюють найбільшу потребу у фінансуванні, а також орієнтирів для гнучкого бюджету запасів і розрахунків із покупцями.

Рентабельність реалізації за чистим прибутком характеризує частку підсумкового фінансового результату в обсязі чистого доходу. Динаміка рентабельності залежить від собівартості й інших витрат. Походження окремих змін встановлюють за додатковими аналітичними даними. Валова маржа характеризує відносну різницю між виручкою і собівартістю. Різке коливання валової маржі за сталого обсягу реалізації може вимагати перевірки структури асортименту, цін і витрат на комплектацію продукції.

Порівняння фінансових результатів і активів показує, чи підтримувалося зростання ресурсної бази відповідним фінансовим ефектом. За наявності відхилень доцільно оцінити роль запасів та дебіторської заборгованості.

Управлінські пропозиції повинні спиратися на ті витрати, які піддаються обґрунтованому регулюванню. Стандартні відсотки економії без калькуляцій і перевірки договорів мають залишатися сценарними параметрами.

Бюджетування фінансового потенціалу забезпечує узгодження доходів, витрат, капітальних вкладень і руху коштів. Виробнича програма формує потребу в матеріальних ресурсах, а платіжний графік визначає строки необхідного фінансування. Показники бюджету варто деталізувати за центрами відповідальності, встановлюючи працівників, які впливають на конкретні статті. Загальний ліміт витрат без виявлення його складових погано придатний до управлінського реагування за зміни виробничої програми.

С. Войцехівська [7] досліджує бюджетування підприємств, а Б. Дергалюк та Н. Деркач [15] пов’язують фінансове планування з оптимізацією управлінських рішень. У відповідних підходах важливу роль відіграє регулярне оновлення плану.

У роботі пропонується формувати місячний бюджет оборотного капіталу, квартальний бюджет грошових коштів і річний інвестиційний бюджет,

зіставляючи їх із погодженою прогнозною величиною реалізації.

Сценарне моделювання необхідне для оцінювання фінансового потенціалу за невизначеності майбутніх надходжень. Базовий варіант характеризує обрані робочі припущення, обережний показує наслідки нижчої реалізації економії, а сприятливий оцінює вищу результативність. Розрахункові сценарії мають використовувати спільну вихідну звітну базу й відрізнятися явно зазначеними параметрами. Інакше порівняння може відображати зміну кількох непов'язаних припущень, а не чутливість конкретної управлінської альтернативи.

У роботах з ризик-менеджменту [4; 34; 55] обґрунтовується значення регулярного аналізу джерел ризику. Фінансове моделювання доповнює відповідні положення кількісною оцінкою втрат і можливості збереження платоспроможності.

Під час розроблення рекомендацій усі модельні показники економії й витрат упровадження відокремлюються від фактичних результатів за 2021–2023 роки. Отримані оцінки не повинні трактуватися як уже досягнуті показники підприємства. Інвестиційна ефективність заходів удосконалення фінансового управління визначається їхнім приростом грошових потоків після врахування витрат реалізації. Вибір горизонту та ставки дисконту залежить від очікуваної тривалості результату й ризиків проєкту.

Початкова сума вкладень може включати програмне забезпечення, налагодження інформаційної системи й підготовку персоналу, якщо відповідні статті підтверджено кошторисом. При цьому економія оборотного капіталу не повинна повторно додаватися до операційного прибутку.

Оцінювання NPV дозволяє зіставити часово розподілені фінансові вигоди з витратами. За базового сценарію NPV може бути додатною. Скорочення економії або збільшення початкових вкладень здатне змінити знак цього показника.

Остаточне рішення доцільно приймати після аналізу чутливості, перевірки строків окупності та можливості профінансувати початкові витрати без порушення платіжного календаря підприємства. Розрахункові співвідношення,

на які спирається аналітична частина роботи, наведено у формулах (1.1)–(1.12).

$$K_{\text{авт}} = \frac{\text{ВК}}{\text{А}} \tag{1.1}$$

де Кавт – коефіцієнт автономії, частка одиниці;

ВК – власний капітал, тис. грн;

А – сукупні активи, тис. грн.

$$K_{\text{пл}} = \frac{\text{ОА}}{\text{ПЗ}} \tag{1.2}$$

де Кпл – коефіцієнт поточної ліквідності;

ОА – оборотні активи, тис. грн;

ПЗ – поточні зобов'язання, тис. грн.

$$K_{\text{шл}} = \frac{\text{ОА}-\text{З}}{\text{ПЗ}} \tag{1.3}$$

де Кшл – коефіцієнт швидкої ліквідності;

З – запаси, тис. грн.

$$K_{\text{ал}} = \frac{\text{ГК}}{\text{ПЗ}} \tag{1.4}$$

де Кал – коефіцієнт абсолютної ліквідності;

ГК – грошові кошти та їх еквіваленти, тис. грн.

$$\text{ЧОК} = \text{ОА} - \text{ПЗ} \tag{1.5}$$

де ЧОК – чистий оборотний капітал, тис. грн.

$$ROS = \frac{\text{ЧП}}{\text{ЧД}} \times 100\% \tag{1.6}$$

де ROS – чиста рентабельність реалізації, %;

ЧП – чистий прибуток, тис. грн;

ЧД – чистий дохід від реалізації, тис. грн.

$$ROA = \frac{\text{ЧП}}{\bar{\text{А}}} \times 100\% \tag{1.7}$$

де ROA – рентабельність активів, %;

$\bar{\text{А}}$ – середня величина активів за період, тис. грн.

$$K_{\text{об}} = \frac{\text{ЧД}}{\overline{\text{ОА}}} \tag{1.8}$$

де Коб – оборотність оборотних активів, оборотів;

ОА – середня величина оборотних активів, тис. грн.

$$\mathrm{Т_з} = \frac{\overline{З}}{\mathrm{СР}} \times 365 \quad (1.9)$$

де Тз – тривалість обороту запасів, днів;

$\overline{З}$ – середня вартість запасів, тис. грн;

СР – собівартість реалізованої продукції, тис. грн.

$$\Delta \mathrm{ОК} = \mathrm{З} \times \alpha + \mathrm{ДЗ} \times \beta \quad (1.10)$$

де ΔОК – умовне вивільнення оборотного капіталу, тис. грн;

α, β – прийняті частки скорочення запасів і дебіторської заборгованості;

ДЗ – дебіторська заборгованість, тис. грн.

$$NPV = -I_0 + \sum_{t=1}^{T} \frac{CF_t}{(1+r)^t} \quad (1.11)$$

де NPV – чиста теперішня вартість, тис. грн;

I_0 – початкові інвестиції, тис. грн;

CF_t – прогнозний додатковий грошовий потік періоду t, тис. грн;

r – ставка дисконтування, частка одиниці.

$$PI = \frac{\sum_{t=1}^{T} CF_t/(1+r)^t}{I_0} \quad (1.12)$$

де PI – індекс прибутковості вкладень, частка одиниці.

У таблиці 1.3 подано відповідність груп показників об’єкту оцінювання та очікуваному управлінському рішенню.

Розгляд фінансового потенціалу в контексті сталого розвитку потребує уточнення співвідношення поточних фінансових результатів та можливості фінансування наступних циклів діяльності. Відповідні наукові позиції проаналізовано нижче на основі досліджень, включених до бібліографії роботи.

Наукові трактування фінансового потенціалу часто відрізняються за часовим горизонтом дослідження. Баланс відображає ресурсний стан на конкретну дату. Прогноз грошових потоків характеризує майбутнє відтворення фінансових можливостей. Дослідження І. Сидорчук та В. Рогатюка [53] пропонує

розглядати управління фінансовим потенціалом з урахуванням зовнішнього середовища та потреб підприємства. Висновки цієї праці корисні для вибору послідовності аналітичних процедур.

Таблиця 1.3 – Система показників фінансового потенціалу

Напрям аналізу	Базові коефіцієнти	Результат для управління
Майновий стан	Структура активів, запаси, дебітори	Встановлення структури оборотного капіталу
Фінансова незалежність	Автономія, співвідношення боргу і капіталу	Оцінка допустимої залежності від кредиторів
Ліквідність	Поточна, швидка, абсолютна	Формування платіжного резерву
Результативність	ROS, ROA, оборотність	Контроль прибутковості ресурсів
Оборотний капітал	ЧОК, тривалість обороту запасів	Виявлення резервів вивільнення коштів
Інвестиційна спроможність	NPV, PI, окупність, стрес-тест	Відбір фінансово прийнятних заходів

Н. Ковальчук [24] зосереджується на оцінюванні фінансового потенціалу, що передбачає використання інформації про внутрішні ресурси та результати їх залучення. Спільним для названих позицій є потреба обґрунтовувати управлінські рішення фактичними даними.

Відмінність полягає в рівні деталізації та можливості встановити причинні зв’язки між коефіцієнтами. У дослідженні використано відкриті фінансові показники, а майбутні управлінські рішення оцінено за окремими сценаріями. Умовна інтегральна оцінка без пояснення її ваг не додає доказовості результату. Інформаційна якість визначає межі висновків про фінансовий потенціал. Укрупнені статті звітності малого підприємства придатні для оцінки структури капіталу. Відомості про строки кожного зобов’язання й номенклатурну потребу в ресурсах необхідно отримувати з внутрішнього обліку.

О. Андренко, І. Краївська та С. Мордовцев [3] досліджують використання інформаційних технологій у фінансовій оцінці. Їхні положення дозволяють

обґрунтувати вимоги до зіставності показників і відтворення результату розрахунку.

Відкрита інформація про дебіторську заборгованість не пояснює, чи всі покупці дотримуються строків оплати. Аналогічно балансова вартість товарно-матеріальних запасів може включати ресурси з різною оборотністю. Висновки щодо дефіциту коштів потребують поглибленої перевірки управлінських реєстрів.

Методика повинна обмежувати твердження про внутрішні причини величиною підтверджених відхилень. Стрес-сценарії використовують для оцінки фінансових ризиків. Прийняті в них відсотки залишаються припущеннями до проведення інвентаризації та аналізу договорів. У забезпеченні сталого розвитку фінансовий потенціал виконує роль обмеження для виробничих та ресурсозберігальних інвестицій. Екологічні або соціальні результати не виникають із самого факту підвищення коефіцієнта ліквідності. Їх отримання потребує конкретних заходів і відповідних показників результативності.

В. Кифяк [20] досліджує стратегії інноваційного сталого розвитку бізнесу. Ю. Петролюк і Н. Гребенюк [47] розглядають стратегічні переваги сталого розвитку. Практична цінність цих робіт пов’язана із взаємним узгодженням економічних і нефінансових цілей.

Фінансові рішення виробника сільськогосподарської техніки можуть стосуватися зменшення надлишкових закупівель, раціонального використання пакування або скорочення втрат від тривалого складування. Економію ресурсів підтверджують вимірюванням конкретного процесу.

До системи фінансового контролю доцільно включити витрати на одиницю виконаного замовлення, оборотність складських залишків, потребу в капіталі та календар платежів. Нефінансові результати, зокрема споживання енергії й матеріалів, можуть оцінюватися додатково після отримання відповідних первинних даних. Визначення ефективності використання оборотного капіталу потребує аналізу його величини та структури. Велика частка запасів за низького обсягу реалізації створює фінансову потребу, яку підприємство може покривати відстрочками від постачальників.

Т. Кічук та Ю. Тарасова [28] досліджують управління оборотним капіталом промислових підприємств, а І. Перевозова й Г. Павлова [45] розглядають його складові з управлінської позиції. Обидва напрями корисні для оцінювання потреби в запасах і дебіторській заборгованості.

Скорочення запасів може вивільнити кошти через припинення повторних закупівель або реалізацію надлишкових залишків. Надмірне скорочення страхового запасу за нестабільних поставок підвищує ризик порушення замовлень. Позитивний фінансовий результат залежить від збереження виробничої готовності. В обраній методиці підвищення оборотності розглядатиметься як окремий фінансовий ефект, відмінний від прибутку. Додатковий чистий прибуток виникне тільки за скорочення підтверджених витрат або зростання маржі, а повернення раніше вкладених коштів змінює структуру активів.

Ризик фінансування слід оцінювати за здатністю підприємства виконувати зобов’язання в умовах несприятливого розвитку подій. Зміна виручки, затримки оплати покупцями та подорожчання матеріалів впливають на платоспроможність через різні механізми.

В. Балдинюк [4] розглядає ризик-менеджмент як інструмент управління діяльністю, а І. Томашук та І. Томашук [59] пов’язують фінансові ризики зі сталим функціонуванням підприємства. Названі праці обґрунтовують потребу в регулярній ідентифікації зовнішніх та внутрішніх ризиків.

Під час розроблення стрес-сценарію недостатньо довільно збільшувати витрати на однакову частку. Необхідно встановити, які статті реагують на зміну масштабу реалізації, а які зберігаються через договори або особливості виробничої програми. У рамках фінансового потенціалу основними контрольними величинами доцільно визначити короткостроковий грошовий розрив, обсяг необхідного фінансування та допустиму тривалість відновлення обороту. Сценарії повинні передбачати управлінську реакцію, а не зводитися до порівняння відсоткових коефіцієнтів.

Узагальнення літературних підходів доцільно доповнити їхнім зіставленням за інформаційними передумовами та практичним застосуванням.

Відповідні характеристики наведено в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4 – Порівняння наукових підходів до управління фінансовим потенціалом

Дослідницький напрям	Інформаційна основа	Перевага	Обмеження
Ресурсний [24; 53]	Баланс та джерела капіталу	Відтворюваність показників	Недостатність інформації про строки
Грошові потоки [38; 39]	Платежі та надходження	Перевірка ліквідності	Потреба в управлінському календарі
Сталий розвиток [20; 47]	Фінансові та нефінансові цілі	Урахування перспектив діяльності	Необхідність підтвердження результатів
Оборотний капітал [28; 45]	Запаси, дебітори, кредитори	Виявлення фінансової потреби	Відмінність між капіталом і прибутком
Ризик-орієнтований [4; 59]	Сценарії, фінансові обмеження	Оцінка стійкості рішень	Залежність від припущень

Зіставлення показує, що жоден із підходів не охоплює всіх потреб прикладного аналізу за відкритою звітністю малого підприємства. Обрана система поєднує вимірювані балансові й результативні показники, а також сценарні перевірки економічної прийнятності запропонованих фінансових рішень.

Висновки до першого розділу

Теоретичне дослідження дозволило обґрунтувати фінансовий потенціал як здатність підприємства забезпечувати поточне функціонування, мобілізувати ресурси для розвитку та зберігати прийнятну стійкість за несприятливих змін господарських умов. Наявність активів є передумовою фінансової спроможності. Її фактичний рівень потребує окремого оцінювання. Вирішальне значення мають ліквідність ресурсів, джерела капіталу, результативність їх використання та строки отримання грошових надходжень.

Порівняння наукових позицій показало доцільність поєднання ресурсного та результативного тлумачення фінансового потенціалу. Кількісну оцінку проведено за відтворюваними показниками, що характеризують структуру майна, автономію, ліквідність, рентабельність, оборотність і фінансові обмеження інвестиційної діяльності. Використання інтегрального індексу з умовними вагами не є необхідним для поставлених завдань, оскільки управлінські висновки потребують пояснення зміни конкретних фінансових величин.

Сталий розвиток підприємства пов’язано зі здатністю фінансувати обґрунтовані виробничі, соціальні та ресурсозберігальні заходи без порушення платоспроможності. Запропоновано розмежовувати операційний ефект, вивільнення оборотного капіталу й капітальні витрати. Така послідовність дозволяє запобігати подвійним розрахункам економії та перевіряти прийнятність майбутніх управлінських рішень за допомогою прогнозу грошових потоків і NPV.

Методичну основу наступного розділу формують горизонтальний і структурний аналіз звітності, оцінювання фінансових коефіцієнтів та зіставлення показників за 2021–2023 роки. У третьому розділі результати діагностики використовуватимуться для підготовки фінансової стратегії, бюджету оборотного капіталу й сценарних заходів, які потребують підтвердження внутрішніми документами підприємства.

2 Дослідження фінансового потенціалу ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА» за 2021–2023 роки

2.1 Організаційно-економічна характеристика та інформаційна база

Об’єктом прикладного дослідження є товариство з обмеженою відповідальністю «АГРО КАР УКРАЇНА» (ЄДРПОУ 41258600), зареєстроване 5 квітня 2017 року. Підприємство здійснює діяльність у сфері виробництва машин і устаткування для сільського та лісового господарства (КВЕД 28.30). До зареєстрованих напрямів також належать оптова торгівля сільськогосподарською технікою, ремонт обладнання, складське господарство та транспортні послуги [79; 80].

Асортиментні відомості з відкритих комерційних матеріалів охоплюють сівалки, ґрунтообробні агрегати, жниварки, запасні частини та супутні компоненти. Такі види продукції можуть відрізнятися строками підготовки замовлення, вартістю комплектувальних виробів і тривалістю зберігання. Використана звітність не розкриває підтвердженого розподілу обороту між виробництвом, реалізацією й сервісними послугами. Тому наступні показники характеризують товариство як єдину юридичну особу.

Фінансовий аналіз виконано за три завершені звітні роки, а саме 2021, 2022 та 2023. Основою розрахунків є послідовний ряд статей балансу та звіту про фінансові результати, представлений у публічному масиві звітності малого підприємства [79]. Переважну частину показників наведено в тисячах гривень. Дані про власний капітал, поточні зобов’язання та фінансові результати використано за однією звітною серією без змішування різних підприємств або різних періодів.

Перевірка відкритих джерел виявила відмінності в поданні показника активів за 2023 рік. Один інформаційний ресурс наводить 50 007 тис. грн, інший 68 120 тис. грн. В аналітичному розділі використано першу величину, оскільки

вона узгоджується із сумою оборотних та необоротних активів і відповідними пасивами у доступному ряді [79]. Зазначене розходження потребує остаточної звірки за первинною формою № 1 перед захистом дипломної роботи.

Розмір зареєстрованого капіталу та склад учасників слід характеризувати станом на конкретну дату. У 2024 році в реєстрі відображено збільшення статутного капіталу, тому його актуальна сума станом на 2026 рік не може переноситися на досліджувані 2021–2023 роки. Фінансову незалежність оцінено за фактичною величиною власного капіталу кожного звітного року.

Основні організаційні відомості, релевантні дослідженню фінансового потенціалу, узагальнено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Організаційна характеристика ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА»

Ознака	Характеристика	Аналітичне значення
Юридична особа	ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА», 41258600	Одна звітна одиниця
Дата реєстрації	05.04.2017	Визначення періоду діяльності
Основний КВЕД	28.30 Виробництво машин для сільського й лісового господарства	Галузева структура запасів
Додаткові КВЕД	Оптова торгівля технікою; ремонт; транспортування	Відмінні фінансові цикли
Джерела	Відкритий реєстр, агрегатор звітності [79; 80]	Потрібна звірка з первинними формами

Виробнича та торговельна складові діяльності підприємства створюють різні потреби в оборотному капіталі. Виготовлення продукції потребує фінансування матеріалів і незавершеного виробництва. Продаж придбаної техніки формує додаткову потребу в товарних запасах.

Фінансова звітність малого підприємства не розділяє в одному доступному масиві запаси за всіма деталізованими видами продукції. Відповідно, неможливо без внутрішніх даних визначити частку виробництва в загальному обсязі складських залишків. Результати досліджень ринку сільськогосподарської техніки [10; 11] обґрунтовують необхідність аналізувати вплив структури ринку та імпортних каналів.

Фінансова служба має формувати деталізацію запасів за напрямами продажу, тривалістю зберігання та запланованими строками реалізації. Показники періоду обороту у другому розділі слід використовувати як сигнал потреби у внутрішньому аналізі. Договори з покупцями сільськогосподарської техніки можуть передбачати авансові платежі, післяоплату, поставку під замовлення та гарантійне обслуговування. Кожна з умов змінює часовий розрив між закупівлею ресурсів і надходженням виручки.

Наявність значної дебіторської заборгованості в балансі потребує уточнення її вікової структури, концентрації за контрагентами та частки прострочених платежів. Без відповідної деталізації неможливо оцінити реальний кредитний ризик і встановити розмір можливих втрат.

М. Бардадим та Н. Свічкар [5] досліджують управління дебіторською заборгованістю у зв’язку з фінансовою безпекою підприємства. Положення про регулярний контроль погашення узгоджуються з потребою фінансової діагностики. Рекомендованою процедурою є щомісячний реєстр розрахунків за договорами із зазначенням строку виконання та відхилення від плану. Результат такого контролю варто оцінювати за зміною періоду інкасації й обсягу доступних грошей.

Воєнні ризики могли створювати для підприємств галузі порушення логістики, зміни попиту й ускладнення фінансування. Фінансова звітність товариства не дозволяє кількісно визначити вплив зазначених чинників на його показники.

Аналіз за 2021–2023 роки потребує відокремлення фактичних змін сум і коефіцієнтів від припущень про причини. Скорочення виручки може виникати через зміну кількості продажів, цін або складу продукції. Без натуральних обсягів жоден чинник не слід називати доведеним.

Матеріали Світового банку щодо втрат аграрного сектору за 2022–2023 роки [76; 77] описують загальне економічне середовище діяльності. Їх не можна використовувати як підставу для розрахунку конкретного збитку або витрат товариства.

Пояснення управлінських ризиків у наступних підрозділах спиратиметься на облікові співвідношення. Рекомендації щодо запасів і розрахунків будуть представлені як економічно аргументовані напрями перевірки внутрішньої інформації. Фінансові агрегатори полегшують зіставлення показників за роками. Достовірність вихідних даних потребує звірки з первинними формами звітності. Округлення, змішування доходу й загальної суми операційних надходжень можуть створювати видимі розбіжності.

Слід окремо визначати чистий дохід від реалізації за кодом 2000 та сукупні доходи, які включають інші операційні статті. Підміна цих показників змінює розрахунок витратомісткості й рентабельності продажів, навіть коли розходження за абсолютною сумою відносно невелике.

У вибраній серії за 2023 рік чистий дохід становить 41 936 тис. грн, а загальна сума доходів 41 980 тис. грн. Різниця дорівнює іншим операційним доходам. Рентабельність продажів слід рахувати за першою величиною. Усі вихідні дані й розрахункові формули зведено у таблицях із зазначенням одиниць виміру. Такий порядок забезпечить повторюваність оцінки фінансового потенціалу та полегшить перевірку висновків незалежним користувачем.

2.2 Аналіз активів, капіталу і фінансових результатів

Зіставлення основних статей балансу підприємства за 2021–2023 роки здійснено у таблиці 2.2. Абсолютну зміну визначено відніманням показника 2021 року від величини 2023 року; проценти обчислено відносно базового періоду.

Загальна вартість активів збільшилася з 30 267 до 50 007 тис. грн, тобто на 19 740 тис. грн, або на 65,22 %. Найбільший приріст припав на 2022 рік, коли майнова база досягла 54 569 тис. грн. У 2023 році активи скоротилися на 4 562 тис. грн і становили суму, що перевищувала рівень 2021 року. Виявлена динаміка потребує окремого розгляду структури активів, оскільки її зміни не супроводжувалися відповідним приростом реалізації.

Таблиця 2.2 – Динаміка основних показників балансу, тис. грн

Показник	2021	2022	2023	Зміна, тис. грн	Зміна, %
Активи	30 267	54 569	50 007	19 740	65,22
Необоротні активи	1 530	1 715	2 624	1 094	71,50
Оборотні активи	28 737	52 854	47 383	18 646	64,88
Запаси	3 496	37 203	34 292	30 796	880,89
Дебіторська заборгованість за продукцію	21 808	14 149	8 148	-13 660	-62,64
Власний капітал	5 331	7 183	9 145	3 814	71,54
Поточні зобов’язання	24 936	47 386	40 862	15 926	63,87

Частка необоротних активів зросла з 5,05 % у 2021 році до 5,25 % у 2023 році. Решта майна була зосереджена в оборотних активах. На кінець 2023 року їх величина становила 47 383 тис. грн, або 94,75 % сукупних активів. З одного боку, зазначена структура відповідає значній потребі у фінансуванні поточного обороту; з іншого, для висновку про ліквідність необхідно дослідити склад запасів і дебіторської заборгованості.

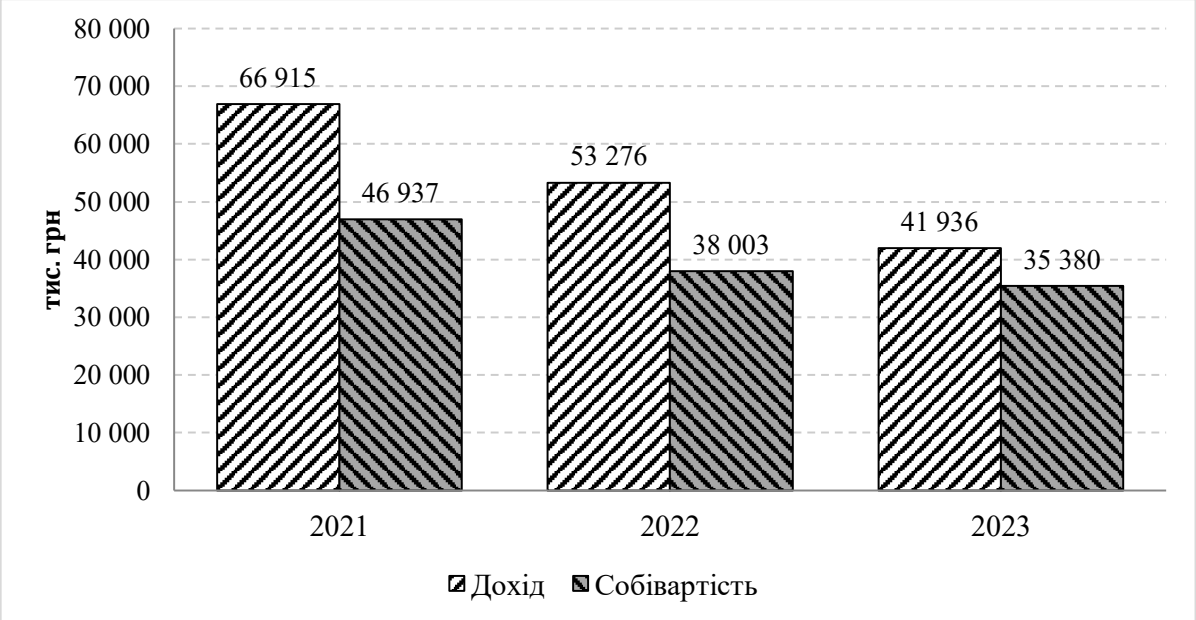

Рисунок 2.1 – Динаміка чистого доходу та собівартості реалізації

Структуру активів, розраховану як відношення відповідної статті до валюти балансу, наведено в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Структура активів підприємства, %

Група	2021	2022	2023	Зміна, в. п.
Необоротні активи	5,06	3,14	5,25	0,19
Оборотні активи	94,94	96,86	94,75	-0,19
Запаси	11,55	68,18	68,57	57,02
Дебіторська заборгованість	72,05	25,93	16,29	-55,76

Найвиразніша структурна зміна відбулася у запасах. Їхня величина у 2021 році становила 3 496 тис. грн, у 2022 році зросла до 37 203 тис. грн, а наприкінці 2023 року дорівнювала 34 292 тис. грн.

Частка запасів у сукупних активах збільшилася приблизно з 11,55 до 68,57 %. У 2023 році вони формували понад дві третини майна підприємства, що пояснює потребу дослідити строки реалізації та фінансування залишків. Таке збільшення не можна без внутрішніх документів визнати надлишковим. Воно могло бути пов’язане зі зміною портфеля замовлень, цін на техніку або строків її постачання. Масштаб відволікання коштів зумовлює потребу в регулярній перевірці структури запасів.

Фінансовим наслідком накопичення запасів є збільшення вимог до оборотного капіталу та залежність від продажів майбутніх періодів. Пропозиції третього розділу орієнтуються на поступову оптимізацію залишків із дотриманням необхідних виробничих резервів.

Дебіторська заборгованість за реалізовану продукцію і товари скоротилася з 21 808 тис. грн у 2021 році до 14 149 тис. грн у 2022 році та 8 148 тис. грн у 2023 році. Загальне зменшення становило 13 660 тис. грн.

У 2021 році відповідна стаття переважала в оборотних активах. Наприкінці 2023 року найбільшу частку в структурі майна вже займали запаси. Зміна структури фінансових ресурсів суттєво вплинула на характеристику ліквідності.

Скорочення дебіторської заборгованості можливе через зміну умов продажу або прискорення інкасації. Публічна звітність не дозволяє встановити фактичну причину. Порівняння кінцевих залишків слід доповнити аналізом середньої за період величини.

Управлінська служба повинна зберігати реєстр строків платежів, контролювати прострочення та зіставляти політику відстрочки з маржинальним доходом відповідних замовлень. Зменшення заборгованості, що виникає через скорочення продажів, не є самостійним показником підвищення ефективності.

Необоротні активи за три роки зросли з 1 530 до 2 624 тис. грн. На тлі оборотних активів їхня частка залишалася порівняно невеликою, тому фінансовий стан товариства найбільше залежав від поточного обороту ресурсів. Річна балансова динаміка основних засобів може формуватися під впливом надходжень, вибуття, амортизації та зміни оцінки. За даними балансу не можна визначити фактичний технічний стан обладнання чи його потужність.

Потенціал розвитку оцінюють за відомостями про інвестиційні програми, строк використання активів та їхню ремонтопридатність. Виключно балансова вартість не підтверджує потреби в конкретній модернізації.

Рекомендації третього розділу обмежуються фінансово-організаційними заходами управління оборотним капіталом. Капітальні проєкти можуть доповнювати програму після проведення технічної діагностики та затвердження відповідних кошторисів.

Власний капітал підприємства збільшився з 5 331 тис. грн наприкінці 2021 року до 9 145 тис. грн у 2023 році. Його приріст дорівнював 3 814 тис. грн, що свідчить про зміцнення абсолютної величини власних джерел фінансування. За той самий період поточні зобов’язання зросли з 24 936 до 40 862 тис. грн. У 2022 році їхня величина досягла 47 386 тис. грн, після чого дещо скоротилася. Приріст власного капіталу відбувався повільніше за абсолютне збільшення боргів.

Порівняння сум дозволяє говорити про збереження значної залежності від кредиторського фінансування. Склад боргу потребує уточнення за строками та умовами фінансування. Прирівнювання всієї кредиторської заборгованості до

банківських позик спотворило б висновок.

Програма зміцнення фінансового потенціалу має враховувати резерви зменшення потреби в короткострокових зобов'язаннях через прискорення обороту запасів та своєчасне отримання платежів від покупців.

Структура пасивів характеризується переважанням поточних зобов'язань упродовж усього досліджуваного періоду. Частка власного капіталу становила близько 17,61 % у 2021 році, 13,16 % у 2022 році та 18,29 % у 2023 році. Падіння автономії у 2022 році збіглося зі значним зростанням обсягів запасів і поточних зобов'язань. Це свідчить про структурну залежність розширення оборотних активів від залучених джерел фінансування.

Відновлення частки власного капіталу у 2023 році відбулося на тлі скорочення валюти балансу та боргу, а також отримання позитивного чистого результату. Із цих співвідношень не можна робити висновок про вже сформований високий фінансовий запас.

Оцінка структури капіталу свідчить про доцільність перегляду строків кредиторської заборгованості та меж фінансування запасів. Підприємству потрібен прогноз грошового циклу, який пов'язує надходження від продажів із графіком майбутніх закупівель.

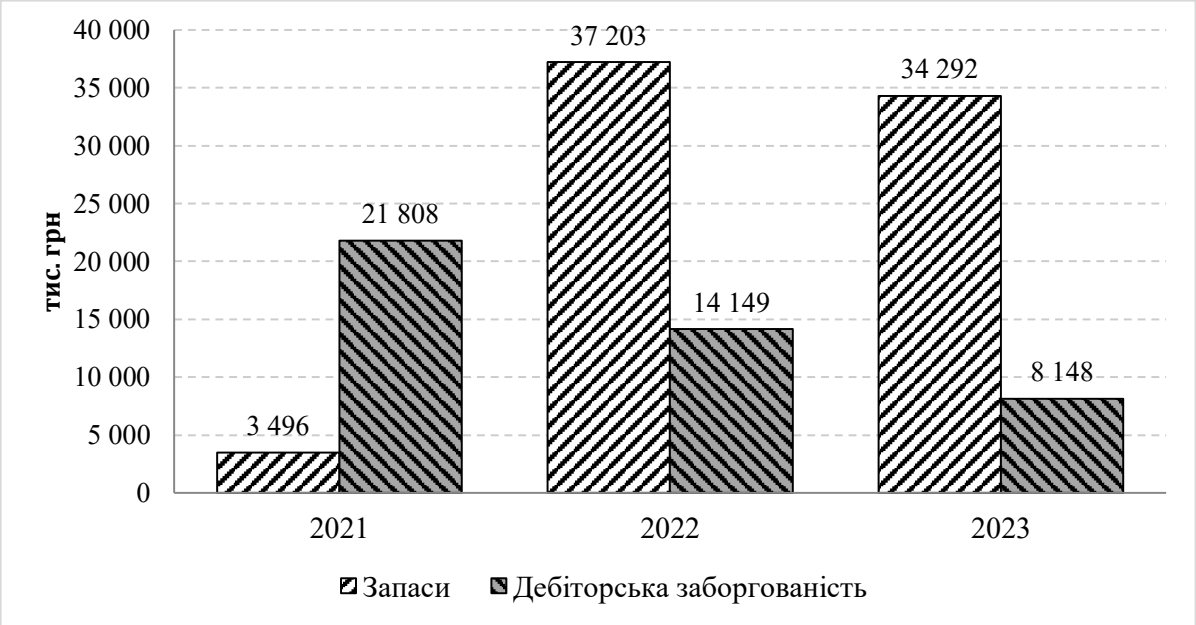

Рисунок 2.2 – Зміна запасів і дебіторської заборгованості, тис. грн

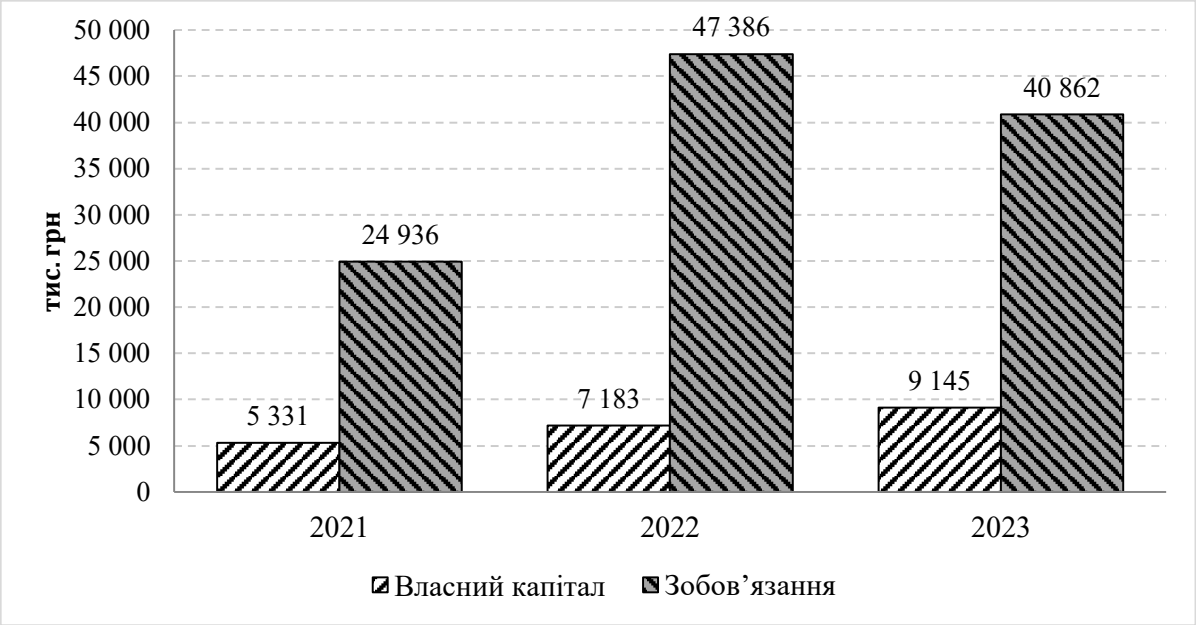

Рисунок 2.3 – Зміна власного капіталу та зобов'язань, тис. грн

Динаміку результатів реалізації та прибутковості розглянемо на підставі звіту про фінансові результати. Показники наведено в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 – Динаміка фінансових результатів, тис. грн

Стаття	2021	2022	2023	Зміна, тис. грн	Зміна, %
Чистий дохід	66 915	53 276	41 936	-24 979	-37,33
Собівартість реалізації	46 937	38 003	35 380	-11 557	-24,62
Валовий прибуток	19 978	15 273	6 556	-13 422	-67,18
Інші операційні доходи	137	20	44	-93	-67,88
Інші операційні витрати	16 392	13 034	4 208	-12 184	-74,33
Чистий прибуток	3 053	1 852	1 962	-1 091	-35,74

Чистий дохід від реалізації за аналізований період скоротився з 66 915 до 41 936 тис. грн, або на 37,33 %. У 2022 році він становив 53 276 тис. грн, тому скорочення продажів спостерігалося в обох наступних роках.

Зменшення виручки могло бути пов'язане з фізичними обсягами продажів, зміною цін або структурою реалізованих товарів і виробів. За відсутності натуральних показників встановити внесок кожної причини неможливо.

Наслідком падіння реалізації стало обмеження ресурсів для покриття витрат і формування внутрішнього фінансового резерву. Зростання активів за одночасного скорочення доходу також потребує перевірки оборотності та повноти використання майна.

Управлінська програма має виходити з консервативного прогнозу збуту та погодженого графіка закупівель. Перевищення темпів накопичення запасів над зміною доходу створюватиме додаткову потребу в борговому фінансуванні.

Собівартість реалізованої продукції й товарів зменшилася з 46 937 тис. грн у 2021 році до 38 003 тис. грн у 2022 році та 35 380 тис. грн у 2023 році. Загальне скорочення становило 11 557 тис. грн. Темпи зниження собівартості були нижчими за темпи скорочення виручки, тому її частка у чистому доході зросла приблизно з 70,14 до 84,37 %. Така тенденція зменшила запас валової прибутковості та посилила чутливість результату до додаткових витрат.

Можливі причини охоплюють зміни асортименту, закупівельних цін, валютних умов та логістики. Окремий внесок кожного чинника не розкривається у використаній звітності. Розрахунковий висновок стосується зафіксованого співвідношення доходу й собівартості.

При бюджетуванні необхідно встановлювати нормативи витрат за конкретними групами продукції та перевіряти цінові й кількісні відхилення. Пряма економія собівартості без забезпечення якості та стабільності поставок може створити більші майбутні втрати.

Валовий прибуток знизився з 19 978 тис. грн у 2021 році до 15 273 тис. грн у 2022 році та 6 556 тис. грн у 2023 році. Його скорочення за три роки перевищило 67 %. Зниження валового результату відбулося через більшу відносну частку собівартості у реалізації. Отримані дані описують бухгалтерський результат, а не доводять конкретні технологічні порушення чи наднормативне витрачання матеріалів.

Валовий прибуток необхідно розглядати разом з іншими операційними доходами й витратами, оскільки їхня сума може істотно впливати на підсумкову результативність. У 2023 році після врахування відповідних статей підприємство

залишалося прибутковим.

Подальший аналіз повинен визначити допустимий рівень собівартості та перевірити перспективи зміни структури реалізації. До прийняття рішень про ціни потрібні дані маржинальності окремих груп продукції.

Інші операційні витрати скоротилися з 16 392 тис. грн у 2021 році до 4 208 тис. грн у 2023 році. Найбільш відчутна зміна припала на останній рік, коли їхня величина зменшилася порівняно з 2022 роком. Відповідна стаття включає різні за економічним змістом господарські операції, що не дозволяє без розшифрування встановити, яка частина змін зумовлена управлінською економією. Могли вплинути разові витрати, зміни облікової класифікації або інші операції.

Суттєве скорочення інших витрат частково компенсувало погіршення валової маржі. Сам факт зменшення підсумкової статті не підтверджує підвищення технічної ефективності виробництва.

Підприємству доцільно запровадити внутрішній перелік повторюваних і разових операційних платежів, встановивши для кожної групи окремого відповідального та критерій результативності. Чистий прибуток у 2021 році становив 3 053 тис. грн, у 2022 році скоротився до 1 852 тис. грн, а в 2023 році збільшився до 1 962 тис. грн. Отже, за всі три роки фінансовий результат залишався позитивним.

Незважаючи на прибутковість, значення чистого результату 2023 року було нижчим за рівень 2021 року на 1 091 тис. грн. Підприємство формувало внутрішнє джерело розвитку. Його величина не покривала загального приросту потреби в оборотному капіталі.

Чиста рентабельність продажів становила близько 4,56 % у 2021 році та 4,68 % у 2023 році. Відносна стабільність чистої маржі приховує суттєве зменшення абсолютного прибутку та валової маржі.

Фінансове управління має оцінювати прибуток разом зі структурою активів і платежами за поточними зобов’язаннями. Зменшення виручки та зростання запасів обмежували гнучкість використання отриманого результату.

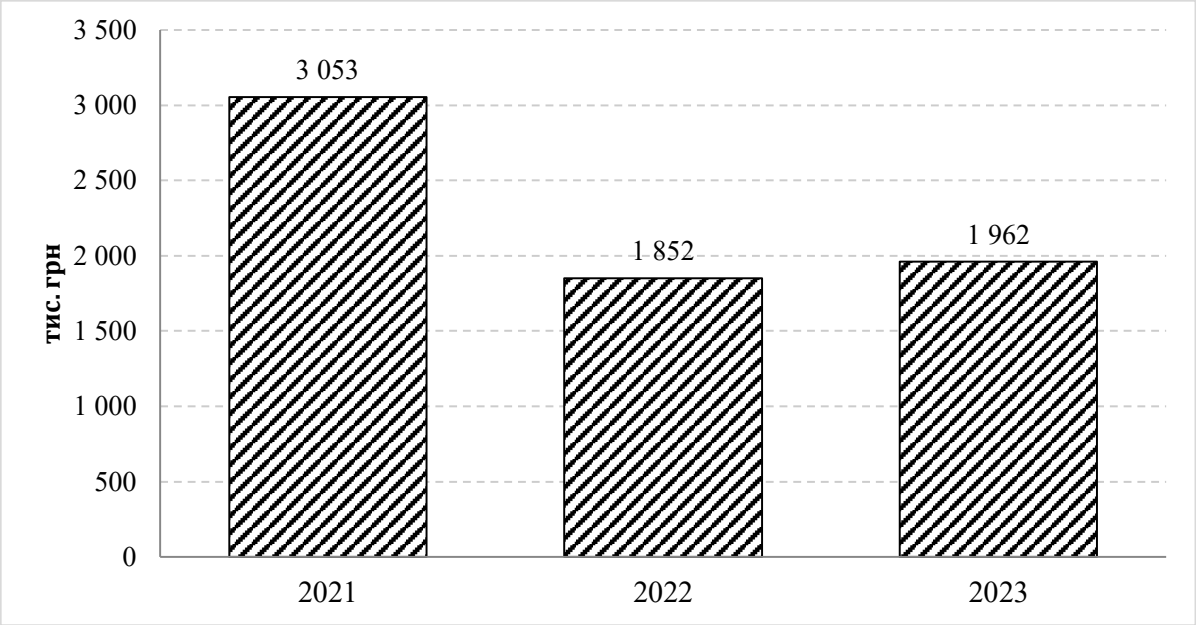

Рисунок 2.4 – Чистий прибуток ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА» за 2021–2023 роки

Таблиця 2.5 – Відносні характеристики прибутковості й витратомісткості, %

Показник	2021	2022	2023
Валова маржа	29,86	28,67	15,63
Собівартість / чистий дохід	70,14	71,33	84,37
Інші операційні витрати / дохід	24,50	24,47	10,03
Чиста рентабельність продажів	4,56	3,48	4,68
Чистий прибуток / активи на кінець року	10,09	3,39	3,92

2.3 Ліквідність, фінансова стійкість і використання оборотного капіталу

Розрахунки показників ліквідності та фінансової стійкості виконано за статтями балансу.

Коефіцієнт поточної ліквідності у 2021 році становив приблизно 1,15, у 2022 році зменшився до 1,12, а у 2023 році підвищився до 1,16. У всі три роки оборотні активи перевищували поточні зобов’язання.

Таблиця 2.6 – Коефіцієнти ліквідності та фінансової стійкості

Рік	Поточна ліквідність	Швидка ліквідність	Абсолютна ліквідність	Автономія	Борг / власний капітал	ЧОК, тис. грн
2021	1,15	1,01	н/д	0,18	4,68	3 801
2022	1,12	0,33	0,03	0,13	6,60	5 468
2023	1,16	0,32	0,03	0,18	4,47	6 521

Бухгалтерський запас покриття залишався відносно невеликим, оскільки на одну гривню поточних боргів припадало від 1,12 до 1,16 грн оборотних ресурсів. За такої структури навіть незначне погіршення оборотності запасів може впливати на календар платежів.

Порівняння з умовними нормативами потребує врахування галузевої спеціалізації, складу боргів і строків реалізації техніки. Універсальний висновок про фінансову загрозу тільки за рівнем коефіцієнта був би недостатньо обґрунтованим. Фінансовій службі необхідно доповнювати коефіцієнт ліквідності щомісячним прогнозом руху коштів і переліком зобов’язань, строки яких настають у найближчі періоди.

У 2021 році швидка ліквідність перевищувала одиницю. У наступні два роки коефіцієнт знизився приблизно до 0,33 та 0,32. Розходження з поточною ліквідністю відображає істотне збільшення частки запасів у складі оборотних активів.

Якщо запаси вилучити з розрахунку, сума решти оборотних ресурсів у 2023 році була значно меншою за поточні зобов’язання. Це означає підвищену залежність платоспроможності від реалізації товарів і виробів.

Звітність не містить достатньої інформації, щоб встановити ліквідність окремих товарних залишків. Частина готової техніки може бути реалізована за погодженими договорами, інша потребуватиме тривалішого пошуку покупця. Управлінський резерв ліквідності пов’язаний насамперед із скороченням строків обороту запасів. Важливо відокремлювати фактичне вивільнення грошей від бухгалтерського зменшення залишку без надходження коштів.

Абсолютна ліквідність у 2022 році становила близько 0,032, а в 2023 році

0,035 за величиною грошових коштів відповідно 1 502 і 1 429 тис. грн. Обидва значення характеризують невелику частку грошового покриття короткострокових боргів.

Позитивне перевищення оборотних активів над зобов’язаннями не усуває ризику нестачі коштів на дату платежу. За відсутності внутрішнього платіжного календаря неможливо точно оцінити відповідність грошових залишків строкам погашення боргу. Запас ліквідності залежить також від прогнозних надходжень і можливостей використання кредитних ліній. Їх фактичні умови не розкриті в оприлюдненій фінансовій звітності, тому не включені до показника.

Розроблена програма має передбачати мінімальний цільовий грошовий резерв і порядок використання вивільнених коштів на покриття короткострокових зобов’язань.

Коефіцієнт автономії у 2021 році становив 0,176, у 2022 році зменшився до 0,132, а у 2023 році досяг 0,183. Незважаючи на поліпшення останнього року, частка власного капіталу залишалася меншою від п’ятої частини балансу.

Значна питома вага поточних зобов’язань означає залежність підприємства від підтримання договірних умов постачальників та інших кредиторів. За різкої зміни платіжної дисципліни така залежність звужує фінансовий резерв. Показник власного капіталу збільшувався протягом досліджуваних років. Основна частина активів залишалася профінансованою за рахунок зобов’язань, що підтримувало істотне боргове навантаження.

Заходи зміцнення фінансового потенціалу доцільно орієнтувати на прискорення повернення коштів та зменшення потреби у кредиторському фінансуванні, не допускаючи довільного скорочення виробничих ресурсів.

Відношення зобов’язань до власного капіталу перевищувало чотири у 2021 і 2023 роках, а в 2022 році становило понад шість. Встановлений рівень боргового навантаження свідчить, що на одну гривню власного капіталу припадало декілька гривень залученого фінансування.

Високий коефіцієнт боргової залежності не може оцінюватися без урахування строковості зобов’язань. Заборгованість постачальникам інколи

відіграє роль комерційного фінансування обороту. Можливість продовження відстрочки залежить від довіри партнерів. Підприємство, яке накопичує запаси та скорочує реалізацію, може потребувати нових відстрочок платежів для підтримання поточного циклу. Це підвищує чутливість до перебоїв у надходженнях.

Фінансова стратегія повинна встановлювати допустимий обсяг таких зобов'язань та умови їх погашення. Потребу у фінансуванні необхідно розраховувати за фактичними строками обороту ресурсів.

Чистий оборотний капітал у 2021 році становив 3 801 тис. грн, у 2022 році збільшився до 5 468 тис. грн, а в 2023 році дорівнював 6 521 тис. грн. За абсолютною сумою показник зростав упродовж трьох років. Позитивна динаміка не супроводжувалася поліпшенням швидкої ліквідності, оскільки значна частина капіталу була вкладена в товарно-матеріальні запаси. Звідси випливає необхідність одночасної оцінки суми ресурсів та їх здатності перетворюватися на гроші.

Використання ЧОК як єдиного індикатора платоспроможності могло б призвести до хибного висновку про відсутність короткострокових фінансових обмежень. Аналіз показує іншу структуру активів у 2022–2023 роках.

Рекомендованим критерієм є збереження позитивного ЧОК за одночасного підвищення швидкої й абсолютної ліквідності. Цього можна досягати через управління запасами та умовами оплати без обов'язкового збільшення загального капіталу.

Співвідношення між поточною та швидкою ліквідністю показує, наскільки істотну роль відіграють запаси. Динаміка зазначених коефіцієнтів у таблиці 2.6 підтверджує, що основним обмеженням короткострокової фінансової гнучкості стала зміна складу оборотних активів.

Оцінку оборотності розраховано за середніми річними залишками відповідних активів. За 2021 рік через відсутність перевіреної деталізації балансу на 31 грудня 2020 року в розрахунку частини показників застосовано застереження про обмеженість порівняння.

Таблиця 2.7 – Показники оборотності й прибутковості активів

Рік	Оборотність активів	Оборотність ОА	Період обороту запасів, днів	Період дебіторки, днів	ROA, %
2022	1,26	1,31	195,45	123,17	4,37
2023	0,80	0,84	368,79	97,03	3,75

Примітка. Оборотність розраховано за середньою величиною суміжних річних залишків. У розрахунку оборотності запасів використано собівартість реалізації, а дебіторської заборгованості – чистий дохід.

Тривалість обороту запасів, розрахована за середніми залишками, у 2022 році становила близько 195,45 дня, а у 2023 році збільшилася приблизно до 368,79 дня. Отриманий результат свідчить про уповільнення перетворення запасів на реалізовану продукцію за прийнятою обліковою методикою. Збільшення періоду обороту підвищує обсяг коштів, який необхідно зберігати у складі складських залишків. За скорочення виручки відповідна тенденція посилює залежність діяльності від кредиторського фінансування й зменшує можливість формувати грошовий резерв.

Показник має певне методичне обмеження. Значне збільшення запасів у 2022 році вплинуло на середню величину, а різні види техніки можуть мати неоднакові строки реалізації. Тому узагальнений період не слід переносити на окремі товарні групи.

Підприємству доцільно встановити звітність про вік запасів та оборотність за номенклатурними групами. На підставі цієї інформації можна визначити обсяг ресурсів, які доцільно закуповувати лише після підтвердження замовлення. Період обороту дебіторської заборгованості за розрахунком із середніх залишків скоротився приблизно зі 123,16 дня у 2022 році до 97,06 дня у 2023 році. На тлі загального зменшення продажів відповідна динаміка потребує обережної інтерпретації.

Скорочення середньої дебіторської заборгованості могло виникнути внаслідок прискорення платежів, зміни асортименту та умов договорів або

зменшення продажів із відстрочкою. Відкриті звіти не дозволяють установити частки окремих причин.

Позитивною фінансовою ознакою є зменшення суми ресурсів, вилучених із грошового обороту покупцями. Підсумковий результат оцінюють з урахуванням доступних коштів і поточних зобов'язань.

Управлінська політика повинна встановлювати допустимий строк відстрочки, обсяг ліміту контрагента та порядок дій за прострочених платежів. Умови продажу необхідно погоджувати з маржинальною вигодою контракту. Оборотність активів у 2023 році погіршилася порівняно з 2022 роком, оскільки виручка продовжувала скорочуватися за відносно великої майнової бази. Відповідний коефіцієнт відображає обсяг доходу, що припадає на одиницю середніх активів.

Зниження показника може свідчити про недостатнє господарське використання частини ресурсів. Ступінь фактичного завантаження обладнання неможливо встановити за балансом. Головним предметом подальшої перевірки є оборотні активи, частка яких перевищувала 90 % загальної величини майна.

Зростання запасів при зниженні продажів уповільнило формування виручки на одиницю вкладених коштів. Відповідний зв'язок має описовий характер і не доводить наявності конкретних наднормативних витрат.

Управлінський захід полягає в узгодженні бюджету закупівель із планом реалізації. Це створює можливість зменшити фінансову потребу без негайного скорочення виробничих потужностей і персоналу. Рентабельність активів за середньою величиною майна у 2022 та 2023 роках була помірною. В її чисельнику застосовано чистий прибуток, а в знаменнику середню величину активів двох суміжних річних дат.

Зростання майнової бази в попередньому році за одночасного скорочення чистого результату обмежувало віддачу вкладених ресурсів. Навіть позитивний прибуток не забезпечував істотного приросту власного капіталу відносно потреби в поточному фінансуванні.

Показник ROA доповнює аналіз витратомісткості, оскільки враховує

різницю між масштабом діяльності та обсягом активів. Він не дозволяє без додаткових даних установити причини змін окремих технологічних процесів. Фінансова стратегія повинна поєднувати вимоги до рентабельності продажів і норматив оборотності запасів. Підприємство може поліпшити віддачу активів завдяки скороченню необґрунтованої потреби у складських залишках.

Співвідношення результативності та фінансової стійкості узагальнено в таблиці 2.8. Вона відображає не інтегральний рейтинг, а окремі характеристики фінансового потенціалу, які відповідають різним управлінським рішенням.

Таблиця 2.8 – Узагальнення обмежень фінансового потенціалу

Напрям	Фактична тенденція	Фінансовий ризик	Напрям дії
Продажі	Дохід зменшився на 37,3 %	Недостатнє формування внутрішнього прибутку	Планування реалізації
Запаси	Зростання з 3 496 до 34 292 тис. грн	Тривале відволікання оборотного капіталу	Нормування закупівель
Дебітори	Зменшення з 21 808 до 8 148 тис. грн	Ризик прострочення за окремими договорами	Контроль строків
Поточний борг	Зростання до 40 862 тис. грн	Залежність від відстрочок	Платіжний календар
Автономія	Менше 0,20 за три роки	Низька незалежність від кредиторів	Накопичення власних коштів
Ліквідність	Швидка близько 0,32 у 2023 р.	Залежність від продажу запасів	Грошовий резерв
Рентабельність	Чистий прибуток позитивний	Невеликий інвестиційний резерв	Бюджет витрат

Зіставлення показників дозволяє визначити напрями фінансового управління, які мають найбільшу практичну вагу для підприємства. До них належать прискорення обороту запасів, підтримання договірної платіжної

дисципліни, погодження закупівель із обсягом реалізації та обмеження потреби в короткострокових запозиченнях. Економічний ефект відповідних пропозицій потребує сценарної перевірки, виконаної в третьому розділі.

Оцінювання фінансового потенціалу доцільно доповнити дослідженням взаємного впливу структури оборотних активів, джерел їх фінансування та фінансової результативності. Порівняння абсолютних величин із питомими показниками дає можливість визначити, чи супроводжувалося збільшення окремих статей розширенням господарської діяльності.

У 2021 році дебіторська заборгованість становила 21 808 тис. грн і переважала в структурі оборотних активів. Наступні два роки характеризувалися істотним перерозподілом поточних ресурсів на користь запасів. Відповідний структурний зсув відбувався за скорочення чистого доходу від реалізації.

Частка запасів у складі оборотних активів збільшилася приблизно з 12,2 % у 2021 році до 70,4 % у 2022 році та 72,4 % у 2023 році. Динаміка відображає зростання ресурсів, які потребують проходження циклу реалізації перед перетворенням на кошти.

Запаси можуть охоплювати матеріали, незавершене виробництво, готову продукцію й товари. Їхня структура не деталізована у використаній формі публічної звітності. Тому пояснювати приріст конкретним видом продукції без внутрішнього обліку було б необґрунтовано. Доцільно оцінити кожну товарну групу за вартістю та строком обороту, а після цього визначити потребу в страхових запасах і складських площах. Виявлена диспропорція обґрунтовує поглиблену діагностику. Сума фактичних надлишків може бути встановлена після перевірки номенклатури запасів.

Баланс відображає загальну вартість майна. Спроможність погасити борг протягом конкретного тижня оцінюють за прогнозом ліквідності активів. Запаси можуть залишатися на балансі протягом кількох періодів, а їх продаж нерідко залежить від сезонності попиту.

Інтенсивність замовлень у постачальників сільськогосподарської техніки може істотно змінюватися протягом року. Календар реалізації ТОВ «АГРО КАР

УКРАЇНА» у відкритих джерелах відсутній. Це не дозволяє встановити фактичну сезонну потребу в кожному виді запасів. У 2023 році оборотні активи перевищували поточні зобов'язання. Швидка ліквідність залишалася істотно нижчою за одиницю через структуру оборотних ресурсів. Розбіжність пояснюється концентрацією ресурсів у запасах і свідчить про залежність фінансової гнучкості від швидкості їх реалізації.

Відповідне співвідношення доцільно використовувати під час перегляду договірних строків закупівель. Кредиторські вимоги мають погашатися з прогнозованих надходжень, а не з припущення про можливість миттєво продати весь складський залишок за балансовою вартістю.

Зміна чистого доходу впливає на оцінювання активів, оскільки зменшення обсягів продажів підвищує потребу в контролі складських залишків. Якщо обсяг капіталу залишається відносно незмінним, на кожну гривню вкладених активів припадає менше виручки.

У 2023 році показник чистого доходу був на 24 979 тис. грн нижчим за 2021 рік. За цей час загальна вартість активів збільшилася на 19 740 тис. грн, а обсяг запасів зріс майже в десять разів. Співвідношення реалізації та складських ресурсів за досліджуваний період істотно погіршилося. Прямий розрахунок причин зростання запасів потребує даних про фізичні обсяги виготовлення, закупівельні ціни, готовність продукції та плани реалізації. Публічний баланс не дозволяє розмежувати зміну цін і кількісне накопичення.

Управлінська перевірка повинна встановити, які залишки забезпечують виконання підтверджених замовлень, а які пов'язані з очікуваними продажами. Після цього можна скоригувати фінансовий план закупівель і прогноз залучення короткострокового капіталу.

Зростання власного капіталу за досліджуваний період не супроводжувалося відповідним скороченням абсолютної величини зобов'язань. Кредиторська залежність залишалася високою, хоча у 2023 році порівняно з 2022 роком сума зобов'язань зменшилася.

Частка власного капіталу в активах становила близько 17,6 % у 2021 році,

13,2 % у 2022 році та 18,3 % у 2023 році. Коефіцієнт автономії у 2023 році збільшився відносно 2022 року. Власний капітал і надалі становив менше п’ятої частини валюти балансу. Оцінювання ризику має враховувати частку кредиторського фінансування, його вартість та строковість. Залучення торговельного кредиту від постачальника може мати іншу економічну ціну, ніж короткострокова банківська позика. Без розшифрування боргу ці характеристики залишаються невідомими.

Практична рекомендація полягає в упровадженні реєстру зобов’язань за контрагентами й календарними строками. Його зіставлення з прогнозованими надходженнями дозволить установити допустимий розмір майбутніх закупівель без формування простроченої заборгованості.

Результати 2021–2023 років свідчать про відносне зниження здатності підприємства формувати прибуток на одиницю доходу. Чистий прибуток залишався додатним. Динаміку показника зіставляють із валовою маржею, оцінюючи віддачу продажів.

Валовий прибуток дорівнював 19 978 тис. грн у 2021 році, 15 273 тис. грн у 2022 році та 6 556 тис. грн у 2023 році. Відносне скорочення було значно більшим, ніж зниження сумарного чистого результату. Отже, позавиробничі та інші операційні складові могли істотно впливати на кінцевий показник.

Фінансова звітність не містить достатньої деталізації всіх доходів і витрат, щоб зробити точний факторний висновок про вплив кожної операції. Зокрема, сума інших витрат може включати неоднорідні статті, зменшення яких не завжди має регулярний характер.

Програма посилення фінансового потенціалу повинна орієнтуватися на стійку маржу реалізації та підтверджене скорочення витрат. Разові облікові результати не слід переносити в наступні бюджетні періоди без аналізу їх повторюваності.

Дебіторська заборгованість у 2023 році скоротилася порівняно з 2021 роком більш ніж на 13 млн грн. На рівні балансового залишку це зменшило суму коштів, відволіканих із фінансового обороту покупцями. Наявна звітність не

дозволяє розподілити зміну між погашенням старої заборгованості, списанням безнадійних сум і скороченням продажів з відстрочкою. Навіть зменшення загального залишку не означає відсутності проблемних дебіторів.

Підприємству доцільно контролювати сукупну величину боргу та строки його непогашення. Реєстр контрагентів повинен містити дату виникнення вимоги, погоджений строк оплати, стан виконання та наявні гарантії.

Пріоритет управління визначається очікуваною сумою надходжень і вартістю відстрочки. Зменшення терміну погашення без погіршення обсягу продажів може підтримати ліквідність, а надмірне обмеження товарного кредиту здатне зменшити конкурентоспроможність умов реалізації.

Залежність від кредиторського фінансування набуває особливого значення за значних запасів. Накопичення товарно-матеріальних ресурсів за рахунок відстрочок формує майбутній графік розрахунків із постачальниками. Якщо продаж відповідного запасу затримується, строк повернення вкладених ресурсів перевищує домовлений строк розрахунків. Утворюється фінансовий розрив, покриття якого може вимагати нової відстрочки або залучення платного фінансування.

У загальному балансі ця проблема відображається як поєднання високого обсягу запасів і поточних зобов’язань. Розмір конкретного касового розриву визначають за помісячним прогнозом продажів і платежів.

Пропонується перевірити строки обороту кожної товарної групи відносно строків оплати відповідних закупівель. Найбільшу увагу варто приділяти позиціям, для яких розрив повторюється, а очікувана маржа не компенсує вартість фінансування. Ефективність використання активів оцінюють за їхньою середньою величиною протягом періоду. Це дозволяє зіставити річний потік доходу із ресурсами, які використовувалися протягом року.

Показник, обчислений за залишком на 31 грудня, може відрізнятися від коефіцієнта за середньорічною величиною, особливо в умовах різкої зміни запасів. Тому результати розрахунку потрібно супроводжувати поясненням прийнятої бази.

На початок 2021 року немає підтверджених даних про величину активів, що обмежує точність обчислення середньорічних коефіцієнтів. У 2022–2023 роках така база доступна, і порівняння є методично однорідним.

Динаміку оборотності необхідно оцінювати у взаємозв'язку зі зміною прибутку. Позитивна рентабельність продажів за повільного обороту активів може супроводжуватися низькою віддачею сукупного капіталу.

Структурні відхилення у фінансовому потенціалі узагальнено в таблиці 2.9. Розрахунок питомих ваг виконано безпосередньо з балансових показників кожного звітного року.

Таблиця 2.9 – Відносна структура активів та джерел фінансування підприємства, %

Рік	ОА в активах	Запаси в ОА	Дебітори в ОА	ВК в активах	Борг в активах
2021	94,94	12,17	75,89	17,61	82,39
2022	96,86	70,39	26,77	13,16	86,84
2023	94,75	72,37	17,20	18,29	81,71

Узагальнення підтверджує, що структурний зсув оборотних активів відбувся переважно за рахунок зростання запасів. Частка власного капіталу в 2023 році підвищилася порівняно з 2022 роком. Основним джерелом фінансування активів залишалися зобов'язання. Порівняння цих співвідношень із прибутковістю необхідне для визначення меж допустимого кредиторського навантаження.

Фінансовий потенціал залежить від здатності підприємства підтримувати складські залишки в межах прогнозного попиту. Накопичення повільнооборотних активів збільшує загальну вартість майна й затримує повернення коштів, необхідних для платежів. Практичний аналіз доцільно проводити за групами товарів, використовуючи їхній середній місячний продаж і строки поставки. Якщо позиція не має регулярного попиту, універсальний норматив запасу може призвести до необґрунтованого накопичення.

За відсутності внутрішніх даних складських груп пряму суму надлишку

визначити неможливо. Пропонований у третьому розділі відсоток вивільнення тому повинен характеризувати варіант розвитку подій, а не встановлений факт.

Вимірювання успіху програми має враховувати збереження замовлень, відсутність неприпустимих простоїв і грошове вивільнення від скорочення закупівель. Формальне зменшення запасів без таких перевірок може погіршити операційну спроможність. Планування закупівель повинно враховувати взаємозв'язок ціни одиниці продукції та вартості відволікання оборотних коштів. Знижку постачальника за велику партію оцінюють з урахуванням додаткових витрат зберігання й фінансування.

Управлінський вибір спирається на повну вартість альтернатив із витратами на перевезення, приймання, страхування, утримання складу та можливими втратами від тривалого зберігання. Визначення точної величини цих складових потребує внутрішніх кошторисів.

У межах дипломної роботи відповідна проблема обґрунтовує створення бюджету закупівель, який пов'язаний із прогнозними контрактами. Ефект від зменшення партії відображається передусім у потребі в капіталі, а прибутковість змінюється тільки за зниження конкретних витрат.

Фінансовий відбір закупівель повинен фіксувати очікувану маржу замовлення і період повернення вкладених коштів. Відсутність прогнозного попиту є сигналом до додаткового погодження закупівлі, особливо для дорогих і повільно оборотних позицій. Скорочення поточних зобов'язань у 2023 році порівняно з 2022 роком може сприяти зменшенню фінансових ризиків. Водночас джерело погашення боргу слід визначати через рух коштів, а не через саму зміну залишку зобов'язань.

Надходження від покупців могли використовуватися для розрахунків із постачальниками. Фактичний рух відповідних сум не розкривається в доступній інформації. Баланс фіксує результат на певну дату, не пояснюючи послідовності операцій протягом року.

Обмеження фінансової автономії зберігалося, оскільки власний капітал був значно меншим за сукупні зобов'язання. Довгострокова стійкість підприємства

залежить від поточного прибутку та формування резерву внутрішнього фінансування.

Рекомендується контролювати частку власного капіталу разом із фінансовим результатом і платіжним резервом. Нерозподілений прибуток збільшує капітал підприємства. Величину доступного грошового резерву визначають окремо за банківськими рахунками та касою. Прибутковість підприємства має оцінюватися із врахуванням зміни масштабу продажів. Позитивний чистий прибуток в умовах скорочення виручки не дає достатніх підстав для висновку про стабільне поліпшення ефективності.

Частка собівартості у чистому доході зросла протягом аналізованого періоду. Підприємству потрібен контроль маржі в розрізі товарних груп, а також порівняння умов поставок і витрат за договорами.

Звітна собівартість характеризує реалізовану продукцію сукупно. Розмежування впливу закупівельних цін та асортименту потребує калькуляційних даних. За умов відсутності такої деталізації фінансова діагностика має спиратися на зміну валової маржі та її чутливість до витрат. План скорочення собівартості у третьому розділі потребуватиме перевірки можливості реалізації кожного припущення.

Додаткове порівняння витратомісткості та маржі виконано в таблиці 2.10, яка доповнює абсолютні показники звіту про фінансові результати.

Таблиця 2.10 – Динаміка маржинальних співвідношень за даними звітності

Рік	Валовий прибуток, тис. грн	Валова маржа, %	Собівартість / дохід, %	Інші витрати / дохід, %	Чиста маржа, %
2021	19 978	29,86	70,14	24,50	4,56
2022	15 273	28,67	71,33	24,47	3,48
2023	6 556	15,63	84,37	10,03	4,68

Показники таблиці 2.10 не слід трактувати як результат факторної моделі фізичного випуску: вони відображають бухгалтерські співвідношення виручки та витрат. Найбільше погіршення валової маржі припало на 2023 рік. Перехід від

діагностики до оптимізації потребує обліку за групами техніки та фактичними умовами договорів.

Оцінювання динаміки фінансових результатів за роками потребує окремої перевірки 2022 року. У цей період істотно змінилися загальні умови господарювання в Україні. Визначити кількісний внесок окремих зовнішніх чинників у фінансовий результат товариства за відкритою звітністю неможливо.

Зменшення обсягу реалізації могло бути пов’язане зі змінами попиту, строків поставки, логістики та фінансування покупців. До підтвердження цих обставин управлінськими документами вони залишаються можливими поясненнями, а не встановленими причинами.

Безпосередньо підтвердженою є зміна грошових показників діяльності підприємства. У 2022 році сума запасів збільшилася більш ніж на 33 млн грн, що потребує фінансового пояснення за договорами постачання.

Аналітичний висновок полягає у визначенні потреби узгодити виробничо-комерційні рішення з ліквідністю. Графік закупівель, фінансовий резерв і календар очікуваних надходжень мають розглядатися разом. Комплексне оцінювання фінансової стійкості повинно враховувати і ризики фінансування необоротних активів. У 2023 році їх балансова величина становила 2 624 тис. грн, що порівняно невелико відносно поточної частини балансу.

Відсутність великої частки необоротних активів не свідчить про відсутність виробничої діяльності. Підприємство може орендувати обладнання, залучати підрядників або здійснювати значну частку товарних операцій. Конкретну господарську модель за відкритим балансом встановити неможливо.

Методичний висновок стосується неможливості прирівнювати величину балансових активів до повної вартості виробничої інфраструктури. Обладнання може використовуватися на підставі різних договорів, не всі з яких розкриваються в укрупненій звітності. При формуванні фінансової стратегії доцільно оцінити орендні платежі, витрати обслуговування та потенційну потребу в модернізації. Прогнозні інвестиції повинні проходити перевірку платоспроможності до затвердження бюджетного ліміту.

Можливість стійкого розвитку підприємства залежить від співвідношення фінансової віддачі та необхідної підтримки господарської діяльності. Підвищення прибутку через разове скорочення витрат може негативно вплинути на майбутні результати, якщо воно погіршить якість продукції або сервісу.

В умовах аграрного машинобудування якість обслуговування, доступність запасних частин і дотримання строків виконання замовлень можуть мати економічне значення. Фактичних показників задоволеності клієнтів і сервісної собівартості товариства у використаних джерелах немає.

Тому програма фінансових заходів повинна передбачати обмеження допустимого скорочення витрат. Перед упровадженням потрібно встановити, які операції є обов'язковими для виробничої безпеки та виконання договірних зобов'язань. Контрольований фінансовий ефект повинен включати збереження якості та прогноз продажів. Економія, яка спричиняє більші втрати виручки, не відповідає завданню посилення фінансового потенціалу.

Комплексне тлумачення отриманих коефіцієнтів дозволяє розмежувати встановлені зміни, інформаційні обмеження та питання для наступної перевірки. Відповідну матрицю наведено у таблиці 2.11.

Таблиця 2.11 – Матриця подальшої перевірки фінансового потенціалу

Фінансова проблема	Показник підтвердження	Відсутні дані	Мета перевірки
Накопичення запасів	Вартість і період обороту	Реєстр номенклатури, строки	Виявлення потреби за групами
Дебіторська дисципліна	Річний залишок дебіторки	Вікові інтервали боргу	Повернення прострочених платежів
Кредиторська залежність	Частка зобов'язань	Графік платежів і вартість	Запобігання касовим розривам
Зниження валової маржі	Відношення прибутку до доходу	Ціна й витрати за замовленнями	Перевірка втрат прибутковості
Інвестиційні обмеження	Прибутковість і ліквідність	Кошторис програми, ризики	Оцінка можливості вкладень
Стійкий розвиток	Структура фінансових ресурсів	Витрати на якість, екологію	Обґрунтування цільових проєктів

Матриця визначає послідовність збору інформації для фінансової служби. Насамперед доцільно перевірити склад запасів, оскільки ця стаття поглинає найбільший обсяг оборотних ресурсів. Наступним етапом може бути зіставлення договірних строків розрахунків і визначення можливостей скорочення фінансових витрат. Перехід до інвестиційних заходів потребує окремої оцінки доступності коштів.

Висновки до другого розділу

За результатами аналізу встановлено, що ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА» у 2021–2023 роках зберігало позитивний чистий фінансовий результат за скорочення обсягу реалізації з 66 915 до 41 936 тис. грн. Собівартість знижувалася повільніше за чистий дохід, що спричинило підвищення витратомісткості продажів і скорочення валового прибутку з 19 978 до 6 556 тис. грн. Чистий прибуток у 2023 році становив 1 962 тис. грн проти 3 053 тис. грн у 2021 році.

Суттєві зміни відбулися у складі оборотних активів. Запаси збільшилися з 3 496 до 34 292 тис. грн і наприкінці 2023 року становили 68,57 % активів. Дебіторська заборгованість за продукцію і товари за цей час скоротилася з 21 808 до 8 148 тис. грн. Вартість необоротних активів зросла до 2 624 тис. грн, за переважання поточних ресурсів у загальній структурі майна.

Власний капітал збільшився з 5 331 до 9 145 тис. грн. Поточні зобов’язання наприкінці 2023 року досягли 40 862 тис. грн. Коефіцієнт автономії становив приблизно 0,183, а коефіцієнт швидкої ліквідності 0,320. За умов значної концентрації ресурсів у запасах підприємство залишалося залежним від строків їх реалізації та виконання платіжних домовленостей із контрагентами.

Виявлено істотне уповільнення обороту запасів за розрахунками з використанням середньої величини. У 2023 році умовний період їх обороту перевищив 360 днів. Це зумовлює необхідність детальнішого контролю за номенклатурою складських залишків, плановими обсягами закупівель та

розрахунками за договорами. Без внутрішніх відомостей про структуру запасів величину фактичного надлишку визначити неможливо.

Подальша програма управління фінансовим потенціалом має бути спрямована на зниження фінансової потреби в обороті, підвищення гнучкості платіжного календаря та контроль результативності витрат. Запропоновані у третьому розділі резерви вивільнення капіталу розглядатимуться як розрахункові сценарії, а приріст прибутку обчислюватиметься окремо від повернення коштів із запасів і дебіторської заборгованості.

3 Напрями удосконалення управління фінансовим потенціалом

3.1 Фінансова стратегія, бюджетування та управління ризиками

Проведений аналіз показав, що фінансовий потенціал товариства обмежували значна концентрація майна у запасах, порівняно невелика швидка ліквідність і висока частка поточних зобов’язань. Позитивний чистий прибуток формував власне джерело фінансування. Структура оборотного капіталу вимагала узгодження закупівель із реалізацією та календарем платежів. Програма удосконалення розроблена як проєкт фінансового управління, що потребує перевірки внутрішніх первинних даних.

Фінансова стратегія товариства має визначати послідовність розподілу грошових ресурсів між поточною діяльністю, погашенням зобов’язань і розвитком. За умов обмеженої ліквідності пріоритетом виступає забезпечення безперервного виконання фінансових договорів і запобігання простроченню платежів. Підприємству пропонується встановити цільову структуру оборотного капіталу, мінімальний грошовий резерв і межу короткострокового фінансування запасів. Величина резерву має визначатися за прогнозними платежами на наступні періоди, а не за довільною універсальною нормою.

Довгострокове завдання полягає в накопиченні власного капіталу шляхом підтримання прибуткової реалізації та контролю витрат. Середньострокові цілі пов’язані зі скороченням періоду обороту запасів та зменшенням залежності від відстрочок постачальників.

Кожна ціль повинна мати фінансовий показник, строк перевірки й відповідального працівника. Умови використання вивільнених коштів визначаються після затвердження бюджету грошових надходжень і платежів. Бюджетування доцільно починати з прогнозу реалізації, який узгоджується з портфелем підтверджених замовлень і ймовірними продажами. Виробнича та закупівельна програми повинні використовувати однакові припущення про строки виконання та номенклатуру продукції.

Запропоновану послідовність розроблення та перегляду фінансових бюджетів узагальнено на рисунку 3.1.

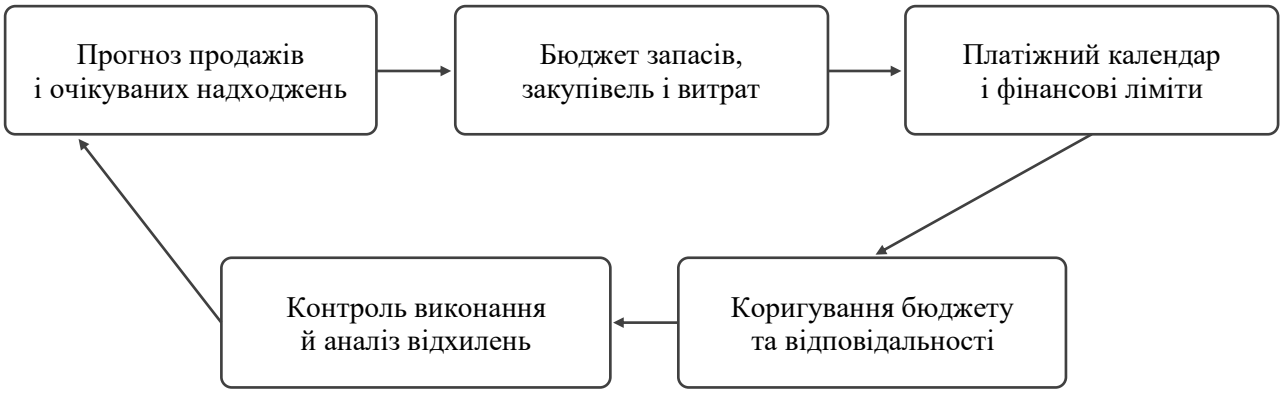

Рисунок 3.1 – Цикл управління фінансовим потенціалом ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА»

Бюджет закупівель формується на підставі прогнозу реалізації та узгоджується із платіжним календарем. Виявлені відхилення мають надходити до фінансової служби до наступного коригування обсягів закупівель і потреби у фінансуванні. Схема є рекомендованим регламентом, а не описом документально підтвердженої чинної практики підприємства.

Фактичні продажі можуть відхилятися від плану, тому раз на місяць слід переглядати потребу в закупівлях і очікувані витрати зберігання. Статичний план, сформований на початку року, не забезпечить належного контролю за швидкої зміни асортименту.

Гнучкий бюджет дозволяє відокремити зміну обсягу діяльності від витрат, які могли виникнути через ціни або організаційні відхилення. Застосування гнучкого бюджету потребує нормативів для однорідних товарних груп. Пропонується створити реєстр планових закупівель за номенклатурою, строком надходження та джерелом фінансування. Рішення про закупівлю має включати коротке обґрунтування очікуваного строку реалізації.

Бюджет запасів повинен містити початковий залишок, очікувані надходження, списання за продажами та запланований кінцевий залишок.

Показник фінансової потреби виникає з різниці між графіком закупівель і надходженням коштів від реалізації.

Підприємству потрібен поділ запасів на товари з підтвердженим попитом, швидкооборотні позиції та ресурси з тривалим строком зберігання. Склад кожної номенклатурної групи встановлюють за внутрішнім реєстром. Контроль оборотності за видами продукції дозволить виявляти позиції, що довго не перетворюються на виручку. Важливо враховувати строк замовлення комплектувальних виробів, щоб скорочення запасів не порушило виконання договорів.

Результат фінансового контролю слід оцінювати за зміною суми оборотних коштів, зв'язаної у складських залишках, і за скороченням майбутніх платежів на поповнення запасів. Просте зниження облікової вартості без повернення коштів не вважається отриманим фінансовим ефектом.

Бюджет розрахунків із покупцями повинен відображати суму відвантажень, договірні строки оплати, надходження за звітний місяць і залишок на наступний період. Такий реєстр забезпечує можливість оцінити дефіцит коштів до настання дати платежу.

Значні договори пропонується супроводжувати погодженими кредитними лімітами та правилами їх перегляду. Підвищення продажів через необґрунтовано тривалі відстрочки може збільшити фінансову потребу й погіршити результат від контракту. Відповідальна особа має порівнювати фактичний строк інкасації з умовами договору, а фінансова служба оцінювати наслідки затримки для графіка закупівель. Потрібна також перевірка кредитного ризику контрагента.

Підприємству пропонується щомісячно формувати звіт за групами строків погашення, зокрема поточні платежі, прострочення до 30 днів і триваліші відхилення. Рішення про зміну умов наступних поставок має ґрунтуватися на фактичній платіжній дисципліні.

Платіжний календар перетворює операційний бюджет на інструмент поточного управління ліквідністю. Він повинен пов'язувати прогноз надходжень від покупців із платежами постачальникам, витратами на персонал, податками та можливими інвестиційними витратами.

Важливо розмежовувати суму витрат за методом нарахування й фактичний грошовий відтік. Закупівлі зі значною передоплатою можуть створювати потребу в коштах раніше, ніж відповідні ресурси будуть реалізовані. Прогноз слід деталізувати щонайменше на місячний горизонт і оновлювати після зміни замовлень. Перенесення неузгодженого платежу тимчасово зберігає грошовий залишок із ризиком порушення договірних строків.

Календар повинен містити мінімально допустимий резерв грошових коштів. При його порушенні розглядається коригування строків закупівель або відтермінування необов'язкових інвестицій, а не перенесення обов'язкових платежів без погодження.

Контроль поточних зобов'язань має враховувати строк погашення, вид кредитора та можливі фінансові наслідки прострочення. У балансі велика частка зобов'язань не розкриває повністю їхню строкову структуру. У внутрішньому реєстрі доцільно розмежувати заборгованість постачальникам, банківське фінансування, податкові платежі, оплату праці та інші зобов'язання. Їх порядок фінансування визначатиметься законодавчими вимогами, умовами договорів і наслідками затримки.

Досягнення економії за рахунок простого перенесення платежів не підвищує фінансову результативність, якщо борг зберігається й виникають додаткові санкції. Тому аналіз має відстежувати повну майбутню вартість зобов'язань.

Програмою передбачено місячний реєстр строків, щотижневе уточнення значних платежів і аналіз можливості зменшення короткострокового фінансування після вивільнення оборотного капіталу.

Фінансове управління в контексті сталого розвитку потребує закріплення відповідальності за ресурсні та фінансові рішення. Доцільно розподілити контроль між службою продажів, закупівель, бухгалтерією та особою, відповідальною за фінансове планування. Відповідальний за закупівлю впливає на ціну та строк поставки, служба продажів на погодження умов реалізації, бухгалтерія забезпечує облікову достовірність, фінансова функція узгоджує бюджети й прогноз платежів.

Розмежування повноважень зменшує ризик формального перекладання відхилень між підрозділами. Економічний ефект перевіряється за показниками діяльності підприємства загалом, навіть якщо окрема служба звітує про зменшення власної статті витрат.

Регламент варто запроваджувати поступово, починаючи з найбільших оборотних статей. Після перевірки достовірності даних систему можна поширювати на окремі групи товарів та інвестиційні витрати.

Інформаційне забезпечення програми може ґрунтуватися на електронному реєстрі замовлень і бюджетів, якщо він дозволяє відстежувати дату операції, її фінансову суму й відповідальну особу. Впровадження нового програмного продукту потребує окремого порівняння витрат і вигід. Склад управлінської інформації визначають за потребою встановити причини відхилень і витратами на її збирання. Пропонується використовувати наявні облікові дані та стандартизовані форми контролю.

Ефективність інформаційних змін оцінюють за часом підготовки бюджетів, кількістю виявлених прострочень і своєчасністю коригування закупівель. Перетворення скороченого робочого часу на грошову економію можливе лише за підтвердженого зменшення виплат.

Підприємству доцільно провести пілотний період із обмеженою групою товарів, після чого порівняти результати з контрольним бюджетом. Потребу у додаткових ліцензіях і технічних ресурсах слід перевірити за комерційними пропозиціями. Ризик-менеджмент фінансового потенціалу має бути пов’язаний із конкретними показниками ліквідності, оборотності та здатності отримувати прибуток. Загальний перелік ризиків без оцінки фінансових наслідків малопридатний для управлінського рішення.

Найбільш обґрунтованими напрямами аналізу для товариства є ризик уповільнення продажів, зростання закупівельних цін, затримки оплати покупцями та зміни строків постачальників. Кожний ризик пов’язують із показником моніторингу та пороговим значенням реагування.

Запропонована система спрямована на своєчасне виявлення змін фінансових потреб за наявності зовнішніх ризиків. Результати управлінського

контролю повинні відображатися у прогнозі грошових коштів та плані фінансування.

Пропонується розглядати обережний, базовий та інтенсивний сценарії. Їх параметри наведено окремо, а межі використання розрахункових даних пояснено при оцінюванні економічного ефекту. Оцінка результативності фінансової стратегії повинна включати показники прибутку, абсолютної ліквідності та періоду обороту запасів. Поліпшення одного з них за рахунок погіршення іншого не завжди створює загальну фінансову вигоду.

Продаж запасів зі значним дисконтом прискорює грошові надходження й може зменшувати маржу. Короткострокова позика збільшує ліквідність на дату надходження й формує майбутні платежі з обслуговування боргу.

Порівняння альтернатив має проводитися за чистим приростом грошового потоку та наслідками для фінансової стійкості. Потрібно враховувати весь період дії управлінського рішення.

Запропоновано квартальний перегляд цільових показників, після якого коригується бюджет закупівель і строків розрахунків. Оцінювання ефективності здійснюється за зіставними умовами реалізації та складу продукції.

Організаційні складові фінансової стратегії відображено в таблиці 3.1. У ній наведено рекомендовані процедури, а не документально підтверджений чинний порядок роботи товариства.

Таблиця 3.1 – Заходи з організації управління фінансовим потенціалом

Напрям	Інформація	Періодичність	Відповідальний	Контрольний результат
Продажі	Портфель замовлень	Щомісяця	Служба збуту	Дохід і платежі
Запаси	Номенклатура, строк зберігання	Щомісяця	Закупівлі, склад	Оборотність
Дебітори	Графіки договорів	Щотижня	Збут, бухгалтерія	Прострочення
Поточний борг	Платіжний календар	Щотижня	Фінансова функція	Залишок коштів
Витрати	Бюджети статей	Щомісяця	Центри відповідальності	Відхилення
Інвестиції	Проєктний кошторис	За проєктом	Керівництво	NPV, ліквідність

Послідовність ухвалення фінансового рішення передбачає перевірку інформації, складання бюджету, оцінювання можливого відхилення, погодження джерела коштів і контроль фактичного результату. Внутрішній регламент має забезпечувати зв’язок між даними про виробничі замовлення та платіжним календарем, що зменшить затримку отримання управлінської інформації.

Таблиця 3.2 – Схема циклу бюджетування та контролю

Етап	Зміст	Вихідний документ
1 Прогноз продажів	Замовлення та очікувані ціни	План реалізації
2 Бюджет запасів	Потреба та строки закупівель	Реєстр закупівель
3 Графік розрахунків	Надходження й платежі	Платіжний календар
4 Контроль відхилень	План і фактичні величини	Звіт фінансових відхилень
5 Коригування	Рішення щодо обсягів і строків	Оновлений бюджет

3.2 Програма поліпшення оборотного капіталу й фінансових результатів

Розрахунковою базою програми є фінансові показники 2023 року, зокрема запаси 34 292 тис. грн, дебіторська заборгованість за реалізовану продукцію й товари 8 148 тис. грн, поточні зобов’язання 40 862 тис. грн, собівартість реалізації 35 380 тис. грн та інші операційні витрати 4 208 тис. грн. Усі наведені далі проценти скорочення та витрати впровадження є сценарними припущеннями, обраними для оцінювання фінансової чутливості. Вони не характеризують підтверджених внутрішніх резервів підприємства.

Перша група пропозицій стосується узгодження закупівель із прогнозом реалізації та скорочення строків обороту запасів. У фінансовому бюджеті необхідно встановити їх мінімальну потребу за підтвердженими замовленнями й додатковий страховий залишок для товарних груп із тривалим постачанням. На підставі внутрішнього реєстру можуть визначатися позиції, для яких збереження

великого запасу економічно необґрунтоване.

Другий напрям пов’язаний з управлінням дебіторською заборгованістю. Застосування погоджених лімітів відстрочки, реєстру прострочень і регулярного контролю інкасації може скоротити строк повернення коштів. Можливість скорочення строків оплати перевіряють за договорами з конкретними покупцями. Примусове зменшення відстрочки без аналізу ринку здатне знизити продажі й погіршити прибуток.

Третя група заходів спрямована на поліпшення операційного фінансового результату через перегляд закупівельних умов, логістики та інших витрат. Відсотки економії віднесено до конкретних звітних статей, оскільки одночасне скорочення функціональних витрат і їх економічних елементів могло б призвести до подвійного рахунку. Вартість підтримання пропонованої системи включено до розрахунку результату.

Механізм реалізації заходів щодо запасів і дебіторської заборгованості відображено на рисунку 3.2.

Рисунок 3.2 – Методика вивільнення оборотного капіталу підприємства

Вивільнення капіталу оцінюють після перевірки скорочення закупівельної потреби та фактичних надходжень за договорами. Зниження балансових

залишків без підтвердженого грошового ефекту не є достатнім доказом результативності програми. Економію операційних витрат слід обчислювати окремо, щоб уникнути повторного зарахування фінансового результату.

Модельне вивільнення коштів із оборотного капіталу розраховано в трьох сценаріях. Припущення та результати наведено в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3 – Сценарії можливого вивільнення оборотного капіталу

Сценарій	Запаси, %	Дебітори, %	Запаси, тис. грн	Дебітори, тис. грн	Разом, тис. грн
Обережний	5,00	3,00	1 714,6	244,4	1 959,0
Базовий	10,00	7,00	3 429,2	570,4	3 999,6
Інтенсивний	15,00	10,00	5 143,8	814,8	5 958,6

Базовий сценарій передбачає скорочення потреби у запасах на 10 % від величини 2023 року та відповідне зменшення дебіторської заборгованості на 7 %. Умовна сума повернення оборотних коштів становить 3 999,6 тис. грн. Вона не є чистим прибутком, оскільки йдеться про зміну складу оборотних активів. Доступність відповідних грошей залежить від фактичного продажу запасів або відмови від майбутніх закупівель та своєчасної інкасації заборгованості.

Скорочення нормативу запасів слід здійснювати шляхом перегляду потреби за підтвердженими замовленнями та строками їх виконання. Запропонований відсоток не може застосовуватися до всіх номенклатурних позицій однаково, оскільки вони мають різну ліквідність і ризики дефіциту. Першим етапом виступає класифікація залишків за строком зберігання та очікуваною реалізацією. До групи регулярного поповнення доцільно віднести позиції, що мають стабільний попит і прогнозовані строки постачання.

Повільнооборотні товари потребують індивідуальних планів реалізації або альтернативного використання. Продаж із дисконтом порівнюють із витратами подальшого зберігання та вартістю відволікання капіталу.

Ефект підтверджується після зміни реальних грошових платежів. Зменшення запасів у балансі без відповідних надходжень або скорочення закупівель не становить достатньої підстави для зарахування вивільнених

коштів.

Підвищення якості дебіторської заборгованості потребує попередньої оцінки умов договорів та відповідальності за контроль платежів. Підприємство може формувати графік очікуваних надходжень за кожним суттєвим контрагентом. За умови прострочення слід відокремлювати тимчасову затримку від систематичних порушень строків. Керівництво має зіставляти фінансові наслідки відстрочки з маржею контракту та витратами на його обслуговування.

Упровадження єдиного реєстру розрахунків може зменшити інформаційну невизначеність і полегшити планування закупівель. Економічну результативність реєстру оцінюють за фактичним прискоренням платежів.

Модельний розрахунок показує величину можливого вивільнення коштів, а не прогноз конкретної дати їх надходження. Прийняттю рішення має передувати складання детального календаря реалізації заходу. Вибір способу використання вивільненого оборотного капіталу залежить від строкової структури зобов'язань та потреби в ліквідному резерві. Частина коштів може бути спрямована на погашення короткострокового боргу, решта залишатися в грошовій формі.

Якщо кошти використовуються для погашення боргу, загальна вартість активів і поточних зобов'язань скорочується на однакову суму. У разі утримання їх у грошовій формі структура активів змінюється без обов'язкового зменшення суми балансу.

Застосування обох способів має різні наслідки для абсолютної ліквідності, автономії та платіжної спроможності. Їхню перевагу визначають реальні потреби підприємства та умови кредиторських договорів.

У базовому сценарії рекомендується не встановлювати остаточну пропорцію до перевірки календаря платежів. Аналіз дає змогу визначити граничний обсяг фінансового маневру за прийнятих припущень.

Зміни показників балансу внаслідок умовного вивільнення оборотного капіталу можна оцінити двома способами, які не слід змішувати. У таблиці 3.4 показано варіант тимчасового збереження всієї умовно вивільненої суми у

грошових коштах.

Таблиця 3.4 – Вплив умовного вивільнення оборотного капіталу на ліквідність

Показник	2023, факт	Базовий сценарій	Зміна
Запаси, тис. грн	34 292	30 862,8	-3 429,2
Дебіторська заборгованість, тис. грн	8 148	7 577,6	-570,4
Грошові кошти, тис. грн	1 429	5 428,6	3 999,6
Поточні зобов’язання, тис. грн	40 862	40 862	0
Поточна ліквідність	1,16	1,16	0,00
Абсолютна ліквідність	0,03	0,13	0,10

При альтернативному використанні суми 3 999,6 тис. грн для погашення поточних зобов’язань відповідні статті балансу скоротилися б до 43 383,4 і 36 862,4 тис. грн. Коефіцієнт поточної ліквідності становив би приблизно 1,177 проти 1,160 у базовому році. Цей розрахунок також є сценарним, оскільки не встановлює фактичної можливості дострокового погашення конкретних договорів.

Операційну результативність оцінено за окремою моделлю економії за статтями звітності. Вона використовує припущення про зменшення собівартості реалізації та інших операційних витрат, а також щорічні витрати на супроводження бюджетного контролю.

Таблиця 3.5 – Модельні сценарії поліпшення операційного прибутку, тис. грн

Сценарій	Економія собівартості	Економія інших витрат	Витрати підтримки	Приріст прибутку	Модельний прибуток
Обережний	283,0	42,1	130,0	195,1	2 587,1
Базовий	636,8	126,2	150,0	613,1	3 005,1
Інтенсивний	1 061,4	210,4	240,0	1 031,8	3 423,8

За базовим сценарієм зменшення собівартості на 1,8 % дає розрахункову економію 636,8 тис. грн, а скорочення інших операційних витрат на 3 %

становить 126,2 тис. грн. Після врахування 150 тис. грн щорічних витрат підтримки приріст операційного прибутку дорівнює 613,1 тис. грн. За умовної незмінності чистого доходу й інших операційних доходів модельний результат до оподаткування збільшується з 2 392 до 3 005,1 тис. грн.

Відсотки скорочення собівартості обрано як розрахункові параметри, що характеризують можливий ефект від удосконалення закупівельного контролю та перегляду організації витрат. До підтвердження норм і договорів їх не можна трактувати як встановлені резерви підприємства. Практичне впровадження потребує визначення товарної групи, зіставних закупівельних умов і підтвердженої різниці витрат.

Економія інших операційних витрат потребує попереднього розшифрування цієї статті за первинними документами. Фінансова служба повинна встановити, які платежі мають повторюваний характер і можуть регулюватися без порушення виробничих чи договірних вимог. Результат перевіряється за зіставними обсягами діяльності, виключаючи вплив разових статей.

Передбачається, що перший етап впровадження охоплюватиме підготовку управлінських регламентів, реєстрів запасів і дебіторської заборгованості та навчання відповідальних працівників. Витрати моделі не є комерційним кошторисом. Вони характеризують межі, за яких організаційна програма може бути фінансово прийнятною.

Операційний приріст слід перевіряти окремо від руху оборотного капіталу. Скорочення закупівель за незмінних продажів може вивільнити частину грошових коштів. Приріст бухгалтерського прибутку розраховують за окремими статтями доходів і витрат. Остаточне рішення ухвалюють після складання обох бюджетів.

Бюджетні результати розрахованого базового сценарію відображено в таблиці 3.6. Вона показує зміну звітного результату при фіксованій сумі виручки, що є необхідним обмеженням модельної перевірки.

Таблиця 3.6 – Умовний бюджет результату за базовим сценарієм, тис. грн

Стаття	Звітна база 2023	Модель	Відхилення
Чистий дохід	41 936	41 936	0
Собівартість	35 380	34 743,2	-636,8
Інші операційні доходи	44	44	0
Інші операційні витрати, вкл. підтримку	4 208	4 231,8	23,8
Результат до оподаткування	2 392	3 005,1	613,1
Умовний приріст чистого результату, 18 %	—	502,7	502,7

Примітка. Звітні величини 2023 року та сценарні припущення наведено окремо. Податок 18 % застосовано до додаткового результату як розрахунковий параметр.

3.3 Сценарна оцінка ефективності й фінансових обмежень програми

Фінансова результативність програми повинна визначатися після врахування початкових вкладень і щорічних витрат на підтримання відповідних процедур. Розрахунок чистої теперішньої вартості виконано на умовний трирічний горизонт зі ставкою дисконтування 20 % та ставкою податку на додатковий фінансовий результат 18 %. Зазначені параметри є сценарними та не становлять підтвердженої вартості капіталу підприємства.

Послідовність фінансового відбору сценарних заходів наведено на рисунку 3.3.

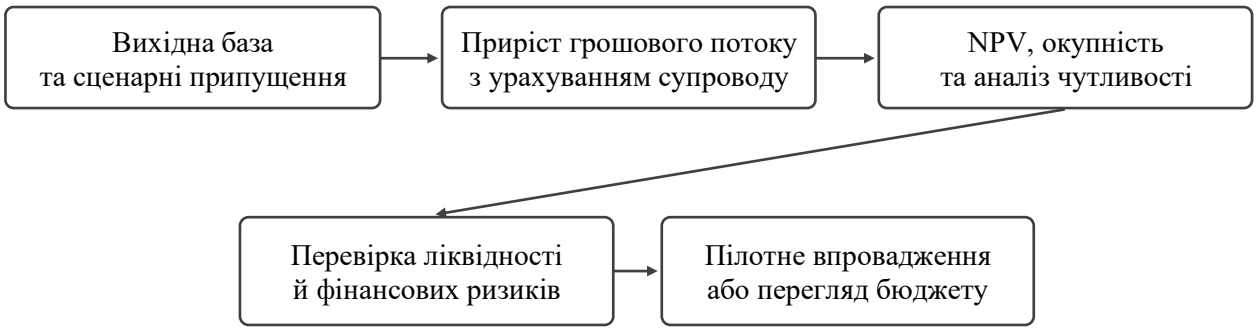

Рисунок 3.3 – Алгоритм оцінювання ефективності фінансової програми

Інвестиційну оцінку виконують після встановлення початкових вкладень і додаткових грошових потоків з урахуванням поточних витрат програми. Додатна чиста теперішня вартість є підставою для подальшої перевірки ліквідності та ризиків. Рішення про впровадження доцільно приймати після підтвердження витрат і резервів економії у внутрішньому обліку.

Грошовий потік від запропонованого вдосконалення визначається як додатковий операційний результат після умовного оподаткування. Спрощена модель передбачає незмінність амортизації, нульову залишкову вартість початкового вкладення та рівномірний щорічний ефект. Потреба у поповненні оборотного капіталу та нестабільність продажів можуть змінити фактичну ефективність, тому перед ухваленням рішення необхідно скоригувати модель за календарем платежів.

$$CF = \Delta П_{оп} \times (1 - t) \quad (3.1)$$

де CF – умовний додатковий річний грошовий потік від заходу, тис. грн;

ΔПоп – приріст операційного результату до оподаткування, тис. грн;

t – ставка податку, прийнята у сценарній моделі.

$$NPV = -I_0 + \sum_{n=1}^{3} \frac{CF_n}{(1+r)^n} \quad (3.2)$$

де NPV – чиста теперішня вартість, тис. грн;

I_0 – початкові інвестиційні витрати, тис. грн;

CF_n – додатковий грошовий потік року n, тис. грн;

r – умовна ставка дисконтування.

За трьома сценаріями розраховано щорічний додатковий грошовий потік, теперішню вартість надходжень і NPV. Отримані значення наведено в таблиці 3.7.

Таблиця 3.7 – Попередня оцінка інвестиційної ефективності програми

Сценарій	Приріст прибутку	Потік після податку	Початкові вкладення	PV потоків	NPV	Окупність, років
Обережний	195,1	160,0	450	337,0	-113,0	2,81
Базовий	613,1	502,7	550	1 059,0	509,0	1,09
Інтенсивний	1 031,8	846,1	900	1 782,2	882,2	1,06

За базовим сценарієм щорічний післяподатковий ефект становить приблизно 502,7 тис. грн. При початкових вкладеннях 550 тис. грн і трирічному горизонті NPV дорівнює близько 508,8 тис. грн. Простий строк окупності становить близько 1,09 року. За цим показником не оцінюють вартість грошей у часі та нерівномірність надходжень. За обережним сценарієм NPV є від'ємною, що вказує на ризик фінансової неприйнятності програми за недостатнього рівня економії. Інтенсивний сценарій передбачає вищий прогнозований ефект за більшого відсотка скорочення витрат та більших початкових вкладень. Обидві умови потребують документального підтвердження.

Позитивна NPV базового сценарію свідчить про потенційну фінансову доцільність організаційної програми за встановлених припущень. Підсумкова величина NPV чутлива до скорочення витрат, вартості впровадження та тривалості отримання економії.

У випадку зменшення фактичної економії прогнозний грошовий потік скорочуватиметься. Якщо інвестиційні витрати вже здійснено, підприємство може зіткнутися з тривалішим строком відшкодування вкладених коштів.

Потрібно перевіряти впровадження за етапами та підтверджувати результат пілотного періоду до збільшення масштабу фінансування. У першому році доцільно обмежити початкову суму інвестицій найбільш необхідними процедурами. Фінансове рішення повинно спиратися на фактичний кошторис, дані про додаткові платежі та прийнятну потребу в оборотному капіталі. Припущення, прийняті в моделі, мають підлягати плановому перегляду.

Аналіз чутливості дає можливість визначити фінансові межі програми за зміни окремих параметрів. Найбільше значення мають частка реалізованої економії та початкові витрати, оскільки вони безпосередньо впливають на додатковий потік і NPV.

Зміна ставки дисконтування відображає інше ставлення до ризику або вартість фінансування проєкту. За зростання ставки теперішня вартість майбутніх ефектів зменшується, хоча сума бухгалтерської економії залишається незмінною. Порівняння слід здійснювати за однієї бази витрат і незмінного

горизонту прогнозу. Якщо одночасно змінюються кілька припущень, результат відображатиме складніший сценарій, який потребує окремого пояснення.

Управлінське значення аналізу чутливості полягає в установленні меж допустимих відхилень, після яких потрібно переглянути програму або відкласти її розширення.

Дисконтування не усуває потреби в перевірці короткострокової ліквідності. Навіть проєкт із додатною теперішньою вартістю потребує фінансування початкового відтоку, який може припадати на період нестачі надходжень від покупців.

За високої частки поточних зобов'язань підприємство повинно передбачати резерв для виконання обов'язкових платежів. Вивільнення коштів із запасів і дебіторської заборгованості може фінансувати початкові витрати після реального надходження відповідних сум. Вивільнений капітал не враховано вдруге в NPV програми, оскільки розрахунок грошового ефекту проведено за окремими статтями витрат. Такий поділ запобігає завищенню фінансового результату.

Фінансовій службі пропонується перед затвердженням кожного етапу визначати мінімальний прогнозний залишок коштів та підтверджувати джерела майбутніх надходжень.

Сталий розвиток підприємства передбачає відбір заходів, які підтримують його роботу й фінансову стійкість за змін зовнішнього середовища. Обґрунтована програма управління капіталом повинна скорочувати втрати ресурсів та зберігати можливість виконання замовлень.

Надмірне зменшення запасів або відстрочки покупцям може порушити продажі, тому ефект організаційних удосконалень перевіряється з урахуванням якості обслуговування та дотримання умов договорів. Соціальні та екологічні показники можуть доповнювати фінансові критерії після встановлення відповідної внутрішньої інформації. Відсутність таких даних не дає підстави для довільного розрахунку скорочення енергоспоживання чи соціальних витрат.

Запропонована програма має розпочинатися з фінансового обліку та

контролю, що забезпечить достовірну основу для майбутніх інвестицій у сталий розвиток.

Підвищення фінансової автономії є довгостроковою метою, яку неможливо забезпечити однією операцією з реалізації запасів. Вона потребує прибуткової діяльності, утримання результату в складі власного капіталу та обґрунтованої структури залучених ресурсів. Скорочення поточної заборгованості за рахунок вивільнення коштів покращує співвідношення боргу й власного капіталу. Величина власного капіталу внаслідок такого погашення не змінюється.

Стійке зростання автономії потребує регулярного формування прибутку, достатнього для поповнення власного капіталу після необхідних виплат.

Підприємству рекомендується поєднувати програму оборотного капіталу з контролем витратомісткості та прибутковості реалізації. Досягнення фінансових цілей повинно перевірятися за результатами річної звітності.

Залежність NPV базового сценарію від ступеня досягнення запланованої валової економії відображено в таблиці 3.8. Щорічні витрати на підтримання 150 тис. грн і початкові вкладення 550 тис. грн у ній залишено незмінними.

Таблиця 3.8 – Чутливість NPV до реалізації планової економії

Досягнення економії, %	Валова економія, тис. грн	Приріст прибутку, тис. грн	NPV, тис. грн	Оцінка
60,00	457,8	307,8	-18,2	Від’ємне
80,00	610,5	460,5	245,4	Додатне
100,00	763,1	613,1	509,0	Додатне
120,00	915,7	765,7	772,6	Додатне
140,00	1 068,3	918,3	1 036,2	Додатне

Розрахунками підтверджено, що позитивний розрахунковий результат залежить від ступеня фактичного виконання бюджетних заходів. Прийняття програми без перевірки відповідних резервів може призвести до завищення очікуваних вигід. Тому доцільно погоджувати інвестиційні платежі поетапно, спираючись на досягнутий фінансовий ефект пілотного періоду.

Вплив умовної ставки дисконтування на оцінку базового проєкту наведено в таблиці 3.9.

Таблиця 3.9 – Чутливість ефективності до ставки дисконтування

Ставка дисконту, %	PV додаткових потоків, тис. грн	NPV, тис. грн
12,00	1 207,5	657,5
16,00	1 129,1	579,1
20,00	1 059,0	509,0
24,00	996,1	446,1
28,00	939,3	389,3

У межах розглянутих ставок базовий варіант зберігає додатну NPV. Фактична вартість капіталу товариства потребує окремого документального визначення. Реальне інвестиційне рішення потребує встановлення джерел вкладень та їхньої договірної вартості.

Порівняння чистої теперішньої вартості програми за трьома сценаріями наведено на рисунку 3.4.

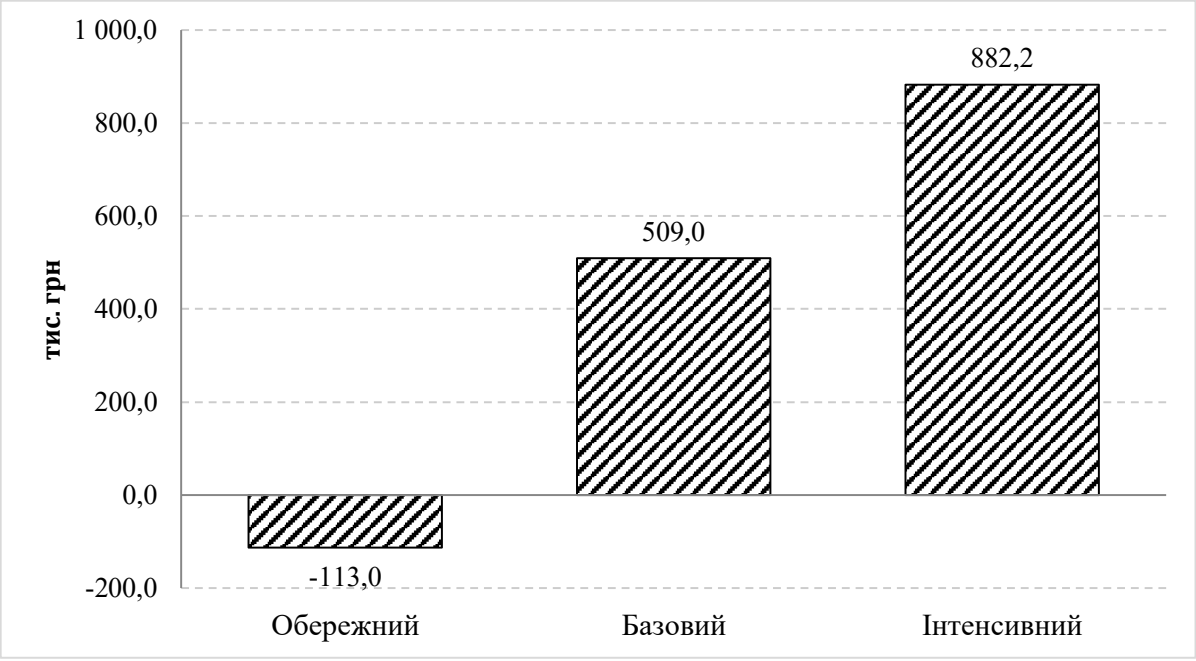

Рисунок 3.4 – Чиста теперішня вартість програми за трьома сценаріями

Практичний регламент контролю фінансових ризиків узагальнено в таблиці 3.10. Порогові значення необхідно остаточно погоджувати за

внутрішньою інформацією про платежі та запаси.

Послідовність реалізації запропонованої програми доцільно розподілити на підготовчий, пілотний і етап поширення. Під час підготовки перевіряються дані управлінського обліку; у пілоті оцінюються фактичні зміни запасів та платежів; завершальний етап передбачає поширення підтверджених процедур на інші товарні групи. Усі початкові витрати узгоджуються з платіжним календарем.

Таблиця 3.10 – Реєстр фінансових ризиків запропонованої програми

Ризик	Прояв	Індикатор	Реакція
Недосягнення економії	Відсутність підтверджених скорочень	План-факт витрат	Перегляд бюджету
Уповільнення продажів	Зростання складських залишків	Тривалість обороту запасів	Обмеження закупівель
Прострочення дебіторки	Затримка надходжень	Вікова структура боргу	Уточнення умов договорів
Касовий розрив	Нестача коштів	Платіжний календар	Перенесення необов’язкових вкладень
Подорожчання впровадження	Перевищення кошторису	Фактичні капітальні платежі	Повторна оцінка NPV
Порушення виробничої готовності	Дефіцит товарів та компонентів	Виконання замовлень	Перегляд страхових запасів

Таблиця 3.11 – Організаційний графік реалізації рекомендацій

Етап	Тривалість	Основний результат	Критерій переходу
Підготовка	1–2 місяці	Збір вихідних даних, бюджетний регламент	Погоджені реєстри
Пілотне застосування	3–4 місяці	Моніторинг обраних товарних груп	Підтвердження відхилень
Коригування	1 місяць	Уточнення нормативів та умов розрахунків	Перерахунок NPV
Поширення	До 12 місяців	Застосування до інших груп	Позитивний грошовий ефект
Періодичний контроль	Кожний квартал	Оцінка показників фінансового потенціалу	Дотримання фінансових обмежень

Підвищення фінансового потенціалу підприємства доцільно оцінювати за підсумками реального виконання програми. Вивільнення оборотних коштів повинно підтверджуватися зміною платежів, а скорочення витрат супроводжуватися збереженням необхідної якості й обсягів діяльності. Позитивна NPV базового сценарію дає підставу продовжити перевірку пропозицій. Перед упровадженням необхідний затверджений інвестиційний кошторис.

Практичне застосування розробленої програми потребує конкретизації фінансових обмежень, порядку перевірки припущень та критеріїв припинення неефективних заходів. Розглянуті нижче процедури орієнтовані на підтвердження результату за внутрішніми даними товариства й подальше використання у фінансовому плануванні.

Початковим етапом впровадження має стати фінансова інвентаризація складських залишків. У її межах визначаються фактична вартість кожної номенклатурної позиції, дата надходження, строк останнього відвантаження й пов’язані з нею замовлення. Особливу увагу потрібно приділити товарам, що утримуються протягом тривалого періоду без підтверджених продажів. Їх кількість і вартість слід зіставити з прогнозним попитом, витратами зберігання та можливими цінами реалізації.

Фінансова служба не може розраховувати досягнутий ефект лише за зменшенням балансової вартості запасів. Якщо ресурс списано внаслідок знецінення, відповідна операція може погіршити фінансовий результат без реального грошового надходження.

Підтвердження вивільнення капіталу має ґрунтуватися на документально оформленому скороченні закупівельної потреби або отриманні коштів від реалізації. Зіставлення передбачає визначення початкових і кінцевих залишків із поправкою на сезонний обсяг продажів. Програма контролю запасів повинна передбачати поділ номенклатури за швидкістю обороту й фінансовою вартістю. До першої групи доцільно включити товари з регулярним попитом, до другої позиції з нерівномірними продажами, до третьої ресурси з тривалим зберіганням.

Формальне застосування однакового відсотка скорочення до кожної групи може призвести до дефіциту окремих виробів і надлишку інших. Відповідні рішення мають спиратися на часові показники обороту та строки поновлення запасів.

Перед затвердженням зменшення конкретного залишку слід перевірити мінімальну партію постачання, наявність замінників, гарантійні зобов'язання та потребу в сервісному обслуговуванні. Відсутність деталізованої інформації обмежує можливість розрахувати оптимальний запас із відкритих джерел.

Фінансовий план має встановлювати резерв коштів на поповнення найбільш затребуваних позицій. Прогноз вивільнення капіталу коригується, якщо перевірка виробничих або сервісних вимог підтверджує необхідність більшого залишку. Управління дебіторською заборгованістю потребує перевірки реального часу повернення коштів від покупців. Річний коефіцієнт оборотності дає узагальнену характеристику. Оперативні рішення приймають з урахуванням строків кожного договору.

Запропонований реєстр включає дату відвантаження, суму рахунка, заплановане надходження, фактичну оплату, вид забезпечення та суму прострочення. Дані повинні оновлюватися упродовж місяця, щоб відхилення впливали на прогноз ліквідності до настання чергових великих платежів.

Порівняння умов оплати має враховувати комерційну маржу за договором. Скорочення відстрочки зменшує фінансову потребу й може вплинути на комерційну привабливість пропозиції для покупця. Оцінювання необхідно проводити за групами контрагентів.

За прострочених платежів управлінська реакція може включати звірку взаємних розрахунків, уточнення графіка платежів, перегляд кредитного ліміту або погодження іншої форми забезпечення. Конкретні юридичні дії залежать від договору та законодавчих умов. Бюджет ліквідності повинен відокремлювати операційні надходження від можливих залучень фінансування. Кредитні надходження тимчасово збільшують грошовий залишок. Надалі бюджет має передбачати виплати основного боргу й процентів.

Внутрішній фінансовий контроль пропонується будувати на кількох прогнозних платіжних календарях. Базовий відображає очікувані надходження, обережний враховує затримку оплат, а стрес-варіант додає можливі непередбачені виплати.

Оцінка фінансового потенціалу має враховувати мінімальний залишок, за якого підприємство може виконати обов'язкові платежі. Такий резерв визначається фактичним платіжним графіком, а не універсальним відсотком від виручки. Після кожного місячного циклу потрібно зіставляти прогноз і фактичний залишок коштів. Відхилення зумовлені змінами термінів надходжень, закупівель та інших зобов'язань; кожну групу необхідно аналізувати окремо, щоб не приписувати тимчасову економію управлінському заходу.

Порівняння альтернатив фінансування оборотного капіталу доцільно виконувати за повною вартістю залучення ресурсів. За оцінювання торговельного кредиту враховують можливу втрату знижок постачальника та зміну строків оплати. Після цього його вартість порівнюють із банківським фінансуванням.

Інший варіант полягає у використанні факторингових послуг, якщо підприємство має якісні вимоги до покупців і відповідні комерційні умови. Вартість факторингу необхідно зіставити з економічним ефектом швидшого отримання коштів.

За відсутності фактичних кредитних пропозицій у дипломі неможливо встановити, який спосіб фінансування є найдешевшим саме для товариства. Методика порівняння передбачає врахування процентної ставки, комісій, застави та строку доступності коштів. Перевагу слід надавати фінансовому рішенню, що забезпечує виконання платежів за прийнятної повної вартості й без надмірного ризику для майбутнього циклу діяльності. Оцінювання треба проводити перед укладенням нових договорів.

Контроль економії операційних витрат має включати перелік заходів, виконавців та фінансові підтвердження. За кожною статтею необхідно визначити, яке рішення змінює майбутній грошовий платіж і як відповідний

результат буде виміряно.

Умовна економія від перегляду закупівельних цін не може бути підтверджена лише різницею між двома рахунками, якщо одночасно змінилися якість, кількість або умови доставки. Порівняння потребує зіставних технічних і договірних параметрів.

У фінансовому плані потрібно відокремити разові організаційні витрати та повторювані платежі з підтримання нових процедур. Скорочення витрат на одиницю продукції повинно оцінюватися після перерахунку бюджету на фактичний обсяг діяльності. Запропонований базовий сценарій містить припущення про скорочення собівартості й інших операційних витрат. Усі відповідні відсотки потребують підтвердження матеріалами пілотного періоду й мають переглядатися до затвердження остаточного бюджету.

Узгодження виробничих і фінансових показників створює передумову зміцнення фінансового потенціалу. Вивільнення коштів із запасів підтримує платоспроможність за умови збереження можливості виконувати підтверджені замовлення.

Перед початком пілотного періоду доцільно визначити контрольну групу товарів, для якої ведуться дані про залишки, надходження, відвантаження, строки оплати та маржу. Порівняння здійснюється за однакових критеріїв. Результативність вимірюється сумою вивільненого капіталу, часткою своєчасно виконаних контрактів, відсутністю необґрунтованих простоїв і фактичною операційною прибутковістю. Так можна встановити можливі негативні наслідки надмірного скорочення ресурсів.

За наявності доказів погіршення виконання замовлень норматив запасу потрібно переглянути, навіть якщо поточний показник ліквідності формально поліпшився. Фінансовий контроль повинен зберігати зв’язок із реальними потребами господарської діяльності.

Зіставлення можливого скорочення запасів і дебіторської заборгованості за різними частками наведено в таблиці 3.12. Воно показує фінансову межу сценарної програми без тверджень про фактичну наявність надлишкових

ресурсів.

Таблиця 3.12 – Чутливість вивільнення оборотного капіталу, тис. грн

Скорочення запасів, %	Скорочення дебіторки, %	Вивільнення із запасів	Із дебіторки	Разом
0,00	0,00	0,0	0,0	0,0
5,00	3,00	1 714,6	244,4	1 959,0
10,00	7,00	3 429,2	570,4	3 999,6
15,00	10,00	5 143,8	814,8	5 958,6
20,00	12,00	6 858,4	977,8	7 836,2

Розрахункові суми таблиці 3.12 не можуть безпосередньо зараховуватися до приросту прибутку. Скорочення запасів через їхню реалізацію перетворює одну форму активу на іншу, а погашення дебіторської заборгованості повертає кошти, які раніше вже були включені до облікового доходу. Окремо оцінюються лише пов’язані витрати зберігання, фінансування та обслуговування.

Фінансове вивільнення оборотного капіталу слід оцінювати в розрізі подальшого використання отриманих коштів. Підприємство може спрямувати ресурси на погашення короткострокових зобов’язань, створення платіжного резерву або фінансування господарських потреб.

Якщо кошти спрямовуються на погашення боргу, зменшуються одночасно активи й зобов’язання. Власний капітал при цьому зберігає попередню величину, якщо не виникають додаткові фінансові результати.

За іншого рішення вивільнені ресурси можуть залишитися у складі грошових коштів, поліпшуючи абсолютну ліквідність. Тривале утримання значного грошового залишку пов’язане з альтернативною вартістю капіталу. Вибір способу використання залежить від строків погашення боргу, вартості фінансування та планових витрат підприємства. Прогноз потрібно формувати за підтвердженим платіжним календарем, а сценарну модель перераховувати після фактичного надходження коштів.

Важливо розрізняти бухгалтерський і грошовий ефекти від реалізації повільнооборотних запасів. Продаж ресурсів за ціною нижчою від балансової

прискорює надходження коштів і спричиняє втрату частини прибутку.

Підприємство має порівнювати можливі втрати від зниження ціни з фінансовими витратами подальшого зберігання. Витрати на утримання окремих товарних груп можуть бути значними. Їхню величину визначають за складськими розшифруваннями. Оцінювання альтернативного рішення повинно враховувати очікуваний строк продажу, договірну маржу та ризик подальшого знецінення. Формальна мета швидко скоротити запаси не повинна замінювати фінансовий аналіз.

Перед продажем повільнооборотної позиції доцільно скласти короткий розрахунок можливих надходжень і втрат у порівнянні зі сценарієм подальшого зберігання. Результат має затверджуватися відповідальною особою після перевірки виробничих і сервісних потреб.

Періодичність оновлення показників має відповідати швидкості зміни фінансових обставин. Коефіцієнт автономії доцільно оновлювати за даними періодичної звітності. Поточний залишок коштів і строкові платежі можуть потребувати щоденного контролю.

Пропонується формувати щотижневий платіжний календар, щомісячну звітність щодо дебіторів та запасів і квартальне узагальнення фінансової стійкості й прибутковості. Вибір конкретної частоти залежить від масштабів діяльності. Система контролю має визначати, які відхилення потребують додаткової перевірки. Наприклад, перевищення планового строку обороту запасів або збільшення суми прострочених платежів може зумовлювати обмеження нових закупівель.

Управлінська реакція оформлюється за результатами аналізу причин, а не за одним перевищенням порога. Рішення повинно містити відповідальну особу, очікуваний фінансовий ефект та дату повторного оцінювання.

Підвищення прибутковості через оптимізацію витрат доцільно контролювати з урахуванням зміни доходу. Зменшення абсолютної суми витрат за скорочення реалізації не доводить поліпшення результативності.

Коректне зіставлення передбачає гнучкий бюджет і визначення керованих

витрат за однорідними групами господарських операцій. Внутрішній аналіз може показати, які відхилення спричинені ціною ресурсів, обсягом продажів та організаційною ефективністю. У третьому розділі обрано сценарні частки скорочення собівартості й інших операційних витрат. За відсутності калькуляцій конкретних виробів припущення не можуть бути перетворені на обов'язкові нормативи для підприємства.

Впровадження програми потребує первинної перевірки економії протягом пілотного періоду. У подальших прогнозах слід використовувати підтверджені показники, а не повторювати початкові умовні відсотки без коригування.

Фінансовий потенціал у контексті сталого розвитку не обмежується короткостроковими бюджетними результатами. Ресурсозберігальні та інноваційні заходи можуть потребувати вкладень зараз і формувати економічні результати протягом кількох років. Їх ефективність слід порівнювати за приростом грошового потоку, потребою в інвестиціях та ризиком недосягнення очікуваних вигід. Окремо можуть враховуватися показники споживання енергії, втрат матеріалів і відповідності технічним вимогам.

Використані відкриті фінансові дані не містять підтвердженої інформації про енергоспоживання підприємства. Отже, заявляти конкретну екологічну економію в дипломній моделі було б некоректно.

Пропозиції щодо сталого розвитку мають розпочинатися з вимірювання вихідних характеристик. Після формування надійної бази можна порівнювати ресурсозберігальні інвестиції за фінансовими й нефінансовими результатами.

Організаційні показники контролю реалізації програми й відповідні інформаційні джерела узагальнено у таблиці 3.13.

Регламент повинен залишатися частиною внутрішнього бюджетного процесу. Якщо на підприємстві відсутній окремий фінансовий підрозділ, завдання можна розподілити між бухгалтерією, керівником і працівниками, які відповідають за продажі та закупівлі. Важливо встановити повноваження й строки надання інформації без припущень про вже наявну організаційну структуру.

Таблиця 3.13 – Регламент оцінювання виконання фінансової програми

Показник	Період контролю	Джерело	Критерій управлінського рішення
Грошові залишки й платежі	Щотижня	Платіжний календар	Недопущення касового розриву
Склад запасів і оборотність	Щомісяця	Складський і продажний реєстри	Узгодження із замовленнями
Прострочена дебіторка	Щомісяця	Договори, акти звірки	Коригування кредитних лімітів
Витрати на реалізацію програми	Щомісяця	Бюджет впровадження	Відсутність необґрунтованих перевитрат
Реальна грошова економія	Щокварталу	Платежі та гнучкий бюджет	Підтвердження фінансового ефекту
Ліквідність та автономія	Щокварталу	Баланс і зобов’язання	Виконання фінансових обмежень
Ефективність інвестицій	Після пілотного етапу	Фактичний CF, оновлений кошторис	Повторна оцінка NPV

Можливість подальшого вдосконалення програми залежить від результатів першого року її застосування. Підприємство повинно зіставити початкові витрати, фактичну економію та вплив на оборотний капітал за зіставного обсягу діяльності.

Якщо пілот підтвердить скорочення витрат, прогноз на наступний рік може використовувати отримані дані для уточнення NPV. При меншій економії доцільно переглянути послідовність упровадження або відмовитися від дорогих елементів програми. Наявність додатного результату базового сценарію не означає безумовної ефективності. Інвестиційне рішення необхідно підтвердити договірними сумами закупівель, строками платежів і обґрунтованою можливістю скорочення витрат.

Встановлені в аналітичному розділі фінансові обмеження визначають порядок застосування рекомендацій. Найперше підприємству доцільно

поліпшувати використання вже наявного оборотного капіталу, а після підтвердження ліквідності розглядати витратні інвестиційні заходи.

Висновки до третього розділу

У третьому розділі обґрунтовано організаційні та фінансові напрями посилення фінансового потенціалу ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА». Вони спрямовані на узгодження закупівель із реалізацією, удосконалення контролю дебіторської заборгованості, формування платіжного календаря й перевірку результативності витрат. Запропоновані процедури мають проєктний характер та потребують погодження на основі внутрішніх регістрів підприємства.

Умовне вивільнення оборотного капіталу за базовим сценарієм оцінено у 3 999,6 тис. грн, зокрема за рахунок скорочення потреби у запасах на 10 % і дебіторській заборгованості на 7 %. Показник характеризує можливу зміну структури оборотних ресурсів і не ототожнюється з додатковим бухгалтерським прибутком. Реальне отримання коштів залежатиме від продажу запасів, перегляду закупівельної програми та строків платежів покупців.

За окремою моделлю скорочення собівартості реалізації на 1,8 % та інших операційних витрат на 3 % валова річна економія становить 763,1 тис. грн. Після врахування 150 тис. грн щорічних витрат на підтримання програми приріст операційного результату за базовим сценарієм дорівнює 613,1 тис. грн. За умовної ставки податку 18 % додатковий річний грошовий потік оцінено приблизно в 502,7 тис. грн.

За початкових витрат 550 тис. грн, трирічного горизонту і ставки дисконтування 20 % базова модель показує додатну NPV близько 508,8 тис. грн. Обережний сценарій має від’ємний результат, тому фінансова прийнятність програми залежить від досягнення реальної економії. Остаточна інвестиційна оцінка повинна спиратися на комерційні кошториси, прогноз платежів та фактичні дані пілотного застосування.

Запропоновано порядок моніторингу ризиків і визначення відповідальних

працівників. Результативність програми слід встановлювати після перевірки ліквідності, оборотності запасів, прибутковості та виконання поточних зобов’язань. Фінансування наступних етапів доцільно погоджувати залежно від отриманого грошового ефекту та збереження виробничої готовності підприємства.

Висновки

У магістерській роботі розглянуто теоретико-методичні та прикладні аспекти управління фінансовим потенціалом підприємства у контексті забезпечення його сталого розвитку. Дослідження побудовано на поєднанні аналізу доступних фінансових ресурсів, результативності їх використання, структури оборотного капіталу та обмежень прийняття майбутніх управлінських рішень.

Науковий огляд дозволив розмежувати фінансові ресурси, потенційну можливість їх мобілізації та фактичну здатність підприємства підтримувати діяльність і фінансувати розвиток. Обґрунтовано необхідність оцінювати фінансовий потенціал за допомогою показників ліквідності, автономії, прибутковості й оборотності, зберігаючи їхній економічний зміст. Сформульовано методичні застереження щодо застосування інтегральних індексів з умовними вагами та неперевірених нормативів.

Фінансові умови сталого розвитку розкрито через здатність підприємства фінансувати обґрунтовані ресурсозберігальні, організаційні та інвестиційні заходи без порушення платоспроможності. Під час оцінювання програм необхідно враховувати їхню повну вартість, строки грошових потоків, ризики досягнення економії та вимоги підтримання виробничої готовності.

За результатами аналізу ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА» встановлено, що чистий дохід від реалізації у 2021–2023 роках скоротився з 66 915 до 41 936 тис. грн, а собівартість реалізації зменшилася з 46 937 до 35 380 тис. грн. Випереджальне скорочення доходу спричинило збільшення витратомісткості реалізації приблизно з 70,14 до 84,37 %. Валовий прибуток за три роки знизився з 19 978 до 6 556 тис. грн.

Чистий фінансовий результат залишався позитивним протягом аналізованого періоду. У 2021 році підприємство отримало 3 053 тис. грн прибутку, у 2022 році 1 852 тис. грн, у 2023 році 1 962 тис. грн. Збереження прибутковості свідчить про наявність внутрішнього джерела формування

капіталу, хоча абсолютна величина фінансового результату наприкінці періоду залишалася нижчою за початковий рівень.

Загальна вартість активів підприємства збільшилася з 30 267 до 50 007 тис. грн. У структурі майна зросло значення запасів, які наприкінці 2023 року становили 34 292 тис. грн, або близько 68,57 % активів. Дебіторська заборгованість за реалізовану продукцію й товари скоротилася з 21 808 до 8 148 тис. грн. Відповідні зміни зумовлюють потребу в контролі тривалості обороту та строків повернення коштів.

Власний капітал за три роки зріс із 5 331 до 9 145 тис. грн, поточні зобов'язання з 24 936 до 40 862 тис. грн. Коефіцієнт автономії наприкінці 2023 року становив близько 0,183. Поточна ліквідність становила близько 1,16. Швидка ліквідність знизилася приблизно до 0,32 через концентрацію оборотних ресурсів у запасах. Фінансовий потенціал підприємства значною мірою залежав від їхньої реалізації.

За розрахунками оборотності встановлено, що умовна тривалість обороту запасів у 2023 році досягла близько 369 днів, що помітно перевищує значення попереднього року. Отримана оцінка потребує деталізації за групами техніки й запасних частин, оскільки звітність малого підприємства не дозволяє визначити фактичний норматив складських залишків.

Запропоновано систему бюджетного управління запасами, дебіторською заборгованістю, поточними зобов'язаннями та інвестиційними платежами. Її організаційною основою є реєстр замовлень, бюджет закупівель, платіжний календар і щомісячний аналіз відхилень. Застосування регламенту передбачає закріплення відповідальності за джерелами виникнення фінансових ризиків та регулярне погодження бюджетних показників.

За базовим сценарієм умовне вивільнення оборотного капіталу становить 3 999,6 тис. грн. Оцінена сума характеризує можливу зміну структури активів. Приріст прибутку в цьому сценарії розраховується окремо. Відокремлений розрахунок операційної економії показав потенційний приріст прибутку до оподаткування у сумі 613,1 тис. грн за умови виконання прийнятих припущень

щодо скорочення собівартості та інших витрат.

Попередня інвестиційна оцінка програми свідчить про додатну NPV базового сценарію близько 508,8 тис. грн при трирічному горизонті та ставці дисконтування 20 %. Обережний варіант показує ризик недосягнення необхідного економічного ефекту. Відповідні результати мають характер сценарних розрахунків і потребують підтвердження вихідних норм, кошторисів та фактичних грошових потоків.

Проведене дослідження підтвердило доцільність поєднання заходів поліпшення оборотності з контролем прибутковості та платіжної спроможності. Подальше вдосконалення фінансового потенціалу ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА» залежить від реалізації економічно обґрунтованої фінансової стратегії, достовірності внутрішніх даних і здатності підтримувати діяльність підприємства за мінливих умов попиту й фінансування.

Список використаних джерел

1 Августин Р., Демків І. Пріоритети вдосконалення системи менеджменту покращення фінансово-економічного стану підприємства. Економіка та суспільство. 2021. № 29. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-32.

2 Августин Р., Демків І. Стратегічно-тактичний інструментарій управління фінансовою стійкістю і платоспроможністю підприємства. Modeling the Development of the Economic Systems. 2022. № 3. С. 121–126. DOI: https://doi.org/10.31891/mdes/2022-5-17.

3 Андренко О., Краївська І., Мордовцев С. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємств із використанням інформаційних технологій. Економіка та суспільство. 2023. № 51. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-18.

4 Балдинюк В. Ризик-менеджмент як інструмент управління діяльності суб'єктів господарювання. Економіка та суспільство. 2023. № 55. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-39.

5 Бардадим М., Свічкар Н. Облік та управління дебіторською заборгованістю для зміцнення фінансової безпеки підприємства. Економіка та суспільство. 2023. № 50. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-11.

6 Бондаренко Л., Микуш П. Стан та проблеми ліквідності торговельних підприємств України під час війни на прикладі ТОВ «Львівпідшипник». Економіка та суспільство. 2024. № 61. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-133.

7 Войцехівська С. Теоретичні засади ефективного бюджетування на підприємствах. Економіка та суспільство. 2024. № 68. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-7.

8 Волошина-Сідей В., Кириченко А. Інформаційно-аналітичне забезпечення системи ефективного управління грошовими потоками підприємства. Економіка та суспільство. 2023. № 55. DOI:

https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-9.

9 Воронько-Невіднича Т., Коваль О., Колода О. Управління розвитком підприємства як необхідна умова досягнення цілей сталого розвитку. Економіка та суспільство. 2021. № 25. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-80.

10 Головня О., Чемерис Ю. Організаційно-економічні чинники формування національного ринку сільськогосподарської техніки. Економіка та суспільство. 2024. № 63. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-50.

11 Головня О., Чемерис Ю. Сучасні тренди інноваційності ринку сільськогосподарської техніки в умовах глобального середовища. Економіка та суспільство. 2024. № 66. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-18.

12 Гречко А., Очеретяна О. Нефінансова звітність як інструмент підвищення інвестиційної привабливості підприємства. Економіка та суспільство. 2021. № 25. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-38.

13 Гриб Є. Чинники ризиків сталого розвитку аграрного сектору економіки України. Економіка та суспільство. 2023. № 57. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-94.

14 Грицан Ю., Будько О., Волошенко Л., Крамаренко Є. Концептуальні засади управління сталим розвитком підприємства. Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету. 2024. № 2(9). С. 66–74. DOI: https://doi.org/10.31319/2709-2879.2024iss2(9).318970pp66-74.

15 Дергалюк Б., Деркач Н. Фінансове планування на підприємстві: сутність, проблеми та оптимізація. Економіка та суспільство. 2023. № 54. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-19.

16 Журавльова І. Парадигма фінансової стратегії в умовах невизначеності. Економіка та суспільство. 2024. № 64. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-137.

17 Завора О. Потенціал підприємства: сутність та ідентифікація його складових. Економіка та суспільство. 2024. № 66. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-70.

18 Заїка С., Грідін О., Заїка О. Інновації в сталому розвитку аграрного

виробництва: тенденції, проблеми, перспективи. Економіка та суспільство. 2023. № 52. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-69.

19 Китайчук Т. Інвестиційна привабливість: теоретичний аналіз та впливові фактори. Економіка та суспільство. 2023. № 54. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-65.

20 Кифяк В. Стратегії інноваційного сталого розвитку бізнесу: модель реалізації. Економіка та суспільство. 2024. № 59. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-57.

21 Клочко Т. Фінансова безпека як умова фінансової стійкості підприємства. Економіка та суспільство. 2021. № 23. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-23-17.

22 Кліманський А. Теоретична сутність управління фінансовими ресурсами підприємств. Економіка та суспільство. 2023. № 57. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-31.

23 Ковальова О., Іоргачова М. Фінансовий результат як індикатор інвестиційної привабливості підприємства. Економіка та суспільство. 2022. № 46. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-16.

24 Ковальчук Н. Оцінка фінансового потенціалу підприємства. Економіка та суспільство. 2021. № 34. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-33.

25 Колодізєв О., Азізова К. Управління оборотними активами промислових підприємств: сучасні підходи. Економіка та суспільство. 2021. № 23. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-23-27.

26 Костенко Ю., Короленко О., Гузь М. Аналіз фінансової стійкості підприємства в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство. 2022. № 43. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-77.

27 Котенок М. Оцінювання структурних змін в економіці України у контексті стратегування сталого розвитку. Економіка та суспільство. 2024. № 69. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-50.

28 Кічук О., Тарасова Ю. Управління оборотним капіталом

промислових підприємств. Економіка та суспільство. 2022. № 37. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-60.

29 Лавроненко Г. Сутність та принципи сталого розвитку сфери торгівлі. Економіка та суспільство. 2024. № 64. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-160.

30 Леонова Б., Островська О., Круш В. Підвищення стійкості фінансового стану суб'єктів малого бізнесу. Економіка та суспільство. 2023. № 56. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-65.

31 Максимова О., Максимов С., Омельченко О. Обґрунтування шляхів підвищення ефективності використання оборотних активів гірничорудних підприємств. Економіка та суспільство. 2024. № 60. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-64.

32 Макух Т. Структурна схема формування моделі управління фінансовими ресурсами. Економіка та суспільство. 2021. № 25. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-5.

33 Масюк Ю., Шкода А. Особливості формування та використання фінансових ресурсів підприємства. Економіка та суспільство. 2021. № 34. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-27.

34 Мех К., Федулова І. Формування системи ризик-менеджменту на підприємстві. Економіка та суспільство. 2022. № 43. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-58.

35 Микитин О. Особливості планування грошових потоків підприємств за євроінтеграційних умов під час війни. Економіка та суспільство. 2023. № 55. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-73.

36 Мирошниченко Г. Управління ризиками підприємницьких структур: аспекти ризик-менеджменту. Економіка та суспільство. 2022. № 44. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-47.

37 Монтика Ю. Роль аналізу грошових потоків у розвитку малого та середнього бізнесу. Економіка та суспільство. 2023. № 58. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-30.

38 Мулик Т. Методичні підходи до аналізу грошових потоків підприємства. Економіка та суспільство. 2022. № 39. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-47.

39 Мулик Т. Організація аналізу грошових потоків на підприємстві. Економіка та суспільство. 2022. № 40. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-3.

40 Мулик Т., Гуцаленко Л., Мулик Я. Розвиток системи обліково-аналітичного забезпечення управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства в умовах цифровізації. Економіка та суспільство. 2024. № 62. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-148.

41 Навроцький О. Державна політика розвитку аграрного бізнесу. Економіка та суспільство. 2024. № 70. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-5.

42 Нескородєва І., Пустовгар С. Аналіз впливу корпоративної соціальної відповідальності на платоспроможність українських підприємств в умовах війни. Економіка та суспільство. 2024. № 62. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-78.

43 Нікольчук Ю., Лопатовська О. Особливості аналізу фінансового стану підприємств в умовах воєнного стану. Modeling the Development of the Economic Systems. 2024. № 4. С. 232–241. DOI: https://doi.org/10.31891/mdes/2024-14-31.

44 Панічук О. Обліково-інформаційне забезпечення управлінського аналізу кредитоспроможності бізнесу. Економіка та суспільство. 2024. № 63. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-40.

45 Перевозова І., Павлова Г. Управління оборотними активами підприємства та їх видами. Економіка та суспільство. 2021. № 26. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-12.

46 Передерій Т. Вдосконалення стратегічного механізму забезпечення сталого розвитку підприємства торгівлі на засадах антикризового управління. Економіка та суспільство. 2024. № 65. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-

0072/2024-65-71.

47 Петролюк Ю., Гребенюк Н. Сталий розвиток як стратегічна перевага для підприємства. Економіка та суспільство. 2024. № 68. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-148.

48 Приймак С., Волкова О. Діагностика фінансової стійкості підприємств в умовах посилення глобальної конкуренції. Економіка та суспільство. 2021. № 30. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-58.

49 Проскуріна Н., Гнідкова А. Аналіз фінансового стану та фінансових результатів як інструмент оцінки ефективності діяльності підприємства. Економіка та суспільство. 2022. № 43. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-74.

50 Пілецька С., Мягких І. Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємств в умовах економіки знань. Економіка та суспільство. 2023. № 53. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-29.

51 Рожко О., Нестеров Є. Теоретичні підходи до визначення фінансової безпеки підприємства. Економіка та суспільство. 2024. № 65. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-79.

52 Рудь О. Інвестиційний ризик-менеджмент: особливості аналізу та оцінки ризиків в інвестиційному проєкті. Економіка та суспільство. 2024. № 70. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-127.

53 Сидорчук І., Рогатюк В. Теоретико-методичні засади управління фінансовим потенціалом підприємства. Modeling the Development of the Economic Systems. 2024. № 1. С. 41–47. DOI: https://doi.org/10.31891/mdes/2024-11-5.

54 Соколюк С., Соколюк К., Непочатенко О. Фінансування інноваційної діяльності та аналіз ефективності використання фінансових ресурсів аграрних підприємств. Економіка та суспільство. 2021. № 34. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-81.

55 Стефанишин О., Магас Н. Дослідження суті, руху та ефективності грошового потоку підприємства. Економіка та суспільство. 2021. № 32. DOI:

https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-99.

56 Тараненко О., Череп А. Ефективність використання оборотних активів агропромисловими підприємствами. Економіка та суспільство. 2023. № 57. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-80.

57 Таранич О., Бурківська Т. Роль інновацій у формуванні конкурентоспроможності підприємств у контексті сталого розвитку. Економіка та суспільство. 2024. № 69. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-31.

58 Ткаченко В., Маховський С. Актуалізація розробки стратегії сталого розвитку підприємства в умовах військового стану. Економіка та суспільство. 2024. № 68. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-90.

59 Томашук Інна, Томашук Ірина Управління фінансовими ризиками підприємства як складова забезпечення сталого функціонування суб'єкта економіки. Економіка та суспільство. 2022. № 39. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-64.

60 Томчук О. Аналіз платіжної спроможності підприємства та відображення її в обліку: сутність, класифікація, оцінка. Економіка та суспільство. 2023. № 51. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-16.

61 Томчук О., Трегубов О., Андронік О. Фінансові аспекти управління платоспроможністю малого та середнього бізнесу в умовах війни. Економіка та суспільство. 2023. № 50. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-42.

62 Чайкіна А. Особливості інтеграції ризик-менеджменту в систему управління підприємством. Економіка та суспільство. 2022. № 39. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-5.

63 Швиданенко Г., Пономаренко О., Швиданенко В. Концептуальні засади формування і вдосконалення фінансової стратегії та політики суб'єкта господарювання в умовах глобальної нестабільності. Економіка та суспільство. 2024. № 65. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-22.

64 Юдіна С., Мондрієвський С. Системний підхід до оцінки фінансових ризиків під час стратегічного управління. Економіка та суспільство. 2024. № 67. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-54.

65 Юрків Р. Чинники формування та використання фінансового потенціалу інвестиційної діяльності підприємств. Економіка та суспільство. 2023. № 56. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-15.

66 Юрчишена Л., Синусик А. Концептуальні підходи до вдосконалення фінансової стратегії розвитку підприємства. Економіка та суспільство. 2023. № 57. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-67.

67 Іщенко Н. Methodological approaches to assessing the financial potential of enterprises. Економіка та суспільство. 2024. № 63. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-53.

68 Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019. URL: https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825.

69 Цілі сталого розвитку. Україна : добровільний національний огляд. Київ, 2020. URL: https://ukraine.un.org/en/151096-sustainable-development-goals-voluntary-national-review-ukraine.

70 United Nations. The Sustainable Development Goals Report 2024. New York : United Nations, 2024. URL: https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/.

71 IFRS Foundation. IFRS S1 General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information. London : IFRS Foundation, 2023. URL: https://www.ifrs.org/issued-standards/ifrs-sustainability-standards-navigator/ifrs-s1-general-requirements/.

72 IFRS Foundation. IFRS S2 Climate-related Disclosures. London : IFRS Foundation, 2023. URL: https://www.ifrs.org/supporting-implementation/supporting-materials-for-ifrs-sustainability-disclosure-standards/ifrs-s2/.

73 OECD, FAO. OECD-FAO Agricultural Outlook 2024–2033. Paris : OECD Publishing ; Rome : FAO, 2024. 335 p. DOI: https://doi.org/10.1787/4c5d2cfb-en.

74 FAO. The State of Food and Agriculture 2023. Revealing the True Cost of Food to Transform Agrifood Systems. Rome : FAO, 2023. URL: https://www.fao.org/agrifood-economics/publications/detail/en/c/1661488/.

75 FAO. The State of Food and Agriculture 2024. Value-driven Transformation of Agrifood Systems. Rome : FAO, 2024. DOI: https://doi.org/10.4060/cd2616en.

76 World Bank, Government of Ukraine, European Commission, United Nations. Ukraine Third Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA3): February 2022–December 2023. Washington, DC : World Bank, 2024. DOI: https://doi.org/10.1596/41082.

77 Neyter R., Zorya S., Muliar O. Agricultural War Damages, Losses, and Needs Review. Washington, DC : World Bank, 2024. URL: https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/099062524074642129.

78 Directive (EU) 2022/2464 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2022 as regards corporate sustainability reporting. Official Journal of the European Union. 2022. L 322. P. 15–80. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj.

79 Фінансова звітність ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА» (ЄДРПОУ 41258600) за 2021–2023 роки. Звітність підприємств України. URL: https://zvitnist.com/41258600_TOVARYSTVO_Z_OBMEZHENOU_VDPOVDALNSTU_AHRO_KAR_UKR.

80 ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА», ЄДРПОУ 41258600. Реєстраційні дані та фінансові показники. Опендатабот. URL: https://opendatabot.ua/c/41258600.

Додатки

ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА»

ЄДРПОУ 41258600

Баланс за 2021 рік

Дані форми № 1-м. Усі оприлюднені у річній таблиці рядки; суми у цілих тис. грн.

Стаття	Код	31.12.2020	31.12.2021
Незавершені капітальні інвестиції	1005	423	0
Основні засоби	1010	44	1 530
первісна вартість	1011	316	3 382
знос	1012	272	1 853
I.Всього необоротних активів	1095	468	1 530
Запаси	1100	12 174	3 496
Готова продукція	1103	0	2 584
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	580	21 808
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	4 218	3 433
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	0
II.Всього оборотних активів	1195	16 972	28 737
БАЛАНС	1300	17 440	30 267
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	10	10
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2 268	5 321
I.Всього власного капіталу	1495	2 278	5 331
II.Всього довгострокових зобов’язань і забезпечень	1595	0	0
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1615	12 132	15 404
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1620	177	670
У тому числі з податку на прибуток	1621	0	н/д
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	1625	10	29
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	1630	57	129
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов’язання	1690	2 786	8 703
III.Всього поточних зобов’язань і забезпечень	1695	15 162	24 936
БАЛАНС	1900	17 440	30 267

ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА»

ЄДРПОУ 41258600

Фінансові результати за 2021 рік

Дані форми № 2-м. Суми у цілих тис. грн; витрати наведено додатними значеннями.

Стаття	Код	2021 рік	2020 рік
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	66 915	35 006
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	46 937	23 237
Інші операційні доходи	2120	137	69
Інші операційні витрати	2180	16 392	9 879
Інші доходи	2240	0	0
Інші витрати	2270	0	0
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	67 052	35 074
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	63 329	33 116
Фінансовий результат до оподаткування (прибуток +, збиток −)	2290	3 723	1 959
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	670	353
Чистий фінансовий результат (прибуток +, збиток −)	2350	3 053	1 606

Показники за попередній рік перенесено з річної таблиці джерела. Для точних розрахунків із десятими частками тисячі гривень потрібні первинні форми підприємства.

ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА»

ЄДРПОУ 41258600

Баланс за 2022 рік

Дані форми № 1-м. Усі оприлюднені у річній таблиці рядки; суми у цілих тис. грн.

Стаття	Код	31.12.2021	31.12.2022
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	1 530	1 715
первісна вартість	1011	3 382	4 082
знос	1012	1 853	2 367
I.Всього необоротних активів	1095	1 530	1 715
Запаси	1100	3 496	37 203
Готова продукція	1103	2 584	2 478
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	21 808	14 149
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	3 433	1 502
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	0
II.Всього оборотних активів	1195	28 737	52 854
БАЛАНС	1300	30 267	54 569
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	10	10
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	5 321	7 173
I.Всього власного капіталу	1495	5 331	7 183
II.Всього довгострокових зобов’язань і забезпечень	1595	0	0
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1615	15 404	37 537
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1620	670	113
У тому числі з податку на прибуток	1621	н/д	113
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	1625	29	0
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	1630	129	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов’язання	1690	8 703	9 736
III.Всього поточних зобов’язань і забезпечень	1695	24 936	47 386
БАЛАНС	1900	30 267	54 569

ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА»

ЄДРПОУ 41258600

Фінансові результати за 2022 рік

Дані форми № 2-м. Суми у цілих тис. грн; витрати наведено додатними значеннями.

Стаття	Код	2022 рік	2021 рік
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	53 276	66 915
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	38 003	46 937
Інші операційні доходи	2120	20	137
Інші операційні витрати	2180	13 034	16 392
Інші доходи	2240	0	0
Інші витрати	2270	0	0
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	53 296	67 052
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	51 037	63 329
Фінансовий результат до оподаткування (прибуток +, збиток −)	2290	2 259	3 723
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	407	670
Чистий фінансовий результат (прибуток +, збиток −)	2350	1 852	3 053

Показники за попередній рік перенесено з річної таблиці джерела. Для точних розрахунків із десятими частками тисячі гривень потрібні первинні форми підприємства.

ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА»

ЄДРПОУ 41258600

Баланс за 2023 рік

Дані форми № 1-м. Усі оприлюднені у річній таблиці рядки; суми у цілих тис. грн.

Стаття	Код	31.12.2022	31.12.2023
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	1 715	2 624
первісна вартість	1011	4 082	5 936
знос	1012	2 367	3 312
I.Всього необоротних активів	1095	1 715	2 624
Запаси	1100	37 203	34 292
Готова продукція	1103	2 478	3 386
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	14 149	8 148
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	0	3 431
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	0	77
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 502	1 429
Витрати майбутніх періодів	1170	0	6
Інші оборотні активи	1190	0	0
II.Всього оборотних активів	1195	52 854	47 383
БАЛАНС	1300	54 569	50 007
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	10	10
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	7 173	9 135
I.Всього власного капіталу	1495	7 183	9 145
II.Всього довгострокових зобов’язань і забезпечень	1595	0	0
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1615	37 537	28 579
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1620	113	146
У тому числі з податку на прибуток	1621	113	57
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	1625	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	1630	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов’язання	1690	9 736	12 138
III.Всього поточних зобов’язань і забезпечень	1695	47 386	40 862
БАЛАНС	1900	54 569	50 007

ТОВ «АГРО КАР УКРАЇНА»

ЄДРПОУ 41258600

Фінансові результати за 2023 рік

Дані форми № 2-м. Суми у цілих тис. грн; витрати наведено додатними значеннями.

Стаття	Код	2023 рік	2022 рік
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	41 936	53 276
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	35 380	38 003
Інші операційні доходи	2120	44	20
Інші операційні витрати	2180	4 208	13 034
Інші доходи	2240	0	0
Інші витрати	2270	0	0
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	41 981	53 296
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	39 588	51 037
Фінансовий результат до оподаткування (прибуток +, збиток −)	2290	2 393	2 259
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	431	407
Чистий фінансовий результат (прибуток +, збиток −)	2350	1 962	1 852

Показники за попередній рік перенесено з річної таблиці джерела. Для точних розрахунків із десятими частками тисячі гривень потрібні первинні форми підприємства.

АКТ

перевірки кваліфікаційної роботи магістра на наявність ознак академічного плагіату

Відповідно до даних сервісу Strikeplagiarism кваліфікаційна робота «Управління фінансовим потенціалом підприємства в контексті забезпечення його сталого розвитку», автора: Романенчук О.Р. містить 42,30 % запозичень. Ознаки академічного плагіату – відсутні.

Перевірку виконала доцент кафедри «Фінанси, облік і аудит» Вікторія Орлова

10.12.2024 р.